

WayScience

2nd International Scientific
and Practical Internet Congress

«Global Issues and Decisions»

ISBN 978-617-8293-04-8

Editorial board of International Electronic Scientific and Practical Journal «WayScience»
(ISSN 2664-4819 (Online))

The editorial board of the Journal is not responsible for the content of the papers and may not share the author's opinion.

Global Issues and Decisions: Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Internet Congress, April 10-11, 2023. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, 85 p.

ISBN 978-617-8293-04-8

2nd International Scientific and Practical Internet Congress "Global Issues and Decisions" devoted to analysis of the current state and search for solutions to the global issues of humanity, defined by The United Nations.

Topics:

- Africa;
- Ageing;
- AIDS;
- Atomic Energy;
- Big Data for Sustainable Development;
- Children;
- Climate Change;
- Decolonization;
- Democracy;
- Disarmament;
- Ending Poverty;
- Food;
- Gender Equality;
- Health;
- Human Rights;
- International Law and Justice;
- Migration;
- Oceans and the Law of the Sea;
- Peace and Security;
- Population;
- Refugees;
- Water;
- Youth.

Dnipro, Ukraine – 2023

YOUTH MIGRATION FOR STUDIES IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

Coserea M. Simona Veronica

Drd.

University of Craiova

Faculty of Social Sciences

Doctoral School of Social Sciences and Humanities

csr_simona@yahoo.com

<https://orcid.org/0000-0001-8303-3999>

Abstract. *Migration is a global phenomenon that has accelerated in recent decades, being a direct product of globalization. Globalisation has caused people to move from one place to another for a variety of reasons, including finding jobs, pursuing studies, escaping conflict, or joining families. Currently, it is estimated that around 258 million people are international migrants.*

Migration has significant impacts on the economies and societies of destination and origin. At the destination, migrants often bring with them their skills and experience in various fields, thus contributing to economic growth and the development of the communities in which they settle. They can also bring with them new and diverse cultural elements, thus enriching the host society.

On the other hand, migration can also create problems. There are concerns about competition for jobs and possible pressures on public services, such as health or education. Migration can also lead to discrimination and increased xenophobic sentiments

Keywords: *youth migration, globalization, impact, consequences*

Introduction

Although migration is a global phenomenon, it is regulated by national and international laws. Most countries have migration policies that regulate the entry and residence of migrants. However, this regulatory system is often criticized for being unfair and for perpetuating economic and social inequalities.

Migration is a product of globalization and has significant impacts on the economies and societies of destination and origin. While migration can bring benefits, it can also create problems, and its regulation remains a challenge for the international community.

In recent years, the migration of young people has become an increasingly important topic in the context of globalization and the economic and social changes taking place in the world. This movement of young people from one place to another is a complex phenomenon, which has both positive and negative impacts.

Globalization has made the world increasingly interconnected, and young people are often the most affected by these changes. In an environment where career opportunities, education or cultural experiences are increasingly global, young people are faced with increasingly complex decisions about their future.

On the other hand, the migration of young people can be an opportunity for personal and professional development. Those who decide to move to another country can get a better education, improve their skills and discover new cultures and ways of life. These experiences can be beneficial for their further development.

However, the migration of young people can also be problematic. Young people moving abroad may face difficulties in integrating into a new society, problems adapting to a new language and culture, and risks of discrimination or social exclusion. They can affect the mental health and well-being of young migrants.

In addition, the migration of young people can also have a negative impact on the communities of origin. If talented and well-trained young people leave their country to find

opportunities in other parts of the world, this can lead to a brain drain and a loss of important human capital for those countries.

In the context of globalization, the migration of young people is regulated by various international agreements and national and regional policies. However, these policies are often criticized for being unfair and perpetuating social and economic inequalities.

The distribution of young people is an important topic in the context of globalization and the economic and social changes taking place in the world. This movement of young people from one place to another is a complex phenomenon, which has both positive and negative impacts. Regulating youth migration remains a challenge for the international community, and more effective policies should be developed to address the needs and concerns of young migrants.

Research methodology

The study of youth migration is an important topic in the context of globalization and the economic and social changes taking place in the world. To better understand this complex phenomenon, research is essential. The research methodology in youth migration and globalization may include different approaches and techniques for data collection.

One of the most widely used methods is field research, which involves interviews and direct observations of young migrants. This method can be carried out in a qualitative way, that is, by detailed analysis of the data collected and their meanings, or in a quantitative way, by collecting statistical data and analyzing them with the help of mathematical and statistical methods.

Another method of research is the research of documents, which involves the analysis of data and information existing in the literature, government reports, press articles and other relevant sources of information. This method can be useful to gain a general perspective on the problems of youth migration, as well as to understand the social, economic and political context in which it takes place.

In addition, online research can be an effective way to collect data on the migration of young people. This may include the analysis of data collected through social networks and other online platforms, as well as the conduct of online interviews or videoconferencing tools.

Another method of research is the analysis of data from secondary sources, such as databases of government bodies and international organizations. These sources can provide detailed statistical data and information about the migration trends and patterns of young people in different regions of the world.

In conclusion, the methodology of research into youth migration and globalization may be varied and may include different approaches and techniques for data collection. It is important for researchers to select the appropriate methods and use effective tools to obtain relevant data and better understand issues related to youth migration. This research can be useful for developing effective public policies and improving the lives of young migrants and their communities of origin.

Consequences of youth migration and impact on globalization

The migration of young people is a phenomenon that has a strong impact on the world and globalization. While many young people leave their countries of origin in search of better work opportunities, this can have significant effects on societies and economies around the world.

One of the most obvious effects of youth migration is the increase in cultural and ethnic diversity in destination societies. This diversity can be beneficial for the economy, as young foreigners bring with them new skills and knowledge, which can contribute to the growth of the economy and the development of key sectors such as technology or the service sector.

At the same time, the migration of young people can have a negative impact on the economies of their countries of origin. Young people who leave their home countries, leave behind their families and communities, which can lead to a decrease in the skilled workforce and a stagnation of economic development. This migration may also lead to a decrease in the number of young people who are willing to engage in politics and society in their countries of origin.

Another effect of youth migration is linked to globalization. As young people move from one country to another, they contribute to the development of an interconnected global economy. This can lead to an increase in international trade and cooperation between countries. In addition, young people travelling abroad can develop communication skills and adapt to different cultures, which can help create a more understanding and tolerant world.

However, the migration of young people can also lead to an increase in tensions and conflicts between the countries of destination and those of origin. For example, developed countries that choose to attract talented young foreigners can be accused of exploiting resources from poorer countries, which can lead to diplomatic tensions and resentment.

In conclusion, the impact of youth migration on the world and globalization is a complex and controversial topic. While the migration of young people can have beneficial effects on the economy and society, it can also lead to disadvantages and tensions.

Conclusions

Globalization has led to a number of significant changes in the world, including on the migration of young people. They are increasingly interested in traveling and working in other countries, being attracted by the economic and educational opportunities that other regions of the world offer. In this context, the migration of young people is an important topic for research and debate.

According to research, there are a number of factors that influence the migration of young people. These include the need to seek economic opportunities, the desire to learn and live in a different cultural environment, as well as political and social factors such as armed conflict and discrimination.

On the other hand, the migration of young people can have a positive and negative impact on the communities of origin and destination. It can bring economic and cultural benefits, but it can also lead to problems such as exposure to discrimination and social exclusion, or increased pressure on public services in destination countries.

It is important that politicians and community leaders take these issues into account and try to find solutions that maximize the benefits of youth migration and minimize the problems associated with it. There is also a need for better collaboration between the countries of origin and destination, so as to ensure the protection and respect of the rights of young migrants.

In addition, research is essential to better understand the migration of young people and to develop effective public policies in this regard. Research should take into account the perspectives of both young migrants and of communities of origin and destination. Research methods should be varied and should include both qualitative and quantitative methods.

In conclusion, the migration of young people is an important topic in the context of globalization and the economic and social changes taking place in the world. It is important that politicians, community leaders and researchers work together to find solutions that maximize the benefits of youth migration and minimize problems related to it.

References:

1. Constantinescu, Maria, The migration of parents and the social assistance services offered to children left at home, in the volume Migration of labor force, Editura Universității București, Bucharest, 2008.
2. Gorun A., Dezvoltarea sociale și globalizarea, Editura Academica Brâncuși, Târgu Jiu, 2012.
3. Gorun A., Sociology of International Relations. Treatise on basic sociological concepts, processes and trends in international relations, Didactic and Pedagogical Publishing House, Bucharest, 2010.
4. Herseni, T., Sociologie și etică, Editura Științifică, București, 1968.
5. Jupp, V., Dicționar al metode de cercetare sociale, Editura Polirom, Iași, 2010.
6. Marga, Andrei, Ordinea viitoare a lumii, Editura Niculescu, Bucharest, 2017.

7. Marga, Andrei, România actuale (diagnosis), colecția Universitas, Editura Eikon, București, 2011.
8. Mihăilescu, I., Sociology general. Concepte fundamentale și studii de caz, Editura Polirom, Iași, 2003.
9. Otovescu, A., Romanians in Italy. Monograph of a Community of Immigrants, Romanian Academy Publishing House, Bucharest, 2016.
10. Stoian, S., Educație și societate, Editura Politică, București, 1971.

**PRINCIPLES FOR DEALING WITH HEALTH SYSTEMS RESILIENCE DURING WARS
AND DISASTERS: EXPERIENCES FROM FIVE COUNTRIES**

**Donkor Abraham^a
Garcia Revelino^a
Arkah Aframa Susan Yaa^a
Ampon-Wireko Sabina^b
Antwi James^a
Kwang Emmanuel^b**

donkorabraham@gmail.com (Abraham Donkor)
revelino.garcia@pcu.edu.ph (Revelino Garcia)
aframasusan@gmail.com (S Y A Arkah),
sabina.wireko@cug.edu.gh (S Ampon-Wireko)
james.antwi@pcu.edu.ph (J. Antwi)
emmakwang52@gmail.com (E. Kwang)

- a. Graduate School of Business Management Philippine Christian University, Philippines
b. Faculty of Health and Allied Science, Catholic University College, Fiapre, Ghana
Correspondence Email: sabina.wireko@cug.edu.gh

Abstract. *The years ahead provide uncertainties in population health because of climatic changes resulting in disasters and health emergencies. Indeed, these uncertainties are likely to worsen with increasing political and tribal tensions within countries and between countries leading to armed conflicts or wars. The effect of these changes becomes more radical when national health systems are not resilient to respond to the tensions. After studying the occurrence of armed conflicts and disasters over the years, drawing from China, Afghanistan, Libya, Liberia, and Ukraine we have identified similar epidemiological events occurring in those countries during conflicts. Again, our analyses of the Ebola in West Africa and the COVID-19 pandemic as well as recent earthquakes in Turkey and Syria provide similar trends happening in circles. These epidemiological occurrences are not new in public health literature, yet, population health systems have not been adequately positioned to respond to such events. Our analyses have provided key principles that serve as pointers during wars and disasters and these occur within circles. We show that these principles can predict similar occurrences in population health during wars and disasters. We further suggest measures and strategies based on four of the WHO's six building blocks to improving the resilience of national health systems during wars and disasters.*

THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE ROLE OF EDUCATION IN THE FAMILY

Făiniși Radu-Andrei

radufainisi@yahoo.com

PhD Student Research Assistant

"Constantin Brâncuși" University of Târgu-Jiu

***Abstract.** Education in the family plays a crucial role in the development of children and is one of the most important environments in which they form their character and life values. In an ever-changing and evolving world, education in the family must adapt to new challenges and opportunities to provide children with a relevant and complete education.*

This article explores the role of education in the family in the age of globalization and highlights the importance of parents as mentors and role models for children. The article also addresses the importance of technology and media on education in the family and encourages parents to be more attentive to their use in a responsible and healthy way.

Finally, this article provides suggestions and recommendations for parents regarding how they can improve and develop education in the family in order to give their children the best chances to realize their potential and become responsible and well-prepared adults for today's world

Keywords: education, family, children, globalization

Introduction

Family, globalization and education are three closely interlinked concepts that influence the way we live, develop and prepare for the future. The family "in a broad sense represents a social group whose members are linked by age, marriage or adoption relations and who live together, cooperate economically and take care of the children" (Zamfir C., Vlăsceanu L., 1993, p.238). Education represents "the set of social elements of transmission of culture, of generation, organization and management of individual or collective learning" (Zamfir C., Vlăsceanu L., 1993, p.202). Globalization is "the most commonly used and abused word, the most rarely defined and perhaps the most misunderstood, nebulous and politically spectacular of the last and future years" (Beck, 2003, p.37). Sociologist Anthony Giddens describes exposing globalization as "not new, but revolutionary." In a globalized world where distances are shrinking and relationships between people and cultures are becoming increasingly interconnected, family and education play a crucial role in preparing children to face the challenges and opportunities of the modern world. Globalization has fundamentally changed the way people interact with each other, while at the same time causing major changes in the field of education. People all over the world are more connected and open to different cultures and perspectives, which makes education more complex and diverse.

The family, as the first educational institution, has an essential role in preparing children to face this changing world. Through the values transmitted and the education received, the family can contribute significantly to the development of children's social, emotional and cognitive skills.

At the same time, formal education must respond to growing global challenges and prepare students to be successful in a complex and interconnected world. Through advanced learning technologies and programmes tailored to the needs of students, the education system can provide adequate preparation for a globalized world.

In the age of globalization, education in the family plays a crucial role in shaping children's character and values. The family is the first and most important social environment in which children develop their personality and form their life principles. Education in the family has a significant influence on the cognitive, emotional and social development of children. In an increasingly complex and interconnected world, education in the family must adapt to new challenges and opportunities. It is important for parents to fulfil their role as mentors and to give

their children a clear understanding of values such as tolerance, respect and cultural diversity. In addition, language learning and knowledge of other cultures should become priorities for family education. Also, in the digital age, parents need to play their role as a role model for their children in the responsible use of technology and media. They should teach children how to use the Internet and social networks in a safe and healthy way, but also teach them about their advantages and disadvantages.

Education in the family is a method of learning and raising children through the direct involvement of parents or other family members. This can be an alternative or a complement to formal education, offered in schools or other institutions in the countryside. While family education can have significant benefits, such as greater attention to the individual needs of children and more personalized learning, there are also some concerns. For example, not all parents are qualified or prepared to teach certain subjects, and children who receive education exclusively in the family may be deprived of social interaction and opportunities to develop their social skills.

It is important to take into account both the benefits and concerns related to education in the family and to make informed decisions regarding the education of children. It is also important that parents who choose to provide education in the family follow local laws and regulations related to this topic and provide their children with an adequate and balanced education.

The role of education in the family and digitalization

Education in the family has a crucial role in the development of children and in their preparation to face the challenges of life. The family is the first educational institution for children and is responsible for the transmission of values and basic knowledge, which form the foundation for their future education. One of the key roles of education in the family is to help children develop social and emotional skills that will help them interact with others and integrate into society. Through the examples provided by parents and the rules established in the family, children learn about respect, tolerance, responsibility and other essential factors in social relationships. Family education can also help children develop cognitive and academic skills. Parents can help their children in learning the alphabet, in mathematics and in other school subjects, thus providing them with a solid foundation for future education.

Education in the family can also contribute to the development of critical and analytical thinking skills. Parents can give their children opportunities to express themselves and develop opinions and arguments. These skills are essential in a complex and ever-changing world. In addition, education in the family can help develop the interests and passions of children. By providing a safe and supportive environment, parents can encourage children to explore their interests and develop their talents. It's the lead in the family can play a key role in the development of children and in preparing them for the world around them. Through family education, children can learn to become responsible and well-balanced individuals, develop their social and communication skills, understand and appreciate the values and principles of their family, and develop their skills.

Digitalization has brought about a significant change in family education, offering new opportunities and challenges. While technology has brought advantages to education, digitalization has expanded this impact and changed the way education is delivered, experienced and managed in the family. One of the major advantages of digitalization in family education is access to a variety of educational resources and tools. Through the Internet and mobile devices, parents and children have access to a wide range of platforms, applications, games, video tutorials and other educational materials, which can be customized and adapted to their children's needs and learning style. In addition, digitalization has made it possible to use real-time learning and communication tools for parents and children. For example, the use of videoconferencing apps and online collaborative platforms can help parents keep in touch with teachers and other education professionals, attend online conferences and organize learning sessions with their children.

However, there are also challenges associated with digitalization in family education. Parents may have difficulty choosing the best educational resources or assessing their quality and

value. Digitalisation can also lead to over-reliance on technology and reduced face-to-face contact and social interaction, which can affect children's social and emotional development. Digitalization has brought about a major change in family education, offering new opportunities and challenges. It is important for parents to carefully choose their educational resources and use their digital tools with caution so as to ensure a safe and healthy educational experience for their children.

Suggestions and recommendations for parents on family education

Education in the family plays a vital role in the development of children. Parents can play an important role in providing their children with a solid foundation for their future success. Vom briefly presented some suggestions and recommendations for parents on education in the family.

Choose educational activities appropriate to your child's age

It is important for parents to choose educational activities appropriate to the child's age. Young children should focus on games that teach them basic skills such as shapes and colors, while older children should focus on activities that help them develop their cognitive and social skills.

Create a positive learning environment

A positive learning environment encourages children to feel confident in their abilities and continue to learn. Parents can create such an environment by encouraging their children to explore their curiosity and ask questions, provide positive feedback, and support their children's efforts.

Encourage reading

Reading is an important skill and can improve children's ability to understand and express themselves. Parents can encourage reading by choosing books appropriate to the child's age and by reading with their children, as well as by creating a reading routine.

Learning through play

Play can be a fun and effective way of learning for children. Parents can use educational games to help children learn mathematical, science, or literature, and children can learn while having fun.

Get involved in children's education

Parents can play an active role in the education of their children by getting involved in the learning process, by providing support and encouragement, and by communicating with teachers and other education specialists.

Use technology with caution

Technology can be a useful tool in education, but it can also be a source of fun or lead to over-dependence. Parents should use the technology with caution and set limits on the use of mobile devices and video games.

The role of parents in the education of children is essential. Parents are the first and most important educators of their children and have a strong influence on the irco-gnitive, social and emotional development. Parents play a crucial role in establishing a positive learning atmosphere in the home. They can create an environment that encourages curiosity, creativity and exploration, as well as an environment where learning is valued and considered an important activity. Parents can help their children develop their communication skills, help them build self-confidence and teach them how to make good decisions. Parents can also play an important role in guiding their children in their career choices and helping them discover their talents and passions. They can provide emotional and practical support as children build their identity and prepare to face life's challenges and opportunities.

Conclusions

Globalization has brought significant changes in the way education is perceived and practiced in the modern family. While there are advantages of globalization in education, there are also negative impacts and impacts. One of the main advantages of globalization in family education is accessibility to information and resources. Through the internet, children can access a wide range of information and educational materials that would not have been available in the past. This can include online learning platforms, courses, video tutorials, and more. Globalization has also made it

possible to collaborate with people from other countries, which can be beneficial for the cultural development of children and for the development of communication skills.

However, globalization can also have a negative impact on education in the family. Sometimes parents can be so concerned about global challenges and preparing their children for global competition that they forget about their individual needs and priorities. Globalization can also lead to the loss of local values and traditions in favour of a universal set of values and practices.

In conclusion, globalization has a significant impact on education in the family. It is important for parents to adapt to the changes caused by globalization and to find a balance between preparing their children for global challenges and maintaining local traditions and values.

References:

1. Zamfir, C., Vlăsceanu, L. (coord). Dictionary of sociology. Bucharest: Babel Publishing House, 1993
2. Beck, U., What is globalization? Bucharest: Trei Publishing House, 2003
3. Giddens, A., Sociology, Bucharest: Bic All Publishing House , 2000
4. Iluț, P., The family. Knowledge and assistance, Cluj-Napoca: Argonaut Publishing House, 1994
5. Michael Haralambos, Martin Holborn, Sociology: Themes and Perspectives, Collins, London, 2001
6. Noble, T., Social Theory and Social Change, Mac Millan Press Ltd. 2000

APPLICATION OF MICRO-BLOGS METHOD IN DISTANCE LEARNING PROCESS

Makaridze M.S.

Doctor Of Chemical Sciences

Teacher of Chemistry Tiniskhidi Public School, Georgia

e-mail - m. makaridze@gmail.com

As you know, raising the student's motivation and involvement in the lesson process is of particular importance in the teaching process, because a motivated and active student means that the goal of the teaching has almost been achieved. This issue has become more relevant since due to Covid-19, the teaching process has shifted from the classroom to the remote mode, because it is difficult to interest and attract the student to the screen in such a way that he has the interest and need to attend the lessons and prepare the discussed material.

With the start of distance learning, we made a special effort to enrich the lesson with a variety of visible resources, especially since it is easier to display the information and virtual materials found in this mode.

Summarizing the main material of the lesson in a Power Point presentation and sharing this file with the children after the lesson gave quite a good effect. It turned out that these short theses were easily mastered by most of the students, and thus, the result of the lesson was considered more or less achieved.

We replaced writing exercises and tasks on paper with various simulations (<https://phet.colorado.edu>), Microsoft Forms survey and the process of creating the task by hand.

We got a good result even when the educational topic more or less coincided with the contests announced for students on the social network, and they enthusiastically engaged in the process of preparing contest materials.

In our opinion, we got the best results when we created a micro-blog immediately after starting to discuss a new, voluminous topic. We divided the explained material and distributed it to students for independent work. We posted the material found and processed by them on our blog together with their own, or their desired image, under their own authorship; We shared publications on social networks (of course, with the consent of their parents).

Here's our blog address (<https://savetheearthtinischool.blogspot.com/>) and some of the posts we've created for chemistry and math lessons, respectively - discussing environmental chemistry and math problems for 9th and 7th grade students. And the next slide shows the placement of these materials on the social network, on the personal pages of our school and students.

In addition to the fact that the students tried to find interesting, extracurricular information about the topic, in order to endear themselves to the blog readers, they also tried to collect as many views as possible on their posts, and it can be said that the discussion of this study chapter was "full house", the students mastered the material well, independently searched And they processed the information, and we really achieved the desired result.

There were cases when students not only prepared the publications for the post they were assigned, but additionally, on their own initiative, they researched other materials related to the discussed topic and gladly provided them to be posted on the blog.

In addition, we would like to mention the following fact: in order to optimize distance learning, at our school, with the initiative and support of the directorate, an anonymous survey of students and parents was conducted in order to find out how children attended classes with more interest and what types of tasks they performed enthusiastically and actively. Fortunately for us, it turned out that the use of micro-blogs in the classroom process and the distribution of student publications on social networks is one of the most attractive activities for children.

In conclusion, we can say that:

- In distance learning, it is necessary to use diverse strategies to increase the active involvement and motivation of students;
- When selecting teaching strategies, we will get better results if we allow the student to show more initiative and creativity;
- And if we publish the work authored by the student and bring it to the public arena, he develops a feeling of self-confidence and is motivated to study and complete the task;
- When teaching using micro-blogs, the student develops such skills as: independently searching for information, drawing conclusions, writing skills, formulating opinions correctly, and creative thinking.

Thus, with our little experience so far, we recommend the method of using micro-blogs not only in distance learning, but also in the process of school education in general, as one of the effective ways to increase the motivation of students, develop the ability of independent research and actively involve them in the teaching process.

INVESTIGATING THE RELATIONSHIP BETWEEN E-CIGARETTES AND TYPE 2 DIABETES: CURRENT EVIDENCE

Moroz Oleksandr

bachelor student in Clinical Medicine in Huazhong University of Science and Technology
Tongji Medical College
+(38)095787238, +(86)15607168241
sashmoroz@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-4314-4939>

Problem setting. The problems of diabetes' epidemiology and issues related with effect that electronic cigarettes cause on health are not fundamentally new directions in the organization of scientific research. Some issues of these problematics have acquired their development in the works of Yanling Wu (in his overview, he outlined what is now known about type 2 diabetes' epidemiology, including the roles that lifestyle, genes and other risk factors play in the condition's fast rise in prevalence)[1], Hubert Kolb (presented a comprehensive overview of factors contributing to diabetes risks, considered the mechanisms how inappropriate lifestyle and environmental changes influence the current epidemy of type 2 diabetes)[2], and other researchers. Some of the areas of the discussed problematics have developed within the framework of the preliminary research carried out by the author of this publication [3]. Despite a sufficient level of attention to the problematics of increasing prevalence of type 2 diabetes and the substantial increase of e-cigarettes users in the World [4], some of their questions still remained open for further scientific research. Among such questions, in our opinion, the most important are those which are related to the association between e-cigarettes and diabetes.

Paper main body. Globally, decrease in use of tobacco products and smoking cessation should become one of the main priority goals of healthcare organizations. According to the WHO smoking is responsible for roughly 8 million deaths annually across the globe - related diseases, among which about 1.2 million deaths are being exposed due to second-hand smoking.[5] Researches have directly shown that smoking not only can be linked with a higher risk of various cancer types, but also promotes development of such diseases as type 2 diabetes mellitus, chronic obstructive pulmonary disease, heart diseases, can lead to negative congenital effects, adversely influences reproductive effects in both men (leads to erectile dysfunction) and women (leads to decreased fertility, ectopic pregnancy and decrease of estrogen levels), osteoporosis and overall demises health. Knowing about negative effects of smoking as reduced quality of life or even its lost, together with numerous social anti -advertising lead to decrease of smoking in all ethnic populations. A studying published in 2014 showing that between 2005 and 2013 proportion of adult individuals who smoke c-cigarettes in the USA had fallen from 20.9% to 17.8% accordingly [6]. Despite the fact that the number of smokers decreased, the use of e-cigarettes has epidemically increased especially among adolescents.

Practice of shows under influence of anti-smoking advertisements, taxes increase [7] together with the widespread e-cigarettes' advertisements, the amount of people using conventional cigarettes is annually decreasing while the amount of those who prefer e-cigarettes keeps growing. Among various motives for e-cigarettes use, for adults, the main ones are a possibility to quit smoking, obtaining an ability to use nicotine in places where smoking is prohibited [8], which are common themes in e-cigarettes promotion and marketing.

Among more than 40000 chemical elements in cigarettes, one of those which have a great influence on human's health and leads to addiction is nicotine. Although nicotine is an alkaloid that occurs naturally in many plants and has been demonstrated to affect a variety of vital biological processes, including gene expression, hormone secretion regulation, and enzyme activities[9], what means that its high dose intake can lead to violation of normal mechanisms and the beginning of

pathological processes as promoting of tumorigenesis, immunosuppression, bronchoconstriction, increasing risk of developing of type 2 diabetes mellitus, leading to insulin resistance, increasing risk of ischemic heart disease etc.

Being the main factor in type 2 diabetes mellitus, prediabetes and lipodystrophy [10], insulin resistance influences normal metabolic processes. Research suggests that among first signs of insulin resistance can be increased measurements of waist size (more than 94 cm for men and 80 for women) increased fasting blood glucose level, as well as arterial hypertension and hyperlipemia, what is very similar to diagnostic factors of Metabolic Syndrome (MetS).

The goal of the research held by Choon-Young Kim et al. was to compare the prevalence of cardiovascular risk factors in Korean males who smoked cigarette-only, were among dual users and never smoked [11]. They made advantage of information obtained during Korean National Health and Nutrition Examination Survey (2013–2017) in which participated 7,505 males aged 19 years or older, it's also known that 85% of users of electronic cigarettes were dual users. While the analysis has shown that there was no discernible difference between three groups in the occurrence of high fasting glucose levels, still comparing to never smokers and cigarette-only smokers, dual users had higher rates of MetS and the number of MetS components.

Another study on the effects of nicotine on the body showed that it can cause hyperglycemia by triggering glycogenesis and gluconeogenesis. The study El Golli et al. [12] was created evaluate the effects of e-liquid containing nicotine versus e-liquid lacking it on metabolic parameters in Wistar rats. E-liquid with or without nicotine and nicotine alone were given intraperitoneally for this purpose for 28 days. According to the comparative results, the level of blood glucose increased significantly. The results shown that nicotine significantly increased plasma triglycerides and considerably reduced HDL level, when compared to e-cigarette 0% treated group, what gives us the opportunity to assume that, according to the standards of Metabolic Syndrome diagnosis, the rats exposed to e-cigarettes had an increased risk of MetS.

Discussing connection between e-cigarettes and diabetes, we cannot but mention about their possible relationship with the prediabetic states. Atuegwu et al. has carried out one of the studies in this area [13] and showed existence of an association between e-cigarettes use and self-reported prediabetes. Their survey used survey data of the 2017 cross-sectional Behavioral Risk Factor Surveillance System, that contained total of 154,404 participants meeting the inclusion criteria. After analysis it was determined that comparing current e-cigarette users to non-users, they had a higher likelihood of reporting a prediabetes diagnosis: 1.97 (95% CI 1.25-3.10). Additionally, it was found out that there was no connection between prior e-cigarette usage and self-reported prediabetes diagnosis, what once more can point to the fact that insulin sensitivity can improve after smoking cessation. The fact that there are more individuals with a history of depression among those who now use e-cigarettes than among those who have never used ones, what can let us suggest that there's a possibility of symptom exaggeration existence, nevertheless there is not enough scientific evidence to prove it.

Another research on existence of connection between prediabetic states was made by Kim et al. [14], who were analyzing data from the 2014-2018 Korean National Health and Nutrition Examination Survey. They categorized participants according to type of cigarette use and secondhand exposure. They have figured out that mixed cigarette use (both e- and c-cigarettes), compared to non-smokers, had a 1.57-fold increase in the risk of prediabetes, and a 1.27-fold increase when compared with conventional use only. That means that an extra e-cigarettes smoking, besides a c-cigarettes smoking, to some extent influences increasing of risk of prediabetes.

Conclusions.

Despite the fact that many previous studies focusing on the health effects of electronic cigarettes, there is still much to learn about how e-cigarettes affect insulin resistance and glucose metabolism.

Being a main component of electronic cigarettes, nicotine can lead to many pathogenetic processes in pulmonary, cardiovascular, and immune systems. Although some researches argue that there is no direct relationship between vaping and diabetes and/or prediabetic states, there are also

those who consider that e-cigarettes can significantly increase risks of getting type 2 diabetes mellitus.

As it follows from analyzed studies, we can make following conclusions: 1) using e-cigarettes can not only influence the glucose level but also have an impact on how insulin resistance, diabetes, and prediabetic conditions develop; 2) Insulin resistance and the development of the metabolic syndrome are the primary processes through which e-cigarette use might result in diabetes or the early stages of prediabetes. However, the process underlying diabetes development takes a long time to develop, necessitating the need for more long-term exposure studies on this subject.

Author considers that being easily accessible and widespread among young generation e-cigarettes can influence not only their personal but also national health. To our point of view availability of e-cigarettes should be reconsidered and their usage in many cases, e.g. advertising, therapists' questions, etc., should be equaled with the conventional cigarettes.

References:

1. Wu, Y., Ding, Y., Tanaka, Y. & Zhang, W. Risk factors contributing to type 2 diabetes and recent advances in the treatment and prevention. *Int J Med Sci*11, 1185-1200, doi:10.7150/ijms.10001 (2014).
2. Kolb, H. & Martin, S. Environmental/lifestyle factors in the pathogenesis and prevention of type 2 diabetes. *BMC Med*15, 131, doi:10.1186/s12916-017-0901-x (2017).
3. Moroz O. V. The basic medical services of social medical insurance in China and its components. Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Державне управління у сфері цивільного захисту: наука, освіта, практика» (18-19 березня 2020 р.), Харків, 2020, С. 133–136 2-1.pdf (vadnd.org.ua) <https://nuczu.edu.ua/ukr/konferentsiia>
4. Gravely, S. et al. Awareness, Trial, and Current Use of Electronic Cigarettes in 10 Countries: Findings from the ITC Project. *International Journal of Environmental Research and Public Health*11, 11691-11704 (2014).
5. Tobacco. URL: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/tobacco>
6. Current cigarette smoking among adults--United States, 2005-2013. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep*63, 1108-1112 (2014).
7. Hawkins, S. S., Baum, C. F., Oken, E. & Gillman, M. W. Associations of Tobacco Control Policies With Birth Outcomes. *JAMA Pediatrics*168, e142365-e142365, doi:10.1001/jamapediatrics.2014.2365 (2014).
8. Rutten, L. J. et al. Use of E-Cigarettes Among Current Smokers: Associations Among Reasons for Use, Quit Intentions, and Current Tobacco Use. *Nicotine Tob Res*17, 1228-1234, doi:10.1093/ntr/ntv003 (2015).
9. Yildiz, D. Nicotine, its metabolism and an overview of its biological effects. *Toxicol*43, 619-632, doi:10.1016/j.toxicol.2004.01.017 (2004).
10. Lebovitz, H. E. Insulin resistance: definition and consequences. *Exp Clin Endocrinol Diabetes*109 Suppl 2, S135-148, doi:10.1055/s-2001-18576 (2001).
11. Kim, C. Y. et al. Dual use of electronic and conventional cigarettes is associated with higher cardiovascular risk factors in Korean men. *Sci Rep*10, 5612, doi:10.1038/s41598-020-62545-3 (2020).
12. El Golli, N. et al. Comparison between electronic cigarette refill liquid and nicotine on metabolic parameters in rats. *Life Sci*146, 131-138, doi:10.1016/j.lfs.2015.12.049 (2016).
13. Atuegwu, N. C. et al. E-cigarette use is associated with a self-reported diagnosis of prediabetes in never cigarette smokers: Results from the behavioral risk factor surveillance system survey. *Drug Alcohol Depend*205, 107692, doi:10.1016/j.drugalcdep.2019.107692 (2019).
14. Kim, S. H., Park, M., Kim, G. R., Joo, H. J. & Jang, S. I. Association of mixed use of electronic and conventional cigarettes and exposure to second-hand smoke with prediabetes. *J Clin Endocrinol Metab*, doi:10.1210/clinem/dgab558 (2021).

THE CHERNOBYL NUCLEAR POWER PLANT AS A SYMBOL OF INTERNATIONAL COOPERATION

Niemczyk M.

Master of Science in Security

Graduate student

ORCID ID - 0000-0001-8232-4567

Phone number: 790324180

e-mail address: m.niemczyk.224.studms.ug.edu.pl

University of Gdansk

The Chernobyl Nuclear Power Plant, due to the nature of the catastrophe and the activities in its area that are still ongoing, should certainly be included in the facility of global activities. It leaves no doubt that the safety of this facility and maintaining the smoothness of activities on its territory is the responsibility not only of Ukraine, but also of the entire international community, which means that every effort should be made as part of cooperation to ensure that all planned activities, including the demolition of the destroyed power unit 4 proceeded smoothly.

However, before there are international activities aimed directly at the activities at the power plant, the entire international community should make every effort to ensure that the area of the Chernobyl Exclusion Zone returns to relative normality after the activities carried out by the troops of the Russian Federation on its territory. The actions mentioned above should be regarded primarily as restoring the necessary liquidity and working conditions for the power plant personnel. It is also necessary to rebuild the necessary infrastructure that will facilitate movement within the Zone. Re-provision of the necessary equipment is also becoming an extremely important aspect. The necessary and key documentation regarding the energy complex, dosimetric measurement devices, devices directly responsible for the proper functioning of the power plant, such as software monitoring dosimetric levels and processes taking place inside the ruins of block four, were stolen.

It should therefore be assumed that the following years should include, in terms of international decisions, appropriate actions that will allow the restoration of full stability in the Exclusion Zone over the years, and should be emphasized OVER THE YEARS, because the actions in this place are not short-term actions, but which may extend to the next decade, so that smooth planning of activities and appropriate logistics in relation to this place should be a topic of discussion on the part of countries not only in Europe, but also around the world and any organizations that can bring specific beneficial actions and solutions for the entire exclusion zone.

The appropriate legitimacy of the need for cooperation in this area can certainly be demonstrated by the actions taken by the Russian Federation. From the very beginning of the aggression in the Chernobyl area, newspapers, TV stations, radio stations and Internet portals have very visibly expressed concern about the negative activities in this place, thus causing anxiety among the communities of many countries. It should be noted with all certainty that despite the passage of 36 years from the catastrophe, the word Chernobyl has entered the canon of pop culture as a symbol of danger and mortal danger. The long-term popularization of such a belief through films, series, computer productions has confirmed the belief of the world community about the right fear of this place, so that any even the smallest military, terrorist or other negative actions will always cause repercussions in the form of panic and fear. This is sufficient justification for all interested states and institutions to make maximum efforts to keep the closed area in a state of proper and unwavering security, if only because of the manipulative and panic-inducing factor.

In conclusion, when it comes to global decisions, the issue of the Chernobyl Nuclear Power Plant should also be included among many important issues, as it is an extremely strategic facility due to its infamous reputation. It should be noted that this facility cannot be treated with a grain of salt, as nuclear reactors have not been operating on its premises for years. This area should be

treated very seriously because of the fear that any unwanted actions in its area can cause. It should be emphasized that manipulation and inducing fear is often a desirable tool among terrorist organizations or foreign troops, and in the case of the Chernobyl power plant, this level of fear is clearly highlighted, which was caused by the aforementioned rooting and confirmation in pop culture of the demonization of this place, which compared it with the reality is at least very incorrect in relation to this place, which also brings the need to spread knowledge about the Chernobyl zone in order to make people aware of its real nature, and not the one that is known from movies or computer games.

Only a correct presentation of the situation in the exclusion zone can change the society's approach to it and thus reduce social anxiety, which has been strongly rooted over the last 3 and a half decades.

Source: Own materials

THE RELEVANCE OF THE DEVELOPMENT OF A VITAMIN PRODUCT FROM PLANT RAW MATERIALS

Zamkova A.V.
Borysyuk I.Yu
Molodan Y.O.
Fizor N.S.
Valivodz I.P.
Rokun D.-M.V.

Department of drug technology
Odessa National Medical University, Odesa, Ukraine
zamkovaya@gmail.com

The leading task of modern pharmacy is the creation and introduction of new effective drugs and the improvement of existing ones. At the same time, the development of easy-to-use, rational and therapeutically effective means that do not show side effects on the human body remains a priority. Unfavorable environmental and social effects on the human body, deterioration of living conditions and reduction of energy consumption determine the prevalence of vitamin deficiency. As a result, the number of cardiovascular diseases, gastrointestinal tract disorders, diabetes mellitus, obesity, etc., which requires preventive or therapeutic use of vitamins, is increasing.

Vitamin preparations are biologically active supplements that are not synthesized by the body and enter the body from the outside, mainly with food. Vitamin preparations are used for treatment when the body cannot get the required amount of nutrients from food or when their assimilation is impaired. In this regard, the development and creation of vitamin preparations of natural origin is relevant.

A promising raw material for the development of a vitamin preparation are the fruits of black currant *Ribes nigrum* L, which are harvested in dry weather, after ripening in July-August, sorted, cleaned of impurities, dried at a temperature of 35-40 °C, then 55-60 °C on the mattress. The fruits of black currant *Ribes nigrum* L contain phenolic compounds (delphinides, cyanide glycosides), phenolic acids (chlorogenic, neochlorogenic), catechins (catechins, halocatechin), flavonoids in the fruits of black currant *Ribes nigrum* L are represented by rutin, myricetin, quercetin, quercitrin, kaempferol, hyperoside, isoquercitrin, tocopherols, vitamins (C, P, B₁, B₂, B₆, B₉), minerals, and also accumulate a significant amount of potassium and iron. Among the carbohydrates, black currant fruits contain sugars: 4.2%, fructose, 1.5% glucose and 1.0% sucrose, and a small amount of fiber and pectin substances. Blackcurrant fruits accumulate up to 4.5% of organic acids (malic, citric, tartaric, sorrel, succinic and henna). Biologically active substances of blackcurrants show antioxidant, anti-inflammatory, antimicrobial, antiviral, capillary-strengthening, anti-allergic, tonic, antispasmodic, diaphoretic, diuretic, detoxifying and astringent properties.

Currant fruits are used in traditional medicine for the treatment of gout, urethritis, urolithiasis, cystitis, rheumatism, osteochondrosis, joint and muscle pain, as well as for the treatment of eczema and furunculosis. Blackcurrant fruits are also used as an additional remedy for the treatment of intestinal dysbacteriosis, gastritis, cholecystitis, and enterocolitis.

The main form of application of viburnum fruits is a decoction or infusion. However, the analysis of statistical data shows that such dosage forms, although economically profitable for pharmaceutical companies, are economically profitable for pharmaceutical companies, but not very convenient for use in everyday life. Due to the fast pace of life, patients have to spend time to brew and brew correctly, which leads to failure to adhere to the correct regimen of taking drugs, as well as ineffective treatment and prevention.

Having analyzed the pharmaceutical market, we came to the conclusion that it is promising to develop a new dosage form of ordinary viburnum in the form of an oral dosage form - hard

gelatin capsules. We proposed the most optimal composition of capsules containing mg of dry extract of black currant fruits (*Ribes nigrum* L), MCC 198 mg, corn starch - 115 mg, talc - 2 mg, Aerosil - 2 mg, magnesium stearate - 3 mg.

Thus, the vitamin preparation offered by us, due to the presence of a wide range of BAR, will contribute to the elimination of vitamin deficiency, will be anti-inflammatory, and will reduce the damaging effect of toxins and other aggressive factors.

МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДО ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Березюк Дмитро

аспірант

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Роль спорту та фізичної культури на сучасному етапі розвитку суспільства зростає, набуває якісно нового значення. Це пояснюється підвищенням їх соціальної значущості та перетворенням на самостійну сферу економічного та політичного життя нашої країни, коли фізична культура стає об'єднувальною силою та елементом національної ідеї. Особлива увага приділяється розвитку фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи з різними категоріями населення, зокрема з дітьми та молоддю. Заняття фізичною культурою та спортом є найприроднішою потребою людей, природний і інтерес до них, проте сучасні комфортні умови для систематичних занять фізкультурою та спортом стають найчастіше справою забезпечених людей.

В даний час процес фізичного виховання особистості зводиться до фізичного розвитку, формування рухових умінь і навичок, зокрема акцент ставиться на біологічному, руховому аспекті. На відміну від досить примітивного розуміння фізичної культури як власне рухової діяльності, спрямованої на вдосконалення фізичних кондицій людини, необхідно сформулювати у суспільстві нову систему уявлень про цінності фізичної культури, насамперед із ціннісних позицій. Істотну роль у цьому відіграють фундаментальні та прикладні наукові дослідження (Н. Корольова [1], О. Непша [2] та ін.).

Мотиваційно-ціннісне ставлення до фізичної культури – це єдність об'єктивного та суб'єктивного. Об'єктивне становище суб'єкта є основою його свідомої вибіркової спрямованості цінностей фізичної культури, що стимулюють соціальну і фізкультурно-спортивну активність через актуалізацію системи цілеспрямованих психічних процесів у логічній послідовності.

Суб'єктивне формування ціннісного ставлення вбачаємо у переході, трансформації структурних складових фізичної культури як суспільно значущих цінностей в особистісні та реалізації їхньої діяльності. Ці цінності виступають як внутрішні регулятори діяльності особистості, оскільки стають особистісно значимими. Когнітивний аналіз цінностей неможливий поза емоційною сферою особистості.

Пояснюючи механізм ціннісного ставлення до фізичної культури, ми вважали за необхідне враховувати також те, що функція емоції полягає у наведенні суб'єкта на дієве джерело емоцій, у сигналізації про особистісний сенс подій, що розігруються перед суб'єктом.

Щоб спонукати особистість до занять фізичною культурою, потрібно захопити його емоційну сферу, стимулювати його мотивацію і діяльність. Це означає, що заняття фізичною культурою на практиці приводить до вдосконалення, розвитку у особистості мотивів та потреб до фізичної культури, народження нових, більш «складних» мотивів та потреб, сприяючи тим самим удосконаленню особистості, її більш повному самовизначенню та саморегуляції. Знання про фізичну культуру трансформуються в переконання, що спонукають її до активної фізкультурно-спортивної діяльності як цілісного явища та розуміння мети своєї діяльності, шляхів та засобів її досягнення.

Емоційний компонент знаходить своє відображення в особливому ставленні особистості до фізичної культури. Без урахування особливостей емоційної сфери особистості неможливо адекватно аналізувати освітній процес як цілісну систему, і навіть окремі його компоненти.

Мотиваційний підхід повністю спрямовано на формування свідомо-активного ставлення особистості до фізичної культури, зокрема до досягнення мети. Цей підхід складається з сукупності спонукань до діяльності у такому співвідношенні: внутрішня мотивація, що базується на мотиваційній сфері особистості; зовнішня позитивна мотивація (через заохочення); зовнішня негативна мотивація (через свідчення). Поведінковий чи діяльнісний аспект ціннісного ставлення проявляється у цілеспрямованих діях особистості у оволодінні структурними компонентами. Ці компоненти тісно взаємопов'язані та взаємозумовлені. Кожен з них передбачає виконання комплексу особистісно значимих, цілеспрямованих, психічних і практичних процесів у логічній послідовності.

Отже, ставлення до цінностей фізичної культури особистості виявляється переважно за наявності означених компонентів і значних взаємозв'язків з-поміж них, що дозволяє аналізувати їх як цілісність. Саме цілісність є важливим критерієм визначення ставлення особистості до цінностей фізичної культури. Зі всієї сукупності зв'язків виділяється головний – психологічний контакт між особистістю і цінностями фізичної культури. Негативне ставлення особистості до цінностей фізичної культури перетворює фізичну діяльність на насильницьке неприємне заняття, викликає негативні емоції, почуття ворожості до неї.

Другий компонент ставлення до цінностей фізичної культури – емоційний – знаходить своє відображення в особливому відношенні особистості до фізичної культури. Будь-яка діяльність, пов'язана із пізнанням та впливом на предмет пізнання (фізична культура) викликає емоційне переживання. У фізичній культурі без урахування емоцій та почуттів неможливе чітке виконання складної рухової дії. Наприклад, ціннісне ставлення до фізичної культури надає особистості ту внутрішню силу, яка визначає окремі вчинки, підвищує навчально-трудова активність і соціальну відповідальність особистості людини.

Отже, запорука успішного формування у особистості ціннісного ставлення до фізичної культури – це формування таких почуттів, як повага до фізичної праці, впевненість, моральне задоволення та ін., зокрема те, що дозволяє, у свою чергу, усвідомити цінності фізичної культури, підвищити рівень інтелектуально-вольової активності.

Третій компонент – інтелектуальний, під яким розуміється рівень засвоєння спеціальних знань у галузі гігієни, фізіології, анатомії та ін. Всю фізкультурно-спортивну діяльність пронизує сплав емоцій з розумовими діями, які акумулюються у спеціальні знання, що сприяють формуванню позитивного ставлення особистості до фізичної культури. Не озброївши особистість відповідними знаннями, неможливо вирішувати завдання фізкультурної освіти. Саме на основі набутих знань досягається усвідомлене, стійке оволодіння певними руховими вміннями та навичками. І навпаки, несвідоме виконання вправ – одна з основних причин, що не дозволяє зробити фізичну культуру супутником життя, сформувати звичку до щоденної рухової діяльності.

Четвертий компонент ставлення до цінностей фізичної культури – вольовий. Він констатує формування в особистості таких важливих особистісних якостей, як ініціативність, витримка, самостійність, сміливість, наполегливість, дисциплінованість, колективізм. Ці якості дозволяють виконувати складні вправи та елементи, мобілізувати свої сили та прагнення для подолання різного ступеня труднощів поставлених завдань. Цей компонент усвідомленого ставлення особистості до цінностей фізичної культури характеризує самовизначення та самоствердження її як у колі друзів, так і в самостійному житті.

Отже, усі компоненти мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури взаємопов'язані і взаємообумовлені. Кожен структурний компонент ціннісного ставлення особистості до фізичної культури вимагає виконання комплексу найбільш значущих, цілеспрямованих психічних процесів у логічній послідовності.

Список літератури:

1. Корольова Н. Педагогічні аспекти формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до фізичної культури та спорту. Збірник наукових праць Національної академії прикордонної служби України. Серія : педагогічні науки. Т. 2(17). 2019 С.168–177.

2. Непша О.В., Суханова Г.П. Формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентської молоді до занять фізичною культурою. Фізичне та спортивне виховання у вищих навчальних закладах : тези доповідей Всеукр. наук.-практ. конф., (Запоріжжя, 13-15 жовтня 2017 р.). Запоріжжя, 2017. С.30–34.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОГРАМИ «РАМШТАЙН» В КОНТЕКСТІ ГАРАНТІЙ ЗА БУДАПЕШТСЬКИМ МЕМОРАНДУМОМ 1994 РОКУ

Бєлкін Л.М.

кандидат технічних наук, старший науковий співробітник
адвокат індивідуальної практики
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8672-8147>

В умовах агресії російської федерації (рф) проти України наша країна змушена звертатися за допомогою до міжнародного співтовариства. При цьому багато хто за межами України, насамперед під впливом масованої російської пропаганди, сприймає ці звернення як «настирливість», вважає, що Україні ніхто нічого не зобов'язаний, і вона може тільки «просити». Але не слід забувати, що свого часу Україна отримала, як тоді здавалося, авторитетні міжнародно-правові гарантії своєї безпеки в обмін на відмову від значної частини оборонного потенціалу (так званий Будапештський Меморандум 1994 року). Тому підтримка України в її захисті – не милість «гарантів» (США, Великобританія, Франція; не розглядаємо рф (із зрозумілих причин) і Китай, який фактично підіграє росії [1]), а їх міжнародно-правовий обов'язок.

У даній роботі розглядаються особливості впливу Будапештського Меморандуму від 05.12.1994 року на перебіг українсько-російської війни у 2014-2015 роках і в умовах широкомасштабного вторгнення рф в Україну 24.02.2022 року. Доводиться, що Будапештський Меморандум є юридично зобов'язуючим документом, за яким Україна обміняла належні їй ядерні боєприпаси та засоби доставки на гарантії безпеки як без'ядерній державі. Досвід агресивної політики РФ, спрямованої в широкому контексті на підлив світової безпеки, свідчить про те, що термінове застосування заходів протидії такій політиці не може піднятися грою словами. Зазначається, що відмова України від ядерної зброї здійснювалася під безпрецедентним тиском з боку США та РФ. Р. Хотин вважає [2], що перший візит у незалежну Україну президента США Біла Клінтона під час турне Росією та Білоруссю в січні 1994 року став показовою демонстрацією тиску і загрози повної міжнародної ізоляції України внаслідок її обережного розставання із ядерною зброєю. Але якщо позиція першої була зрозумілою, оскільки ядерні заряди були направлені на США, то РФ використовувала «ядерний фактор» для компрометації України на міжнародній арені. Вказано, що приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї не означає автоматичної відмови від засобів доставки. Наголошено, що добровільна відмова від ракет та стратегічної авіації поставила Україну у вкрай не вигідне становище у війні проти РФ, оскільки призвела до диспропорції в спроможностях щодо різниці в граничній досяжності засобів ураження. Це є результатом одностороннього роззброєння України. Передача Україні зброї по програмі «Рамштайн» слід розглядати як форму реалізації гарантій Україні за Будапештським Меморандумом. При усій вдячності партнерам за підтримку, це не є, тим не менш, «милістю» від найбільших демократичних держав, а є відзнакою того внеску, який Україна зробила у ствердження миру і безпеки у світі, відмовившись від володіння третім у світі ядерним потенціалом. Натомість при такій відмові Україна не отримала належної компенсації від бенефіціарів цього процесу.

Так, американський конгресмен М. Квіглі визнав: «Я думаю, що ми підвели Україну Будапештським Меморандумом. НАТО виграла від цих угод з безпеки... Я вважаю, що ми поставили на кон своє добре ім'я, а потім почали грати словами – що вони означали...» [3]. Тому в умовах агресії рф проти України тема наявності/відсутності та обсягу зобов'язань «гарантів» перед Україною є актуальною. Ця проблематика розглядалася у низці робіт, огляд яких виконаний у статті [4, с. 232-233, 241-242], а також у роботах автора [5-7], а після лютого 2022 року, в контексті програми «Рамштайн», – в статті [8]. Зазначається, що після початку

агресії РФ проти України (2013-2014 рр.) практично з'ясувалося, що ніхто цей Меморандум виконувати не збирався. Тодішній (публікація 2014 року) Президент України П. Порошенко вважає, що у випадку Криму Будапештський Меморандум не поважали ні росіяни, ні Захід [9]. 05.12.2015 р. тодішній секретар РНБО О. Турчинов заявив, що роззброєння країни було «безглуздим», а також дорікнув Заходу у недотриманні Будапештського Меморандуму, посилаючись на відмову західних країн постачати в Україну летальну зброю (цитуються за публікацією [8]). Слід мати на увазі і той факт, що одночасно із ядерним роззброєнням України було нав'язано ракетне роззброєння [5], і тепер, як зазначив О.В. Турчинов, путін погрожує завдати ядерного удару по Україні, зокрема, ракетами, які були вивезені з України після підписання Будапештського Меморандуму 1994 року (<https://gordonua.com/blogs/turchynov/obespechit-oruzhiem-300-tys-rezervistov-rossiya-nesposobna-nadeyus-kitay-ne-otkroet-putinu-krovavyy-lend-liz-1627645.html>).

Варто при цьому зазначити, що приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ) не означає автоматичної необхідності позбавлятися засобів доставки ядерних боезарядів – адже вони є засобами подвійного призначення. Дійсно, в преамбулі ДНЯЗ передбачається як прагнення учасників ДНЯЗ виключення ядерної зброї та засобів її доставки з національних арсеналів відповідно до договору про *загальне і повне роззброєння* під суворим і ефективним міжнародним контролем, однак в статті II ДНЯЗ передбачається, що кожна з держав-учасниць цього Договору, що не володіє ядерною зброєю, зобов'язується не приймати передачі від кого б то не було ядерної зброї чи інших ядерних вибухових пристроїв, а також контролю над такою зброєю або вибуховими пристроями ні безпосередньо, ні посередньо; не виробляти та не придбавати у будь-який інший спосіб ядерну зброю або інші ядерні вибухові пристрої, рівно як і не добиватися та не приймати будь-якої допомоги у виробництві ядерної зброї чи інших ядерних вибухових пристроїв.

Отже, заборона на засоби доставки у цьому формулюванні відсутня, «*загальне і повне роззброєння*» залишається недосяжною метою, а поки що Україна не має ефективних засобів протидії терористичним обстрілам з боку РФ і благає «гарантів» закрити небо або надати ефективні засоби ПРО [10]. Слід нагадати, що на момент досягнення незалежності Україна мала у своїй власності 176 міжконтинентальних балістичних ракет: 130 рідкопаливних СС-19 та 46 твердопаливних СС-24, а також стратегічні бомбардувальники Ту-95МС та Ту-160 (від 30 до 43), за наявності яких, навіть при відсутності у Україні ядерної зброї, РФ не посміла б обстрілювати українську територію, руйнувати інфраструктуру і вбивати громадян. Фактично ж ці активи були або передані Росії, або знищені.

Як наголошують керівники ЗСУ **В. Залужний та М. Забродський**, «головною особливістю військового протистояння з ЗС РФ є навіть не суттєва відмінність в чисельності сил і засобів сторін на користь росіян, і навіть не значні просторові показники стратегічної операції проти України. Визначальною є вирішальна диспропорція в *спроможностях*. Найбільш показовим її втіленням є різниця в граничній досяжності засобів ураження. Якщо для ЗС РФ вона становить до 2000 км з урахуванням дальності польоту крилатих ракет повітряного базування, то для ЗСУ вона фактично обмежена 100 км дальністю польоту ракет і глибини розташування стартових позицій застарілих ОТРК» [11]. І це усе «завдяки» ракетному та авіаційному роззброєнню України 90-х рр. ХХ ст. Перед очікуваним широкомасштабним вторгненням РФ Президент України В.О. Зеленський (18.02.2022 р.) публічно пригрозив відмовою від Будапештського Меморандуму, якщо гарантії, надані Меморандумом Україні, не будуть актуалізовані [12]. У відповідь того ж дня Україна отримала відсіч від посла Німеччини в Україні А.Фельдгузен, яка назвала Будапештський меморандум угодою, яка не накладає правових зобов'язань на країни, що його підписали (<https://www.pravda.com.ua/rus/news/2022/02/19/7324654/>). І тільки після 24.02.2022 року, коли велика війна РФ проти України у центрі Європи стала моторошною реальністю, колективний Захід, перш за все гарантії по Будапештському Меморандуму (США, Великобританія, Франція), почали поступово, але реально нарощувати військову допомогу.

При цьому слід наголосити на несправедливості і нерелевантності фактичним

обставинам війни штучні обмеження, які донори допомоги накладають на використання зброї, що надається, для враження цілей у глибині рф, – адже глибина зони бойових дій, у межах якої здійснюється розгортання сил супротивника, може досягати 250-300 кілометрів. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Зона_боевых_действий#:~:text=Зона%20боевых%20действий%20—%20участок%20территории,авиации%20и%20средств%20противовоздушной%20обороны). І тоді виходить, що ЗСУ не може завдавати вогневих ударів по цих очевидних військових об'єктах і повинна чекати, поки переформовані та переозброєнні російські війська прийдуть в Україну вбивати українських солдат.

Крім того, вартість озброєння, яке надається Україні у межах програми «Рамштайн», відшкодовує ті втрати, які Україна понесла внаслідок одностороннього роззброєння.

Отже, передачу Україні зброї по програмі «Рамштайн» слід розглядати як форму реалізації гарантій Україні за Будапештським Меморандумом (the transfer of weapons to Ukraine under the Ramstein program should be considered as a form of implementation of guarantees to Ukraine under the Budapest Memorandum).

Список літератури:

1. Умланд А. Подрывают ли Китай и французские политики режим нераспространения ядерного оружия? Европейская правда. 08.10.2022. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/rus/experts/2015/10/8/7039138/>
2. Хотин Р. Ядерна зброя: чому Україна відмовилась від неї і чи реально стати ядерною знову? Радіо Свобода. 22.02.2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayina-yaderna-zbroya-zelensky/31714820.html>
3. Наталка Писня. Конгрессмен Куигли: «Мы подвели Украину с Будапештским меморандумом». Голос Америки. 27.06.2022. URL: <https://www.golosameriki.com/a/congressman-quigley/6635378.html>
4. Юринець Ю.Л., Белкін М.Л., Сопілко І.М., Белкін Л.М. Будапештський меморандум 1994 року як об'єкт інформаційної війни. Альманах міжнародного права. 2020. Випуск 24. С. 231-243.
5. Белкин Л.М. Будапештский Меморандум «заманил» Украину не только в ДНЯО, но и в Договор СНВ. Обозреватель. 07.04.2017. URL: <https://www.obozrevatel.com/my/life/38107-budapeshtskij-memorandum-zamanil-ukrainu-ne-tolko-v-dnya-no-i-v-dogovor-snv.htm>
6. Белкин Л.М. Международно-правовые гарантии безопасности Украины: история и реальность. Юридические науки и образование. Журнал № 50. Баку, 2017, 1 кв. С. 1-17.
7. Belkin L., Iurinetz J., Golovko S., Golubeva V., Pyvovar Yu. Budapest Memorandum for Ukraine: historical-legal and political-legal aspect in the context of an unsuccessful experience of denuclearization. Journal of Law and Political Sciences (JLPS). Vol. 20, issue 3-2019, p. 67-108.
8. Белкін Л.М., Юринець Ю.Л., Сопілко І.М., Белкін М.Л. Проблема міжнародно-правових гарантій безпеки Україні як без'ядерної держави: від Будапешту-1994 до Рамштайну-2022. Юридичний науковий електронний журнал. Електронне наукове фахове видання. 2022. № 10. С. 65-72.
9. Roman Goncharenko. Ukraine's forgotten security guarantee. DW. 12.05.2014. URL: <https://www.dw.com/en/ukraines-forgotten-security-guarantee-the-budapest-memorandum/a-18111097>
10. Закрити небо: коли Україна може отримати сучасні системи ППО? Радіо Свобода. 11.10.2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/obstrily-ukrayiny-voyennyu-zlochynrosiyi/32075875.html>
11. Залужний В., Забродський М. Перспективи забезпечення воєнної кампанії 2023 року: український погляд. УКРІНФОРМ. 07.09.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3566162-ak-zabezpeciti-voennu-kampaniu-u-2023-roci-ukrainskij-poglad.html>
12. Вопрос ядерного оружия: Зеленский пригрозил отказом от Будапештского меморандума. Украинская правда. 19.02.2022. <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2022/02/19/7324636/>

ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ПРАВ, ПОРУШЕНИХ ЗАСТОСУВАННЯМ НОРМ ЗАКОНІВ, ВИЗНАНИХ НЕКОНСТИТУЦІЙНИМИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Бєлкін М.Л.

кандидат юридичних наук, докторант, адвокат
Національний авіаційний університет (м. Київ)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0805-9923>

У практиці законотворення мають місце непоодинокі випадки прийняття законів чи окремих норм законів, які суперечать конституції. При цьому неконституційність таких норм не завжди є безспірною, тому ці норми існують певний період часу і регулюють відповідні правовідносини, порушуючи права та інтереси осіб. Насправді це характерно не тільки для України, а і для інших країн, що підтверджується дослідженнями у провідних демократичних країнах світу [1, 2 та ін.]. Однак антиконституційна законотворчість в Україні, на жаль, досягла, очевидно, рекордних проявів. Так, у монографії [3, с. 99-101], на підставі аналізу усього масиву рішень Конституційного Суду України (КСУ) за період з 24.06.1999 р. по 03.06.2013 р., встановлено, що за цей період КСУ із різних причин визнав неконституційними 17 законів, поданих Кабінетом Міністрів України (КМУ). Серед розглянутих законів тільки один у своєму законопроекті не містив положень, визнаних у наступному неконституційними. Всі інші законопроекти вносилися КМУ вже з неконституційними нормами.

Наприклад, як зазначається в рішенні Конституційного Суду України (далі – КСУ) від 09.07.2007 р. № 6-рп/2007, незважаючи на попередні рішення КСУ, «ревізія законами про Державний бюджет України пільг, компенсацій і гарантій, яку започатковано у 1995 р., набула системного характеру». За таких умов виникає питання застосування/незастосування таких норм при вирішенні судових спорів в адміністративних судах, оскільки, як свідчить цитована теза з рішення КСУ, неконституційні закони спрямовуються, як правило, на обмеження прав громадян. Як зазначає згаданий вище С.С. Сливка [4, с. 66], правильний вибір норми права передбачає уміння... встановити юридичну силу норми в залежності від становища органу, що її видав, в системі інших органів держави. На практиці можливі випадки протиріч між нормами права, виданими різними органами. У випадку таких протиріч юридичну силу має норма, видана більш вагомим органом.

Згідно ч. 2 ст. 152 Конституції України, закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення.

Отже, виникає проблема застосування цих актів у період до ухвалення КСУ рішення про їх неконституційність, а саме: як поновити права осіб, які порушені застосуванням до них неконституційного акту. Наприклад, особі, на підставі акту, згодом визнаного неконституційним, не виплачувалася у повному обсязі пенсія. Виникає питання повернення несплачених сум після з'ясування КСУ неконституційності такого акту.

Слід звернути увагу, що згідно ч. 3 ст. 152 Конституції України, матеріальна чи моральна шкода, завдана фізичним або юридичним особам актами і діями, що визнані неконституційними, **відшкодовується державою у встановленому законом порядку**. Тобто, Конституція визнає, що правові наслідки, які породжували для громадян неконституційні закони, є неправомірними, саме тому втрати громадян від впливу цих наслідків підлягають відшкодуванню. Зокрема, видається, що відшкодуванню повинна піддаватися несплачена сума пенсій чи іншої державної допомоги, що не сплачувалася в період зупинення їх виплат неконституційним законом.

Як зазначає у статті [5] М. Теплюк (у період написання статті – заступник керівника апарату Верховної Ради України, керівник Головного юридичного управління), положення, ч. 2 ст. 152 Конституції України є сумнівним і потребує додаткового тлумачення, на що вже звернуто увагу в науковій літературі, – адже за цим положенням неконституційний закон зберігає чинність і діє у правовій системі впродовж певного часу, з дати набрання ним чинності до ухвалення рішення КСУ (а це можуть бути місяці й роки) [5, с. 25].

Ретроспективне значення рішень судів, які мають повноваження визнавати закони або їх окремі норми неконституційними, є предметом вивчення судової практики, а також наукових досліджень. Так, у рішенні Верховного Суду США *Marbury v. Madison* [1] наголошується: *«Питання, чи може акт, який суперечить Конституції, стати законом країни, є питанням, глибоко цікавим для Сполучених Штатів... Народ зібрався, щоб створити владу. Він передбачав її організацію та покладав на різні гілки (підрозділи) певні повноваження та встановлював певні обмеження, за які ці підрозділи не повинні виходити. Обмеження були викладені в письмовій Конституції, яка не слугувала б жодній меті, якщо за ці обмеження в будь-який час можуть вийти ті, кого передбачається обмежити. Оскільки Конституція є вищим першочерговим законом, незмінним звичайними засобами... законодавчий акт, що суперечить конституції, не є законом... Якщо два закони суперечать один одному, суди повинні прийняти рішення про дію кожного з них. Отже, якщо закон суперечить Конституції; якщо до конкретної справи застосовуються як закон, так і Конституція, так що суд повинен або вирішити цю справу відповідно до закону, нехтуючи Конституцією; або відповідно до Конституції, нехтуючи законом; суд повинен визначити, яка з цих суперечливих норм регулює справу. Це закладено в самій суті судового обов'язку. Якщо тоді суди повинні враховувати Конституцію, а Конституція перевершує будь-який звичайний акт законодавчого органу, Конституція, а не такий звичайний акт, повинна регулювати справу, до якої вони обидва застосовуються... застереження про верховенство (ст. VI, п. 2) надало Конституції перевагу над законами та договорами, передбачаючи, що мають застосовуватися лише закони, «які будуть прийняті відповідно до Конституції».*

З цих міркувань слідує, що норма, яка суперечить Конституції, не повинна застосовуватися не тільки після офіційного визнання її неконституційною, але й до такого визнання. Так, проф. О.І. Ющик зазначає [6], що «положення, відповідно до якого визнаний неконституційним закон втрачає чинність тільки з дня ухвалення рішення органом конституційної юрисдикції, не можна вважати бездоганним із правової точки зору. Адже за цим положенням неконституційний закон зберігає чинність і діє у правовій системі впродовж певного часу, з дати набрання ним чинності до ухвалення рішення Конституційним Судом (а це можуть бути місяці й роки). Існування, навіть тимчасове, неконституційних законів чи їхніх окремих положень у системі законодавства суперечить загальним засадам, зазначеним у статті 8 Конституції України. На підставі неконституційних положень закону складаються відповідні правовідносини, утворюючи в загальному правопорядку антиконституційні «анклави», що ускладнюють процес правозастосування та можуть порушувати конституційні права громадян. Водночас з'являється можливість обійти конституційні вимоги й хоча б на деякий час «легально» встановити певні відносини на підставі тимчасово чинних неконституційних положень закону, яка (можливість), за певних умов, може бути використана частиною парламенту та главою держави в політичних чи інших цілях» [6, с. 300].

Відомий французький вчений, професор Гі Бребан, який певний час займав також посаду генерального директора Міжнародного інституту адміністративних наук (https://ru.qwe.wiki/wiki/International_Institute_of_Administrative_Sciences), наполягав на тому підході, що анулювання неправомірного акту в ході судового розгляду пов'язано з поширенням на нього дії зворотної сили. Якщо акт, прийнятий в 1956 році, анульовано в 1972 році, то вважається, що на нього поширюється зворотна дія. Він вважається анульованим з дати прийняття неправомірного акта. Це виняток заснований на дії зворотної

сили. Скасований акт розглядається, отже, як такий, що ніколи не діяв; він вилучається з правового обороту із застосуванням зворотного ефекту, і адміністрація повинна усунути всі негативні наслідки, пов'язані з його дією, по можливості відновивши згаяне [2].

Згаданий вище М. Теплюк повідомляє, що, за пунктом 1 статті 282 Конституції Португальської Республіки, оголошення неконституційності або незаконності з обов'язковою для всіх силою породжує наслідки з моменту набрання чинності нормою, оголошеною неконституційною або незаконною, і відновлює дію норм, які вказана норма, можливо, скасувала. Тобто, на відміну від Конституції України, в Конституції Португальської Республіки визнання неконституційності норми породжує наслідки з моменту набрання чинності нормою, оголошеною неконституційною, і відновлює дію норм, котрі вказана норма, можливо, скасувала. Це зовсім інший підхід до правового регулювання наслідків неконституційності. Правда при цьому у пункті 3 статті 282 Конституції Португальської Республіки, винятком із загального правила, якщо тільки не буде іншого рішення Конституційного суду, є при судовому розгляді справ норми кримінального та дисциплінарного характеру або норми засуджувального характеру з точки зору суспільного регулювання, **які менш сприятливі для підсудного**. Нарешті, в пункті 4 записано: коли цього потребують юридична безпека, міркування справедливості або винятковий суспільний інтерес особливої ваги, що повинно бути обґрунтовано, Конституційний Суд може встановлювати більш вузькі рамки наслідків неконституційності або незаконності, ніж це передбачено пунктами 1 і 2 [5, с. 27].

У статті [7] автор доводить, що слід розрізняти поняття «втрачають чинність» в розумінні ч. 2 ст. 152 Конституції України і поняття «не підлягають застосуванню». Тобто якщо певний закон або норма закону суперечать Конституції України, то така (такі) норма (норми) не підлягають застосуванню як такі, що суперечать акту вищої юридичної сили – Конституції України, хоча формально ці норми можуть вважатися такими, що не втратили сили. Відповідно до ст. 8 Конституції України, в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина **безпосередньо на підставі Конституції України гарантується**. У цьому сенсі слід наголосити, що практично усі процесуальні кодекси України містять застереження про те, що у випадку, якщо певний правовий акт суперечить акту вищої юридичної сили, суд застосовує акт вищої юридичної сили. А оскільки, згідно ст. 8 Конституції України, повинен дотримуватися принцип пріоритету Конституції України над законом, то вже наведених норм процесуального права достатньо, щоб суди **не застосовували закон, який не відповідає Конституції України**.

Список літератури:

1. Рішення Верховного Суду США *Marbury v. Madison*, 5 U.S. 137 (1803). URL: <https://www.law.cornell.edu/constitution-conan/article-3/section-2/clause-1/marbury-v-madison>
2. Брэбан Г. Французское административное право: пер. с фр. / Под ред. и со вступ. ст. С.В. Боботова. М. Прогресс, 1988. 488 с.
3. Белкін Л.М. Забезпечення законності в діяльності органів виконавчої влади: адміністративно-правовий вимір. Монографія. Ужгород. ФОП Бреза. 2014. 552 с.
4. Сливка С.С. Позитивістські концепти: філософсько-правовий аналіз. Монографія. Львів. Львівський державний університет внутрішніх справ, 2006. 160 с.
5. Теплюк М. Питання чинності законів України в аспекті конституційної юрисдикції. Віче. 2012. № 4. С. 25-28.
6. Ющик О.І. Теоретичні основи законодавчого процесу. Монографія. К. Парламентське вид-во, 2004. 519 с.
7. Белкін Л. Проблеми застосування/незастосування в адміністративному судочинстві законів, визнаних неконституційними. Право України. 2012. № 8. С. 348-355.

ДОПОМОГА ЯПОНІЇ ПРИЙНЯТИМ УКРАЇНСЬКИМ БІЖЕНЦЯМ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Гавур В.А.

аспірант кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
nikvi1@ukr.net
orcid.org/ 0000-0001-6034-716X

Повномасштабне вторгнення військ РФ на територію України, розпочате 24 лютого 2022 р., призвело до великої гуманітарної катастрофи. Поряд із численними порушеннями прав людини з боку російських військових, десятками тисяч поранених та загиблих, виникла й проблема біженців. Так, згідно з даними UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), станом на січень 2023 р. в Україні налічувалось близько 5,4 млн. внутрішньо переміщених осіб, а на початку квітня 2023 р. цифри становили близько 8,2 млн. біженців з України, зафіксованих по всій Європі [1]. Багато країн зголосились надати українським біженцям допомогу із розселенням та забезпеченням. В їх числі була і Японія.

Поряд із значною політичною, економічною підтримкою та наданням гуманітарної допомоги Україні, Японія прийняла українців, евакуйованих із районів ведення бойових дій та територій, незаконно окупованих російськими військами. Українці знаходяться в Японії в статусі «людей, що були евакуйовані» – «хінанмін» (але в цій доповіді називатимемо просто – «біженцями») [2]. В Японії досить жорстка імміграційна політика, з 1982 по 2021 рр. статус біженця отримало всього 915 осіб [3]. Тим не менше, Японія проявила лояльність по відношенню до України в час війни: станом на лютий 2023 р., вона прийняла 2302 українців [4].

В середині березня 2022 р. японський уряд спростив умови в'їзду для українців (попередньо була умова про наявність поручителів серед родичів чи знайомих). Водночас українські біженці отримали змогу замінити тимчасові 90-денні візи на річні [5].

В квітні 2022 р. уряд Японії затвердив виплати українським біженцям (разові та щоденні – на термін не менше шести місяців), взяв на себе витрати за їх харчування, медичне обслуговування, вивчення японської мови та допомогу в отриманні роботи [6]. А з травня Міністерство соціального забезпечення Японії розпочало надавати послугу з працевлаштування для українських біженців через державне бюро з працевлаштування Hello Work. Міністерство гарантувало доступ до консультацій із пошуку роботи і вимог для отримання посвідки на проживання на безоплатній основі [7].

В кінці травня японський уряд повідомив, що українців з числа переміщених осіб віком до 65 років буде додано до системи заохочувальних грантів. Цей захід передбачає полегшення працевлаштування українських громадян, адже компанії, які нададуть їм можливість роботи, отримають кошти з гранту – 500 тис. єн для малого і середнього та 600 тис. єн для великого бізнесу при наданні роботи тривалістю на рік, а також 120 тис. єн для компаній, що найняли українців на 3 місяці [8].

В середині червня 16 японських університетів вирішили надати українським студентам-біженцям близько 70 безоплатних навчальних місць. Також передбачено організувати короткострокові навчальні програми тривалістю 1 – 1,5 роки, по завершенню яких стане можливим отримати пропозицію на подальше навчання зі здобуттям диплому [9].

Японські організації надали українським біженцям різноманітну допомогу – супроводу до японських посольств та в оформленні необхідних для в'їзду документів, самого перельоту до Японії, чи стосовно підтримки біженців у повсякденному житті (Japan YMCA Alliance, The Nippon Foundation, NPO Beautiful World та ін.). Із забезпеченням житла

українцям допомогли як приватні компанії (наприклад, APAMAN Group), так і місцеві органи влади. Варто додати, що в Японії неодноразово організовувались збори коштів на допомогу українським біженцям. Також в Токіо функціонує Кабінет психологічної підтримки для українців, які або евакуйовані в результаті війни, або постійно проживають у Японії.

Отже, від моменту російського повномасштабного вторгнення в Україну, уряд Японії та японське суспільство надали суттєву допомогу прийнятим українським біженцям. Були спрощені умови в'їзду та працевлаштування, а також забезпечена необхідна матеріальна підтримка для адаптації в новому для них середовищі. Тим самим Японія долучилась до спільних зусиль багатьох країн світу у справі вирішення проблеми українських біженців.

Список літератури:

1. United Nations High Commissioner for Refugees Ukraine Situation Flash Update #44 (6 April 2023). URL: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-situation-flash-update-44-6-april-2023> (дата звернення: 7.04.2023);
2. Are Ukrainians who flee 'refugees' or 'evacuees'? For Japan, it's complicated. URL: <https://www.japantimes.co.jp/news/2022/03/10/national/ukrainian-refugees-evacuees-japan/> (дата звернення: 7.04.2023);
3. Japan has always been refugee-averse. Then Ukraine happened. URL: <https://www.washingtonpost.com/world/2022/06/21/japan-ukraine-refugees-immigration/> (дата звернення: 8.04.2023);
4. Japan accepted over 2,300 Ukrainians last year. Is its refugee policy finally changing? URL: <https://www.japantimes.co.jp/news/2023/02/22/national/tokyo-refugee-policy/> (дата звернення: 8.04.2023);
5. Японія спростила в'їзд для біженців з України. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/16/7331796/> (дата звернення: 7.04.2023);
6. Уряд Японії затвердив надання українським біженцям фінансової допомоги у розмірі до 2400 єн на день - близько 570 грн. URL: <https://espresso.tv/uryad-yaponii-zatverdiv-viplati-bizhentsyam-z-ukraini-nadavatimut-do-570-grn-na-den> (дата звернення: 7.04.2023);
7. Для українських біженців у Японії запускають програму з працевлаштування. URL: <https://espresso.tv/dlya-ukrainskikh-bizhentsiv-u-yaponiya-zapuskayut-programu-z-pratsevlashtuvannya> (дата звернення: 7.04.2023);
8. Japan to provide grants to encourage Ukrainian evacuee hiring. URL: [https://mainichi.jp/english/articles/20220527/p2g/00m/0na/106000c#:~:text=ТОКYO%20\(Kyodo\)%20%2D%2D%20Companies%20employing,the%20labor%20ministry%20said%20Friday](https://mainichi.jp/english/articles/20220527/p2g/00m/0na/106000c#:~:text=ТОКYO%20(Kyodo)%20%2D%2D%20Companies%20employing,the%20labor%20ministry%20said%20Friday) (дата звернення: 8.04.2023);
9. 16 Japan universities team up to accept students from war-hit Ukraine. URL: <https://mainichi.jp/english/articles/20220614/p2g/00m/0na/024000c> (дата звернення: 8.04.2023)

РЕЦИКЛІНГ КОНСТРУКЦІЙ ДЕМОНТАЖУ КРУПНОПАНЕЛЬНИХ БУДІВЕЛЬ ЯК ОДИН ІЗ МЕХАНІЗМІВ ГЕНЕРУВАННЯ РЕСУРСІВ ДЛЯ НОВОГО БУДІВНИЦТВА

¹Григоровський А.П.

здобувач

a.grigorovski@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0009-2358

¹Басанський В.О.

к.т.н.

alexddeppure@gmail.com, ORCID: 0000100021785017798

¹Броневицький А.П.

к.т.н.

andbron.gm@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4841-622X

¹ДП«Науково-дослідний інститут будівельного виробництва»
проспект Валерія Лобановського 51, м. Київ, 03037, Україна

За різними оцінками, частка застарілого житла в структурі загальної кількості житлового фонду, станом на початок 2022 року в Україні наближалась до 80%. Близько 7,5 відсотків житла було непридатним для проживання. Окрім природного зношення, воєнні дії, спричинені агресією Російської Федерації, призвели до руйнування в Україні близько 10% багатоквартирних житлових будинків. Більшість із цих будівель є крупнопанельного типу. Велика кількість громадян України наразі потребують забезпечення житлом. [1, с.1]

Нове будівництво є дуже ресурсоемким процесом. Як варіант ренерації ресурсів для нового будівництва, пропонується налагодити, на держаному рівні, процес рециклінгу конструкцій зруйнованих та аварійних будівель.

Демонтаж, переробка та повторне використання будівельних конструкцій називається рециклінгом, та є дуже поширених поняттям в розвинених країнах світу.[2, с. 9]

Варто відзначити, що в країнах Євросоюзу, наприклад, одним з обов'язкових умов проведення демонтажу або знесення будівлі або споруди, є надання юридично оформленої інформації про те, коли і яка фірма буде робити утилізацію і переробку будівельних матеріалів. [3, с.8]

В Україні також встановлено правове, організаційне та економічне підґрунтя для переробки будівельного сміття. З поступовою синхронізацією вітчизняного законодавства до норм ЄС, рециклінг буде обов'язковою умовою виконання демонтажних робіт в Україні. [4, с. 124] На практиці, компанії, які виконують відновлювальні роботи в рядах регіонів України, при фінансуванні іноземних фондів та інших інституцій, вже широко використовуються переробку залишків конструкцій для нового будівництва. Французька компанія «Нео-Есо» в Гостомелі, під час виконання робіт вже переробила 15 тисяч тон будівельного сміття на нові конструкції та матеріали.[5, с. 1]

Чимало науковців визначає процес рециклінгу, як дробління, фракціонування залишків конструкцій з метою використання в переробці на інші конструкції.

Проте, у випадку великопанельного будівництва, рециклінг можна розділити такі види:

- дроблення і переробку бетонних конструкцій та іншого твердого будівельного сміття з метою отримання вторинної сировини, яку можна знову повернути у виробничий цикл і успішно повторно використовувати в новому будівництві. Як приклад, вилучення з бетонних фракцій фрагментів металевої арматури і подальше подрібнення бетону аж до отримання вторинної щебеню необхідного розміру;

- повторне використання цілих конструкцій крупнопанельних будівель. Більшість крупнопанельних будівель мають житлове призначення. Можливе повторне використання конструкцій цих будівель в також житловому будівництві потребуватиме обробки самих

панелей, ремонтуванню, приведення їхніх теплотехнічних характеристик до сучасних норм. Повторне використання окремих конструкцій можливе у разі, коли ці конструкції зазнали незначних пошкоджень, але при цьому сама будівля є непридатною до подальшого використання. В такому випадку важливою є технологія виконання демонтажних робіт. Залучення необхідних сучасних засобів та методів виконання демонтажних робіт, правильна організація процесу, надасть можливість безпечно, не пошкоджуючи окремі конструкції, демонтувати їх із аварійної будівлі. Використання елементів крупнопанельних будівель в нежитловому призначенні, має менший обсяг вимог та більший діапазон.

Подальший розвиток цього напрямку потребуватиме:

- створення на державному рівні законодавчих, економічних стимулів для розвитку галузі, в тому числі стимулювання будівельних компаній для впровадження технологій;
- організацію виробничих потужностей на вже існуючих базах зберігання та утилізації будівельних відходів;
- стимулювання виробництва вітчизняного або імпорт іноземного технологічного обладнання;
- розвиток наукової складової;
- вдосконалення ефективності організаційно-технологічних методів виконання демонтажних робіт в частині максимального збереження конструкцій, що демонтуються;
- підготовка висококваліфікованих кадрів та інше.

На основі вище вказаних напрямків розвитку сектору комплексного використання вторинних будівельних ресурсів, в особливості крупнопанельних конструкцій, можливо створити окремий ринок вторинних конструкцій, підвищити ефективність будівельного комплексу країни в частині забезпеченості сировиною, матеріалами та виробами, поліпшити екологічну обставновку окремих регіонів (що є важливим фактором глобального **кліматичного** виклику), що також на пряму впливає на **здоров'я** людей, забезпечити **сталий розвиток** міст та територій, створити нові робочі місця, тим самим створити умови **подолання бідності**, зменшити обсяг **міграції** населення окремим територій, частково побороти проблеми забезпечення **біженців** місцями приживання, так само як вирішити одну із проблем **молодого покоління** – забезпечення житлом.

Список літератури:

1. Григоровський П.Є., Броневицький А.П., Мурашова О.В., Григоровський А.П. Аналіз світового досвіду та сучасних технічних рішень будівництва швидко споруджуваних житлових будинків. Нові технології в будівництві: науково-технічний журнал. 2022. № 41. С. 10-20.
2. Шевченко Т.Ю., Барна М.Ю., Назаренко О.Ю. Рециклінг будівельних відходів. Вісник ПДАБА. 2011. №9. С. 8-11.
3. EU Construction and Demolition Waste Management Protocol. European Commission. 2016. 52 p. URL: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/20509/> (дата звернення: 21.03.2023).
4. Шпакова Г.В. Литвиненко О.В. Утилізація і переробка відходів будівництва: проблеми і перспективи. Містобудування та територіальне планування. 2011. № 41. С. 468-473.
5. На Київщині в Гостомелі французька компанія переробила 90% будівельного сміття. URL: <https://rubryka.com/2023/03/28/pererobka-budsmittya-u-gostomeli/> (дата звернення: 23.03.2023).

СТЕРЕОТИПИ І ЇХ НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА СПРИЙНЯТТЯ ЖІНКИ У СУСПІЛЬСТВІ ТА БІЗНЕСІ

Дружинець Д.-М.І.

Заїка К.О.

Саджениця К.В.

НТУУ “КПІ ім. Ігоря Сікорського”

Люди використовують стереотипи для того, щоб спростити собі сприйняття і розуміння багатогранного світу. Саме спираючись на стереотипи ми дозволяємо собі критикувати інших, висміювати певні характеристики, які притаманні іншим людям. Таким чином, ми впевнені, що знаємо, якими є люди – сильними чи слабкими, друзями чи ворогами, кваліфікованими або не кваліфікованими, компетентними або некомпетентними – і все це через їхню стать, расу, вік, освіту, матеріальний стан, роботу, акцент, одяг, домашнє становище і т.д. Поділяючи усіх таким чином, ми отримуємо класифікацію «категорій» людей, з якими маємо справу, і стереотипну думку, як нам до них ставитися. Сказане не означає, що наші стереотипи дійсно відображають реальність, хоча така ймовірність існує, але в будь-якому випадку стереотипи надають нам миттєву «інформацію» про те, якими є конкретні типи людей і як ми повинні поводитися з ними.

Сьогодні стереотипи про жінок і чоловіків часто базуються лише на підставі їхньої статі. Ці стереотипи змушують нас приписувати обом статям різні фізичні, розумові та емоційні характеристики. Традиційний жіночий стереотип полягає у тому, що жінки є «комфортними». Це означає, що суспільство очікує від них таких характеристик: теплі, приємні, турботливі, ніжні, сором'язливі, чуйні та лагідні. Натомість традиційний чоловічий стереотип полягає у тому, що чоловіки – це «керівники», а отже вони повинні бути сильними, рішучими, агресивними, компетентними, конкурентоспроможними та незалежними [1].

Проведені нами дослідження засвідчили, що ці традиційні гендерні стереотипи діють практично в усіх організаціях, де працюють та розкривають свій потенціал жінки [2]. Вони сповільнюють, перешкоджають і блокують просування жінок кар'єрними сходами на основі п'яти різних типів упереджень: негативного, доброзичливого, агентурного, самообмеження та упередження щодо материнства. У пропонованій публікації ми сконцентруємо нашу увагу на впливі негативних упереджень.

Люди керуються негативними стереотипами щодо жіночої статі, коли думають, що жінка на роботі повинна бути лише приємною і красивою, але не особливо компетентною та здатною на виконання складних завдань від керівництва. Ці упередження можуть призвести до різноманітних форм дискримінації, серед яких в Україні домінують такі: занижена зарплата, обмеження доступу до керівних посад, емоційний тиск та інші форми прояву. Таке вороже ставлення не обов'язково є навмисним, і частіше за все, люди навіть не усвідомлюють, що діють дискримінаційним чином.

Безсумнівно, є чоловіки, які свідомо впливають на кар'єру жінок, стримують їх розвиток, та ставляться до них з відвертою упередженістю. Проте у більшості випадків, гендерні стереотипи та їхні упередження є несвідомими установками, схильностями та очікуваннями [3].

Дискримінація та упередження за ознакою статі залишаються поширеними на багатьох робочих місцях, що може заважати жінкам повністю реалізувати свій потенціал. Незважаючи на значний прогрес, досягнутий за останні роки, жінки все ще стикаються з багатьма перешкодами на шляху до успіху в кар'єрі.

Одним з найпоширеніших способів стримування розвитку жінок на робочому місці через негативні упередження є різниця в оплаті праці жінок і чоловіків. Жінкам часто

платять менше, ніж чоловікам, за однакову роботу, що має помітний вплив на їхнє кар'єрне зростання та фінансову безпеку. Негативні упередження щодо здатності жінок виконувати певну роботу або певні завдання можуть призвести до припущення, що вони є менш цінними або компетентними, ніж їхні колеги-чоловіки. Як наслідок, жінкам можуть відмовляти у просуванні по службі або підвищенні заробітної плати, що може зменшувати обсяг їхнього заробітку, а отже і рівень задоволеності роботою.

Негативне ставлення до здібностей жінок може призвести до невпевненості в собі, що може обмежити їхні амбіції та готовність іти на ризик. Вони також можуть наштовхуватися на перешкоди на шляху до кар'єрного зростання, такими як відсутність наставництва або спонсорства, що може завадити їм розвивати навички та досвід, необхідні для розвитку кар'єри.

Ще один поширений приклад негативного впливу стереотипів на кар'єрний розвиток – це гендерні упередження при підборі та наймі на роботу. Роботодавці можуть несвідомо чи свідомо надавати перевагу кандидатам-чоловікам перед кандидатами-жінками, що зменшує можливості жінок отримати якісну роботу. Негативні упередження щодо відданості жінок роботі або їхньої здатності поєднувати робочі та сімейні обов'язки також можуть призвести до дискримінації у процесі найму на роботу.

Особливо тривожний приклад гендерного відстеження кар'єри було виявлено в дослідженні 2012 року щодо ставлення професорів наук до потенційних можливостей жінок як майбутніх науковців. Дослідники попросили професорів біології, хімії та фізики зі Сполучених Штатів Америки оцінити студента бакалаврату природничих наук на посаду керівника лабораторії. Усі професори отримали абсолютно однакові матеріали про претендента; але половині сказали, що заявниця була жінкою, тоді як іншій половині сказали, що заявник був чоловіком. Професорів попросили оцінити компетентність заявника та можливість найму, запропонувати відповідну початкову зарплату та вказати кількість часу на наставництво, яке вони готові були б запропонувати заявникові. І жінки, і чоловіки-професори постійно оцінювали заявника як менш компетентного та менш кваліфікованого, коли вони вважали, що оцінюють жінку. Крім того, професори майже рівномірно пропонували «жінкам» абітурієнтам нижчу зарплату та менше наставництва, ніж вони пропонували «чоловікам». Через такого роду негативні гендерні упередження на робочому місці жінкам часто навіть не дають шансу продемонструвати свою здатність фактично виконувати роботу, доручення чи обов'язки, які пов'язані з представниками, а не суспільством [4].

Негативні упередження також можуть призвести до браку різноманітності та інклюзивності на робочому місці, що може зашкодити кар'єрним перспективам жінок. Коли на робочому місці домінує одна конкретна група, наприклад, чоловіки, жінкам може бути складно відчувати, що їх шанують та залучають до колективу.

Отже, негативні упередження продовжують стримувати кар'єрне зростання жінок, незважаючи на значний прогрес у досягненні гендерної рівності. Представниці жіночої статі стикаються з багатьма перешкодами на шляху до успіху в кар'єрі, зокрема з різницею в оплаті праці, обмеженими кар'єрними можливостями, гендерними упередженнями при прийомі на роботу, а також відсутністю різноманітності та інклюзивності. Переконані, що для подолання цих викликів актуальним для суспільства завданням є розроблення і впровадження відповідних соціально-економічних і мотиваційно-просвітницьких програм, які, зокрема, мають бути націлені на сприяння визнанню і усуненню негативних упереджень, що досі характеризують український ринок праці. Пріоритетна увага у цих програмах має бути приділена створенню більш інклюзивних процесів найму, надання жінкам можливостей для наставництва та спонсорства, а також сприянню різноманітності та інклюзивності на керівних посадах. Здійснюючи ці кроки, ми можемо створити більш рівні умови та можливості кар'єрного зростання працівників незалежно від статі, що, інакше кажучи, означало б нівелювання негативного впливу існуючих стереотипів на життя і кар'єру жінок.

Список літератури:

1. МАТЕРІАЛИ ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ [Конференція] // Міністерство освіти і науки України Черкаський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України Черкаський державний технологічний університет Кафедра історії та права ЧДТУ. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/4296/1/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_09.01.pdf#page=101.
2. ГЕНДЕРНІ РОЛІ І СТЕРЕОТИПИ [Електронний ресурс] // Соціологічна група «Рейтинг». – 2021. – Режим доступу до ресурсу: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/gendernye_rol_i_stereotipy.html.
3. ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ В БІЗНЕСІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ДЕМОКРАТИЧНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ [Стаття] / Крамаренко І.С. // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія „Економічні науки”. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/5194/1/statya_kramarenko_ishchenko_chepeleva_gendern%20ac_stereotipi_v_b%20acznes%20ac_%20suchasnij_stan_ta_demokratichn%20ac_peretvorennia.pdf.
4. Science faculty’s subtle gender biases favor male students [Електронний ресурс] / Corinne A. Moss-Racusin, John F. Dovidio, Victoria L. Brescoll, and Jo Handelsman // PNAS. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.1211286109>

МУЗЕЙНА СПАДЩИНА ХІРОСІМИ ТА НАГАСАКІ: ПАМ'ЯТЬ ПРО ТРАГЕДІЇ ЯК ПОПЕРЕДЖЕННЯ НОВИХ КАТАСТРОФ

Іванова Г.Т.

аспірантка І курсу

ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України», м.Київ
georgana@ukr.net

Мета цієї статті нагадати про трагічні події, які трапилися в Хіросімі та Нагасакі під час Другої світової війни. В статті будуть проаналізовані музейні експозиції, які зберігають пам'ять про ці страшні події, з метою дослідження їх впливу на формування свідомості людей про наслідки використання ядерної зброї. Крім того, будуть описані експонати та фотографії, які знаходяться в музеях Хіросіми та Нагасакі.

Не дивлячись на те, що трагедії Хіросіми та Нагасакі відбулися понад 75 років тому, можливість знайти нові підходи до цієї теми може бути викликом. Тому питання, що пропонується розглянути знову на часі, оскільки сьогодні світ знову опинився перед ядерною загрозою.

В статі буде проаналізовано:

1. Роль музеїв Хіросіма та Нагасакі у збереженні пам'яті про трагічні події та їх вплив на формування свідомості людей про війну і мир.
2. Внутрішній вплив трагедій на жителів Хіросіми та Нагасакі та їхнє намагання відновитися після цього.
3. Огляд зв'язку між ядерною зброєю та сучасною міжнародною політикою та її впливу на майбутнє людства.

Атомні бомбардування Хіросіми і Нагасакі були здійснені Америкою під час каденції президента Гаррі Трумена проти японських міст Хіросіма і Нагасакі наприкінці Другої світової війни. 6 серпня 1945 року на Хіросіму було скинуто атомну бомбу "Малюк", а 9 серпня 1945 року на Нагасакі - атомну бомбу "Товстун" [6].

Вибухи миттєво забрали життя 70 000 мешканців Хіросіми та 60 000 мешканців Нагасакі. З серпня по грудень 1945 року близько 500 000 людей в обох містах померли від травм і хвороб, пов'язаних з радіаційним ураженням. Трагедія Хіросіми і Нагасакі змусила японський правлячий клас прийняти "три антиядерні принципи" і проголосити денуклеаризацію Японії. До сьогодні доцільність ядерних бомб та моральні аспекти лишаються предметом наукових і політичних дебатів.

Оскільки Хіросіма й Нагасакі стали місцем історичних подій, вони привернули увагу світу та відобразили в своїх музеях страшну силу ядерної зброї, для того щоб застерегти майбутнє покоління від такої загрози. Ці міста стали цілими музейними комплексами, які символізують ядерну епоху, нагадують відвідувачам про величезні руйнування та невивіркову смерть, спричинену ядерною зброєю, і символізують цінність миру [6].

Музей Хіросіми був заснований в серпні 1955 року. Це найпопулярніший напрямок Хіросіми для шкільних екскурсій мешканців Японії та іноземних відвідувачів. Цей музей збирає та демонструє речі, залишені жертвами, фотографії, які передають жах тієї події та описують Хіросіму до і після бомбардувань. Він складається з двох частин – східного та західного крила. В кожному є свій підрозділ, який розповідає про певні аспекти. Східне крило описує історію міста Хіросіма до бомбардування, політичні питання, життя жителів Хіросіми під час Другої світової війни та після бомбардування, і закінчувалося інформацією про ядерну епоху та зусилля за міжнародний мир [2].

Західне крило зосереджене на демонстрації пошкоджень від бомби. Його розділи демонструють одяг, годинники, та інші особисті речі, які носили жертви, що постраждали від

бомби. Тут показано що сталося з деревом, каменем, металом, склом і людським тілом від тепла яке спричинив атомний вибух, а в розділі про ураження від радіації докладно описано наслідки для здоров'я людей [1].

Одним з моторошних нагадувань про можливості ядерної зброї в Меморіальному музеї миру в Хіросімі є «Людська тінь», яка залишилась на камінні. Вважається, що це залишки людини, яка сиділа біля входу у відділення банку, коли на місто скинули атомну бомбу. Ймовірно, вона померла відразу від спалаху атомної бомби або впавши після вибуху. Очевидці свідчать, що бачили людину, яка сиділа біля входу безпосередньо перед вибухом. Цей пам'ятник також відомий як «Людська Тінь Смерті» або «Тінь Вибуху».

Музей миру в Нагасакі знаходиться на місці, де вибухнула бомба, і демонструє велику кількість речей, які знайшли після вибуху. Він містить детальну інформацію про технічні аспекти атомної бомби, а також про руйнування та людські втрати. Ці артефакти доповнено фотографіями, що зображують повсякденне життя в Нагасакі до атомного бомбардування та після [5].

Жителі Нагасакі вважають своїм обов'язком подбати про те, щоб ті жахи, які вони пережили через атомне бомбардування, ніколи не повторилися. Через це музей розроблено таким чином, щоб глядачі могли побачити, як вплинула трагедія на місто, реконструкцію та тривалі наслідки трагедії. Музей відкривається кімнатою, присвяченою місту, яким воно було незадовго до того, як бомба знищила Нагасакі. Найголовніше в цій кімнаті - годинник, який зупинився на 11:02, як і життя людей, яких було вбито миттєво [3].

Після огляду музею відвідувачам пропонується подумати про проблеми, пов'язані з війною та необхідністю нерозповсюдженням ядерної зброї. Їх увазі демонструють розділи, де показано як досвід мілітаризму в Японії та вимоги війни протиставляються аргументам за припинення ядерної зброї. В тих залах представлені факти про вже сучасну ядерну зброю разом із фактами, пов'язаними з жертвами атомного бомбардування. Це заклик до миру та завершення військової ядерної ери [5].

Хіросіма і Нагасакі - єдині приклади застосування ядерної зброї в історії людства, і діяльність музеїв є нагадуванням про те, що ця смертельна помилка ніколи не повинна повторитися. Тим не менш, питання ядерної безпеки нині актуальне як ніколи.

Ядерна енергетика і ядерна зброя базуються на одній і тій же базовій технології: ядерних реакціях. Однак ядерна технологія використовується по-різному. У мирних цілях вона може збільшити глобальне виробництво енергії і поліпшити водопостачання за рахунок неенергетичного використання, наприклад, опріснення води, виробництва водню, централізованого теплопостачання і різних промислових застосувань.

Що стосується ядерної зброї в наш час - люди почали використовувати її як погрозу. Існування такої зброї та сильне бажання застосувати її проти ворога впливає на поведінку супротивників. Це можна побачити в політиці Росії, адже за логікою цієї держави - наявність ядерної бомби змушує іншу країну робити те, що вона (Росія) хоче [7].

Як висновок, можна сказати, що пам'ять людства доволі короткочасна. Те, що приносить користь, може також принести жакливі руйнування. Сьогодні повномасштабне вторгнення Росії в Україну знову підняло питання ядерної безпеки. Музеї, які висвітлюють цю проблему борються за те, аби катастроф більше не повторювалось. Тим не менш, враховуючи сучасні реалії, про наслідки ядерної загрози знають лише ті, хто безпосередньо постраждав від цього. Нині таке поняття, як «мирний атом» актуальне як ніколи. Ми повинні використовувати ядерну енергію для розвитку та добробуту людства, а не тотального його знищення. Це в свою чергу вимагає високого рівня відповідальності, уваги до безпеки, а в першу чергу – людяності.

Список літератури:

1. Hiroshima Peace Memorial (Genbaku Dome) [Електронний ресурс] // Unesco world heritage convention – Режим доступу до ресурсу: <https://whc.unesco.org/en/list/775>.

2. Kemp K. Imprisoned at Ground Zero: American pows in Hiroshima [Електронний ресурс] / Kenny Kemp. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.historynet.com/imprisoned-ground-zero-american-pows-hiroshima/>.

3. Nagasaki Atomic Bomb Museum [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://web.archive.org/web/20140226210322/http://www.at-nagasaki.jp/foreign/english/spot/003.html>.

4. Ran Z. “The Coming of a Second Sun”: The 1956 Atoms for Peace Exhibit in Hiroshima and Japan’s Embrace of Nuclear Power
「もう一つの太陽」—— 1956年の広島原子力平和利用展と日本の原子力受容 / Zwigenberg Ran. // The Asia-Pacific Journal. – 2012. – С. 15.

5. Travel Nagasaki [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.at-nagasaki.jp/>.

6. Vincent C. J. Manhattan: The Army and the Atomic Bomb / Jones Vincent. – Washing Ton, D.C: U.S. Government Printing Office, 1985. – 706 с.

7. Бушковська Н. Інтерв'ю з істориком з ядерної зброї [Електронний ресурс] / Наталія Бушковська // Українська Правда. Життя. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://life.pravda.com.ua/society/2022/04/19/248303/>.

ЗАСАДИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ АКТАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РІВНЯ

Криволап Є.В.

аспірант

Національний авіаційний університет (м. Київ)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2599-2520>

Проблеми врегулювання і унормування діяльності у кіберпросторі вже давно стали ключовими у політиці багатьох держав світу. Всі вони однозначні у твердженні, що кіберпростір – це міжнародний простір, і діяльність держав у кіберпросторі повинна в першу чергу відповідати нормам міжнародного права. Україна інтегрована у світовий цифровий простір, тому запобігання кіберзагрозам можливе завдяки поєднанню національної та міжнародної стратегій кіберзахисту [1, 2 та ін.].

На європейському рівні слід виокремити такі акти загальноєвропейського правового регулювання:

- Директива Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2016/1148 від 6 липня 2016 року про заходи для високого спільного рівня безпеки мережевих та інформаційних систем на території Союзу;

- Директива Ради 2008/114/ЄС від 8 грудня 2008 року про ідентифікацію і визначення європейських критичних інфраструктур та оцінювання необхідності покращення їх охорони та захисту;

- Регламент Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних);

Конвенція від 23 листопада 11.2001 року Ради Європи «Про кіберзлочинність»; ратифікована Законом України від 07.09.2005 № 2824-IV «Про ратифікацію Конвенції про кіберзлочинність». Конвенція набрала чинності для України 01.07.2006 року;

Додатковий протокол від 28.01.2003 до Конвенції про кіберзлочинність, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп'ютерні системи; протокол ратифіковано Законом України від 21.07.2006 № 23-V. Дата набрання чинності для України 01. 04.2007 року;

Рекомендація від 30.10.1997 р. № R (97) 19 Комітету міністрів Ради Європи «Про показ насильства електронними ЗМІ», ухвалена. Комітетом міністрів на 607-му засіданні заступників міністрів від 30.10.1997 р.;

Рекомендація від 30.10.1997 р. № R (97) 20 Комітету міністрів Ради Європи «Про розпалювання ненависті», ухвалена. Комітетом міністрів на 607-му засіданні заступників міністрів від 30.10.1997 р.;

Рекомендація від 27.04.1989 р. № R (89) 7 Комітету міністрів РЄ «Про принципи поширення відеозаписів насильницького, жорстокого чи порнографічного змісту», ухвалена. Комітетом міністрів на 425-му засіданні заступників міністрів від 27.04.1989 р.

Даний перелік не є вичерпним. Okремі питання правового регулювання заходів забезпечення кібербезпеки висвітлюються у певних суміжних актах. Наприклад, у Конвенції від 25.10.2007 року Ради Європи «Про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства» міститься посилання на Рекомендацію № R (91) 11 Комітету міністрів про сексуальну експлуатацію, порнографію, проституцію, а також торгівлю дітьми та підлітками, Рекомендацію Res (2001) 16 про захист дітей від сексуальної експлуатації та Конвенцію про кіберзлочинність, зокрема статтю 9 цієї Конвенції, а також Конвенцію Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми.

Перші три перелічені документи (Директива 2016/1148 від 06.07.2016; Директива

2008/114/ЄС від 08.12.2008; Регламент 2016/679 від 27.04.2016) підлягають імплементації у законодавство України відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Розділ III «Юстиція, свобода та безпека».

Зокрема, у Директиві 2016/1148 від 06.07.2016 відзначається, що вона прийнята, між іншим, виходячи з наступних міркувань:

(1) Мережеві та інформаційні системи та послуги відіграють важливу роль у суспільстві. Їхня надійність та безпека суттєва для економічної та соціальної діяльності і, зокрема, для функціонування внутрішнього ринку.

(2) Масштаб, частота та вплив інцидентів, пов'язаних з безпекою, зростають та становлять велику загрозу для функціонування мережевих та інформаційних систем. Такі системи можуть також ставати об'єктом умисних шкідливих дій, мета яких – пошкодити такі системи або завадити їх експлуатації. Такі інциденти можуть перешкоджати здійсненню економічної діяльності, завдавати значних фінансових збитків, підривати довіру користувачів та спричиняти значну шкоду економіці Союзу.

(3) Мережеві та інформаційні системи і, в першу чергу, Інтернет, відіграють важливу роль у сприянні транскордонному руху товарів, послуг та людей.

(62) Інциденти можуть бути результатом злочинної діяльності, попередженню, розслідуванню та кримінальному переслідуванню яких сприяє координація та співпраця між операторами основних послуг, надавачами цифрових послуг, компетентними органами та правоохоронними органами... Якщо доречно, бажано, щоб координації компетентних органів та правоохоронних органів різних держав-членів сприяли Європейський центр боротьби з кіберзлочинністю (EC3) та ENISA.

(63) У багатьох випадках персональні дані викрадають у результаті інцидентів. З огляду на це, компетентні органи та органи з питань захисту даних повинні співпрацювати та обмінюватися інформацією щодо всіх відповідних питань, з метою боротьби з витокami персональних даних внаслідок інцидентів.

(75) Ця Директива поважає фундаментальні права та дотримується принципів, визнаних Хартією фундаментальних прав Європейського Союзу, зокрема права на повагу особистого життя та комунікацій, захисту персональних даних, свободи підприємництва, права власності, права дієвого правового захисту в суді та права бути вислуханим.

Згідно пункту 2 статті 1 Директива:

(a) встановлює обов'язки для всіх держав-членів для ухвалення національної стратегії безпеки мережевих та інформаційних систем;

(b) створює Групу співпраці для підтримки та сприяння стратегічній співпраці та обміну інформацією серед держав-членів та розвитку повної довіри між ними;

(c) створює мережу груп реагування на інциденти, пов'язані з комп'ютерною безпекою («мережа CSIRT») з метою зміцнення повної довіри між державами-членами та сприяння швидкій та дієвій оперативній взаємодії;

(d) встановлює вимоги до безпеки та повідомлення для операторів основних послуг та надавачів цифрових послуг;

(e) встановлює обов'язки для держав-членів для призначення національних компетентних органів, єдиних контактних пунктів та CSIRT із завданнями, пов'язаними з безпекою мережевих та інформаційних систем.

Згідно пункту 1 статті 2 Директиви, опрацювання персональних даних відповідно до цієї Директиви необхідно здійснювати згідно з Директивою 95/46/ЄС, на зміну якій прийнято Регламент 2016/679 від 27.04.2016.

Конвенція Ради Європи «Про кіберзлочинність» з Додатковим протоколом до неї вважається універсальним міжнародним документом, що встановлює і класифікує злочини у сфері кіберзлочинності [48, с. 70]. Усього можна виділити 2 групи кіберзлочинів: які вчиняються у кіберпросторі та які вчиняються з використанням останнього.

До першої групи злочинів можна віднести три категорії кіберзлочинів:

- злочини проти конфіденційності, цілісності і працездатності комп'ютерних даних і систем – незаконний доступ, незаконне перехоплення, створення перешкод для обміну даними, створення перешкод для функціонування систем, неправомірне використання апаратних пристроїв;

- комп'ютерні злочини – фальсифікація і підробка, що здійснюються з використанням комп'ютерної техніки;

- злочини, пов'язані з контентом, – виготовлення, поширення і зберігання дитячої порнографії.

Об'єктом таких кіберзлочинів може стати будь-який користувач Інтернету.

Разом із тим, до другої групи злочинів можна віднести дві категорії кіберзлочинів:

- злочини, пов'язані з порушенням авторського права і суміжних прав, при цьому встановлення таких правопорушень віднесено документом до компетенції національних законодавств держав;

- кіберзлочини як акти расизму та ксенофобії, вчинені за допомогою комп'ютерних мереж.

Об'єктом таких кіберзлочинів може стати не тільки і навіть не стільки будь-який користувач Інтернету, але й особа, яка не є користувачем Інтернету. Наприклад об'єктом злочину у вигляді поширення контрафактної продукції через мережу Інтернет може стати суб'єкт авторського права, який не є користувачем Інтернету.

Як зазначається у дисертації [48, с. 71], деякі кіберзлочини нормами Конвенції про кіберзлочинність не виділено в окремі групи. В наукових колах ведуться дискусії щодо даних кіберзлочинів, які до цього часу викликають суперечки щодо необхідності гармонізації законодавства на міжнародному рівні з точки зору техніки їх криміналізації. Це «кібертероризм» та використання кіберпростору в терористичних цілях. Державами та міжнародними організаціями вживаються зусилля щодо боротьби з терористичними організаціями, які використовують кіберпростір. Як приклад, можна навести проект Clean IT, який існує на рівні ЄС та метою якого є боротьба з кібертероризмом.

Не можна поза увагою залишити ще одну категорію кіберзлочинів, а саме – крадіжка, передача і використання персональних даних з метою вчинення злочинів (identity theft), яка, хоча і не включена окремо в Конвенцію про кіберзлочинність, але отримала поширення після прийняття міжнародного документа. Деякі країни виділяють ці злочини в окрему категорію, інші вважають, що дані діяння підпадають під кілька статей кримінального законодавства [87, с. 33], що, у свою чергу, спонукає до виділення даного злочину в окрему групу та гармонізації міжнародного законодавства у цій сфері.

Вище зазначено, що серед стратегічних цілей та напрямів реалізації Стратегії інформаційної безпеки України визначені, зокрема, протидія пропаганді війни, насильства, жорстокості, розпалювання національної, міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі та ненависті. Комплекс підходів, що дає уявлення про європейські стандарти обмеження поширення матеріалів, що містять показ насильства та жорстокості, надають Рекомендації Комітету міністрів РЄ № R (89) 7 від 27.04.1989 р., № R (97) 19 від 30.10.1997 р. «Про показ насильства електронними ЗМІ», № R (97) 20 від 30.10.1997 р. «Про розпалювання ненависті». Базовим принципом підходу до обмежень в даній сфері є правила, встановлені ст. 10 ЄКПЛ. Найбільш докладно аналізована проблема викладається у Рекомендації № R (97) 19. Ця Рекомендація виходила з того, що здійснення свободи вираження поглядів пов'язані з обов'язками і відповідальністю, і що воно може бути законним чином обмежене з метою підтримки рівноваги між здійсненням цього права і дотриманням інших основних прав, свобод і інтересів, які захищає Конвенція.

Список літератури:

1. Дубов Д.В. Кіберпростір як новий вимір геополітичного суперництва. Монографія. К. НІСД, 2014. 328 с.
2. Веселова Л.Ю. Адміністративно-правові основи кібербезпеки в умовах гібридної

війни. Дис... д-ра юр. наук. Спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Одеса. Одеський державний університет внутрішніх справ. 2021. 500 с.

УРОЖАЙНІСТЬ ЛЬОНУ-ДОВГУНЦЯ І ЕЛЕМЕНТИ АГРОЛАНДШАФТІВ ЛЬОНОСЮЧИХ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ

Лімонт А.С.

кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент
доцент кафедри «Агроінженерія»
Житомирський агротехнічний фаховий коледж

Лімонт З.А.

студентка
Дніпровський національний університет ім. Олеса Гончара

За відповідними відомостями [1] до елементів агроландшафтів аграрних підприємств крім інших показників відносять площу ріллі і розораність сільськогосподарських угідь. У працях [2, 3] розглянуто питання оптимізації агроландшафтів аграрних підприємств України. За розробками [2, 3] оптимальними слід вважати відношення дестабільних факторів (рілля, сади) до стабільних (природні кормові угіддя, ліси, лісосмуги), що не перевищує одиниці. За даними різних науковців [4, 5] з урахуванням зональних особливостей і опрацьованого комплексу протиерозійних заходів розораність має бути в межах 33–57,9%, перевищення якої призводить до деградації ґрунтів. З підвищенням розораності земель в адміністративних районах Житомирської області від 49,9% до 85,0% рівень родючості угідь зростає від 16,3 до 34,3 балів, але дослідники [6] зауважують, що високе господарське освоєння земельного фонду без належних заходів його охорони і відтворення спричинює щораз більшу деградацію земель.

Розораність земельного фонду України в розрізі областей та основних природних зон (Полісся, Лісостеп і Степ) наведена у праці [7]. В Чернігівській області частка орних земель становить 66,5% [8]. В структурі сільськогосподарських угідь Дніпропетровської області на орні землі припадає 84% [9], а в окремих районах деяких областей України розораність сягає 96% [10]. За даними В.Ф. Сайка [10] розораність сільськогосподарських угідь в США становить 20%.

Проведені дослідження урожайності льону-довгунця та площі і розораності сільськогосподарських угідь у 52 великотоварних аграрних формуваннях Полісся України [11–15]. В дослідженні за факторіальні ознаки прийняті площа ріллі F_p (га) і розораність сільськогосподарських угідь $P_{уг}$ (%), а в якості результативних – урожайність насіння $U_{лн}$ (ц/га) і волокна $U_{лв}$ (ц/га) льону-довгунця. Основні статистичні показники емпіричних розподілів факторіальних і результативних ознак в дослідженні урожайності льону-довгунця і елементів агроландшафту льоносіючих аграрних формувань Полісся України наведені в табл. 1.

В табл. 2 представлені результати кореляційно-регресійного аналізу в дослідженні урожайності льону-довгунця і елементів агроландшафту льоносіючих аграрних формувань Полісся України.

Дослідження параболічних рівнянь зміни урожайності насіння і волокна льону-довгунця залежно від площі ріллі в підприємстві на екстремум показало, що $U_{лн}$ і $U_{лв}$ максимізуються за F_p відповідно 3250 і 3444 га. Усереднена за урожайністю насіння і волокна площа ріллі в підприємстві має становити 3347 га або із заокругленням 3350 га. Таке значення площі ріллі можна рекомендувати на найближчу перспективу при організації великотоварних льоносіючих аграрних формувань на Полісся України.

На підставі дослідження сповільнено зростаючих гіпербол зміни урожайності насіння і волокна льону-довгунця залежно від розораності сільськогосподарських угідь можна дійти висновку, що із підвищенням розораності понад 50% темп зростання урожайності льону-довгунця значно уповільнюється. За значенням коефіцієнтів детермінації, що визначають

силу впливу розораності сільськогосподарських угідь на урожайність льону-довгунця, 4,2% варіації урожайності насіння і 7,3% варіації урожайності волокна причинно зумовлені варіацією розораності сільськогосподарських угідь.

Таблиця 1. Основні статистичні показники емпіричних розподілів факторіальних і результативних ознак в дослідженні урожайності льону-довгунця і елементів агроландшафту льоносіючих аграрних формувань Полісся України

Досліджувана ознака	Розмах варіювання	Середнє арифметичне значення	Середнє квадратичне відхилення	Коефіцієнт варіації, %
Факторіальні ознаки				
Площа ріллі F_p , га	683–5597	2668	1258	47,1
Розораність сільськогосподарських угідь $P_{уг}$, %	38,2–83,1	65,5	9,75	14,9
Результативні ознаки				
Урожайність насіння льону-довгунця $U_{лн}$, ц/га	0,96–6,60	2,50	1,06	42,4
Урожайність волокна льону-довгунця $U_{лв}$, ц/га	1,96–12,80	6,00	3,07	51,2

Таблиця 2. Результати кореляційно-регресійного аналізу в дослідженні урожайності льону-довгунця і елементів агроландшафту льоносіючих аграрних формувань Полісся України

Результативна – факторіальна ознака	Коефіцієнт кореляції (чисельник) і кореляційне відношення (знаменник)	Прогностична функція (чисельник) і рівняння регресії (знаменник)	Значення R^2 -коефіцієнта (чисельник) і показник вирівнювання $\lambda_{лв}$ (знаменник)	Помилка рівняння регресії S_y (чисельник) і коефіцієнт детермінації k_d (знаменник)
Урожайність льононасіння $U_{лн}$ (ц/га) – площа ріллі F_p (га)	$\frac{0,058}{0,332}$	Випукла парабола другого порядку $U_{лн} = 0,7635 + 0,0013 F_p - 2 \cdot 10^{-7} F_p^2$	$\frac{0,863}{0,061}$	$\frac{1,00}{0,110}$
Урожайність льоноволокна $U_{лв}$ (ц/га) – площа ріллі F_p (га)	$\frac{0,214}{0,561}$	Випукла парабола другого порядку $U_{лв} = -2,0323 + 0,0062 F_p - 9 \cdot 10^{-7} F_p^2$	$\frac{0,737}{0,213}$	$\frac{2,54}{0,315}$
Урожайність льононасіння $U_{лн}$ (ц/га) – розораність сільськогосподарських угідь $P_{уг}$ (%)	$\frac{0,109}{0,204}$	Сповільнено зростаюча гіпербола $U_{лн} = 3,89 - 89,69 / P_{уг}$	$\frac{0,629}{0,122}$	$\frac{1,04}{0,042}$
Урожайність льоноволокна $U_{лв}$ (ц/га) – розораність сільськогосподарських угідь $P_{уг}$ (%)	$\frac{0,245}{0,270}$	Сповільнено зростаюча гіпербола $U_{лв} = 11,43 - 345,63 / P_{уг}$	$\frac{0,908}{0,084}$	$\frac{2,95}{0,073}$

Список літератури:

1. Лімонт А.С., Поліщук О.С., Плужніков О.Б. Агроландшафти Полісся і використання машинно-тракторного парку в умовах великотоварних аграрних формувань. Сільськогосподарські машини: зб. наук. ст. Луцьк: РВВ Луцького національного технічного університету. 2017. Вип. 37. С. 57–66.
2. Булигін С.Ю. Формування просторової бази землеробства 21-го сторіччя. Вісник Харківського державного аграрного університету. Сер. «Ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство»: Харків, 1999. № 2. С. 20–25.
3. Булигін С.Ю. Формування екологічно сталих агроландшафтів. Київ: Урожай, 2005. 300 с.
4. Зубець М.В., Балюк С.А., Тімченко Д.О. Ерозія: стан та шляхи розв'язання проблеми. Вісник аграрної науки. 2008. № 3. С. 8–12.
5. Стрельченко В.П., Бовсуновський А.М., Стецюк О.П., Налапко М.В. Особливості програмування агроєкосистем Полісся. Вісник аграрної науки. 1999. № 10. С. 21–24.
6. Микитюк В.М., Скидан О.В. Формування продовольчої безпеки в Україні: регіональний аспект: монографія. Житомир: Вид-во Держ. агроєколог. ун-ту, 2005. 248 с.
7. Охорона та раціональне використання природних ресурсів і рекультивация земель: навч. посіб. / [П.П. Надточій, Т.М. Мислива, В.В. Морозов та ін.]; за ред. Надточія П.П. і Мисливої Т.М. Житомир: Вид-во «Державний агроєкологічний університет», 2007. 420 с.
8. Шевченко І.А. Використання орних земель Чернігівщини та проблеми відродження їх продуктивності. Вісник Харківського національного аграрного університету. Сер. «Економіка АПК і природокористування»: Ринкові трансформації та розвиток продуктивних сил аграрного сектора. Харків, 2004. № 7. С. 282–286.
9. Чабан І.П., Заболуєв В.О., Фененко В.І., Кулініч В.В. Оптимізація агроландшафтів та раціональне землекористування в Дніпропетровській області. Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету. Дніпропетровськ, 2003. № 2. С. 7–12.
10. Сайко В.Ф. Проблеми раціонального використання земельного фонду України. Землеробство. Київ: Урожай, 1996. Вип. 71. С. 3–10.
11. Лімонт А.С. Розораність сільськогосподарських угідь та результативність машинно-тракторного парку льоносіючих підприємств. Вісник Житомирського національного агроєкологічного університету. Житомир, 2008. № 2. С. 118–129.
12. Лімонт А. Кореляційний зв'язок між урожайністю льону-довгунця і площею ріллі в підприємстві. Техніка і технології АПК. 2009. № 2. С. 15–17.
13. Лімонт А.С. Прогнозування результативності машинно-тракторного парку і розмір льоносіючих господарських утворень. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер. «Техніка та енергетика АПК». Київ, 2010. Вип. 144. Ч. 5. С. 224–232.
14. Лімонт А. Прогнозування розмірів льонарських аграрних формувань і урожайності льону-довгунця. Техніка і технології АПК. 2016. № 9 (84). С. 27–31.
15. Лімонт А.С. Статистичне оцінювання розораності сільськогосподарських угідь та урожайність льону-довгунця. Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. Дніпро, 2017. № 2 (44). С. 87–92.

ОСНОВНЫЕ ПОДХОДЫ ПО РАЗРАБОТКЕ ВЕБ-ПРИЛОЖЕНИЙ НА PHP

Матисаков Ж.К.

к.т.н., доцент

0009-0000-7643-5324, +996557070279, mzhkka@gmail.com

Ошский технологический университет им. М.М. Адышева, Кыргызская Республика.

Абдилазиз уулу Курманбек

магистрант

Ошский технологический университет им. М.М. Адышева, Кыргызская Республика

Аннотация: В этой работе обсуждается текущая практика, помогающая понять PHP-фреймворков для разработки веб-приложений. Были выбраны три подхода для понимания пригодности функций PHP-фреймворков: системный подход, оценка критериев и технические факторы PHP-фреймворка.

Ключевые слова: PHP-фреймворк, веб-приложение, объектно – ориентированное программирование.

ВВЕДЕНИЕ

Использование фреймворка может решить проблемы жизненного цикла разработки за счет повторного использования кода, что может сэкономить время и затраты на проектирование, разработку кодов и тестов [1]. В этом исследовании обсуждалась текущая практика понимания языка PHP и фреймворков PHP при создании веб-приложений. Любой разработчик, желающий использовать фреймворк PHP для создания веб-приложений, должен понимать основную концепцию, связанную с фреймворком PHP, и обладать необходимыми знаниями и навыками, необходимыми для того, чтобы стать компетентным разработчиком веб-приложений. Разработчики должны знать, какие фреймворки PHP подходят для реализации разработанных ими веб-приложений.

II. ИССЛЕДОВАНИЯ ПО PHP

PHP фреймворки — это серверный язык программирования, который обычно используется для разработки веб-сайтов. Исследования, проведенные W3Techs [2], показали, что PHP является наиболее популярным серверным языком программирования для разработки веб-сайтов, как показано на рисунке 1 [2].

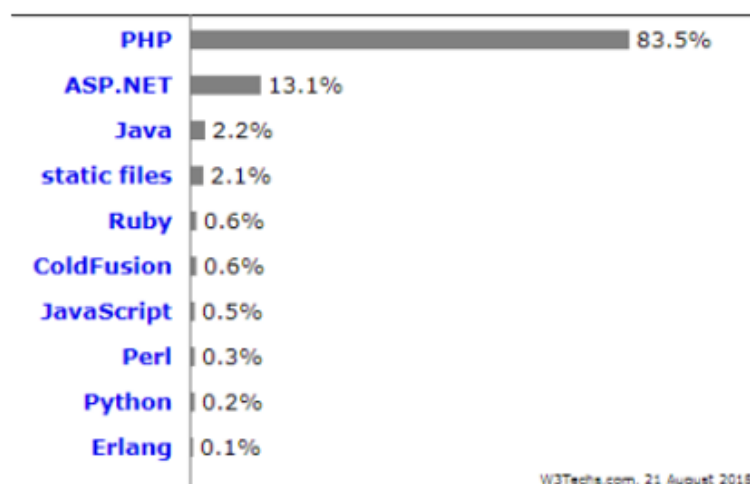

Рис. 1. Процентная доля различных серверных языков программирования для разработки веб-сайтов

PHP или ядро PHP — это базовый язык программирования, который также можно использовать для разработки динамических веб-страниц. Ядро PHP работает без библиотек или встроенных функций, и обычно разработчикам приходится создавать скрипт кода, используя свои навыки и логику. С другой стороны, PHP-фреймворк – это фреймворк, состоящий из набора организованных исходных кодов в определенной архитектуре для поддержки разработки динамических веб-приложений и сервисов [2].

III. ВЫБОР ПОДХОДА С ФРЕЙМВОРКАМИ PHP

Любой разработчик, который намерен приобрести знания и навыки в отношении фреймворков PHP, должен внимательно следить за текущей тенденцией развития технологий веб-приложений. В настоящее время существует множество фреймворков PHP с уникальными функциями, поэтому следует тщательно выбирать, какой фреймворк подходит для них. Возникает вопрос, как выбрать правильные PHP-фреймворки, потому что выбор может зависеть от того, какие PHP-фреймворки имеют большую базу пользователей и поддержку сообщества, полезные функции, популярные, модные и широко используемые [3]. Можно применить три подхода к выбору фреймворков PHP для начинающих или тех, кто хотел бы полностью понять концепцию фреймворков PHP на начальном этапе. Подход представляет собой системный подход, оценку критериев и технические факторы среды PHP.

Системный подход, предложенный Паркером [4], описывает общепринятый подход, используемый при выборе программных инструментов для учебной программы по информационным технологиям. В этом исследовании применялся системный подход к выбору подходящих фреймворков PHP следующим образом:

- 1) Составить список критериев фреймворков PHP;
- 2) Взвесить каждый из критериев PHP-фреймворков;
- 3) Определить список фреймворков PHP;
- 4) Оценить каждый из фреймворков PHP;
- 5) Рассчитать взвешенную оценку для каждого PHP-фреймворка.

Системный подход требует, чтобы каждая из платформ PHP была протестирована с использованием нескольких критериев оценки, таких как производительность, обслуживание, пригодность и другие оценки оценки программного обеспечения. Следовательно, релевантность фреймворков PHP может быть определена посредством оценки веса каждого из протестированных фреймворков PHP.

Другое исследование, проведенное Milos и Zurkiewicz [5], предложило, чтобы оценка по критериям взвешивания фреймворков PHP включала следующие анализы:

- 1) Документация и техническая поддержка — для обеспечения надежности исходного кода;
- 2) Инструменты, поддерживающие разработку веб-приложений — чтобы уменьшить нагрузку на программиста с помощью сгенерированных исходных кодов;
- 3) Методы программирования — уменьшить объем исходного кода для надежного приложения;
- 4) Технологии баз данных — чтобы приложения могли интегрироваться с другими элементами системы;
- 5) Кэширование (буферизация) — для обеспечения оптимальной производительности приложения;
- 6) Интеграция — для обеспечения совместимости с другими элементами ИТ-системы;
- 7) Лаконичность исходного кода — для уменьшения возможности совершения ошибок при повышении надежности приложения;
- 8) Эффективность фреймворка — важно определить нагрузку на сервер, чтобы можно было интенсивно использовать ресурсы.

Таким образом, любая организация, желающая внедрить какие-либо PHP-фреймворки для построения своей ИТ-системы или приложения, должна учитывать предлагаемые весовые критерии.

Другой подход к оценке заключается в использовании критерия оценки. Предлагаются учитывать оценочные критерии оценки следующим образом:

1) Педагогические особенности - зависимость обучения студентов, связанная со сложностью фреймворка для начинающих и времени для изучения в течение как минимум четырех месяцев или семестра для глубокого понимания;

2) Проникновение в отрасль — у студентов должно быть производственные навыки, а внедрение отраслевых программных инструментов и технологий познакомит студентов с будущей практикой на рабочем месте;

3) Требования к поддержке и обучению — ресурсы по различным аспектам, таким как наличие документации, обучение и поддержка как для инструкторов, так и для студентов;

4) Стоимость программного обеспечения. Платформы РНР обычно представляют собой программное обеспечение с открытым исходным кодом;

5) Характеристики программного обеспечения. Большинство фреймворков РНР имеют схожие функции и доступны на всех платформах;

6) Методология курса / Парадигма программного обеспечения – РНР-фреймворки обычно реализуют шаблон проектирования MVC;

7) Принятие в академической среде – представление о пригодности фреймворков РНР в учебной программе ИТ.

Наконец, можно сделать вывод, что выбор РНР-фреймворка зависит от проекта веб-приложения, в котором каждый проект имеет разные требования или функции, и иногда выбор может не совсем подходить для следующего нового проекта. Решение о требованиях к фреймворку РНР также важно принять во внимание, следует ли использовать фреймворк или разрабатывать с нуля. Есть несколько требований, которые необходимо учитывать при разработке веб-приложений с использованием фреймворка.

Выбор РНР-фреймворка зависит от проекта веб-приложения, в котором каждый проект имеет разные требования или функции, и иногда выбор может не совсем подходить для следующего нового проекта.

Список литературы:

D. Kao, W. Tousignant, and N. Wiebe. A paradigm for selecting an institutional software. In Proceedings ISECON, volume 17, page 207, 2000.

Usage of server-side programming languages for websites. Available at <https://w3techs.com/technologies/overview/programminglanguage/all> Accessed:22-Aug-2018.

J. Chao, K. Parker, and B. Davey. Navigating the framework jungle for teaching web application development.

K. R. Parker. Selecting software tools for is/it curricula. *Education and Information Technologies*, 15(4):255–275, 2010

M. Mi losz and A. Zurkiewicz. Selecting a php framework for a web application project—the method and case study. 9th international technology. In *Education and Development ConferenceINTED*, pages 2–4, 2015.

ПРАВОВА ПРИРОДА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НОТАРІУСА**Музика Ярослав Іванович**кандидат юридичних наук, в.о. доцента кафедри права
Львівський національний університет природокористування**Ільницька Ольга Вікторівна**студентка 4 курсу, факультету управління, економіки та права
Львівський національний університет природокористування

Розвиток суспільства все більше стає націленим на прагнення побудувати правову державу та створити демократичні умови, які б забезпечували загальнолюдські цінності та гарантували основоположні права і свободи людини. Дуже велику роль в забезпеченні прав людини відіграє нотаріат, адже він виконує правозахисну функцію. Завдяки діяльності нотаріуса, забезпечується закріплення законних прав та інтересів людини в цивільних правовідносинах, що запобігає виникненню їх порушень. Проте, варто зазначити, щоб така діяльність була ефективною, нотаріус повинен здійснювати свої повноваження відповідно до законодавства. В іншому випадку, передбачена юридична відповідальність.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що юридична відповідальність нотаріуса є важливим елементом правового регулювання суспільних відносин у сфері нотаріальної діяльності. Це є гарантом недопущення порушення прав та інтересів людини. Таким чином, варто провести детальне дослідження правової природи відповідальності нотаріуса.

Щодо питання юридичної відповідальності нотаріуса проводили свої дослідження такі вчені, як О. О. Чижиков, О.В. Коротюк, О.В. Кузьменко, О.Ф. Скакун, Н. В. Шевчук, А. І. Щебель, О. О. Гевко та інші. Проте, з урахуванням значної кількості напрацювань, слід зазначити, що дане питання залишається актуальним та потребує подальшого розгляду.

Варто зазначити, що перш ніж розглядати правову природу відповідальності нотаріуса, слід спочатку з'ясувати сутність поняття юридичної відповідальності в цілому. О. Ф. Скакун стверджує, що юридична відповідальність являє собою передбачені законом вид і міру державного покарання, а саме втрати благ особистого, організаційного чи майнового характеру за вчинене правопорушення [1, с. 83].

Аналізуючи правову природу юридичної відповідальності, науковці вбачають у ній позитивний аспект. Зокрема, О. В. Білокурська зазначає, що юридична відповідальність у позитивному аспекті є добровільною і глибоко усвідомленою відповідальністю особи за вчинене правопорушення, що є забезпеченням належного виконання своїх обов'язків в майбутньому [2, с. 29].

Зважаючи на дані твердження, слід підкреслити, що юридична відповідальність нотаріуса настає за правопорушення, які було вчинено у зв'язку із здійсненням ним своєї діяльності.

Таким чином, під юридичною відповідальністю нотаріусів слід розуміти сукупність передбачених законом правових обмежень та втрати суб'єктом нотаріальної діяльності благ особистого, організаційного та майнового характеру, що запобігає повторному вчиненню такого правопорушення в майбутньому.

Із визначенням правової природи юридичної відповідальності нотаріуса необхідно взяти до уваги зміст такої відповідальності, а саме її підстави. Законом України «Про нотаріат» закріплено, що підставою настання юридичної відповідальності нотаріуса є компенсування шкоди [3].

Враховуючи те, що нотаріуси здійснюють свою діяльність як державні та приватні, виникає необхідність окремо розглянути підстави притягнення їх до відповідальності. О. О. Чижиков стверджує, що серед підстав для притягнення до відповідальності є невиконання

нотаріусом своїх професійних обов'язків, безпідставна відмова у вчиненні нотаріальної дії, недотримання Правил професійної етики нотаріуса тощо [4, с. 74].

Що стосується відповідальності державного нотаріуса, згідно статті 21 Закону України «Про нотаріат» шкода, заподіяна особі внаслідок незаконних або недбалих дій державного нотаріуса відшкодовується в порядку, передбаченому законодавством України. Також, статтею 27 цього ж закону передбачена відповідальність приватного нотаріуса. А саме, шкода заподіяна особі внаслідок незаконних дій або недбалості приватного нотаріуса відшкодовується у повному розмірі [3].

Враховуючи вищенаведене, можна стверджувати, що умовами настання юридичної відповідальності нотаріуса є протиправність діяння, факт завдання шкоди клієнту або іншій особі внаслідок своїх дій та причинний зв'язок цих дій.

Здійснення професійної діяльності нотаріуса відбувається стосовно різноманітних сфер суспільного життя. Відповідно, вчиняючи правопорушення, нотаріус може завдати шкоду будь-яким суспільним цінностям. Варто погодитись із думкою О. В. Коротюк, що згідно галузевої ознаки існують такі види юридичної відповідальності нотаріуса: кримінальна, адміністративна, дисциплінарна та цивільно-правова [5, с. 57].

Н. В. Шевчук вважає, що особливістю кримінальної відповідальності нотаріуса є те, що шляхом вчинення правопорушення нотаріус може нанести шкоду власності, порушити право на таємницю особистого життя тощо. Адміністративна відповідальність найчастіше застосовується внаслідок корупційних адміністративних правопорушень, які пов'язані з такою діяльністю. Дисциплінарна відповідальність нотаріуса настає в результаті недотримання нотаріальних правил і будь-яких дій, що суперечать гідності його звання. Цивільно-правова відповідальність є найбільш поширеною і настає за порушення обов'язків, які випливають із цивільно-правових договорів, які виникають між сторонами. [6, с. 72]

Отже, юридична відповідальність нотаріуса є важливим елементом правового регулювання суспільних відносин у сфері надання нотаріальних послуг. Дана відповідальність проявляється в цілеспрямованому впливі держави на нотаріуса як суб'єкта правопорушення за допомогою юридичних засобів. Межі юридичної відповідальності залежать від характеру вчинення правопорушення та виду відповідальності.

Список літератури:

1. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. Пер. з рос. Харків : Консум, 2011. 656 с.
2. Білоскурська О.В. Взаємозв'язок конституційних обов'язків та конституційної відповідальності. Часопис Київського університету права. 2015. № 4. С. 86–89.
3. Про нотаріат Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> (дата звернення: 06.04.2023)
4. Чижиков О. О. Особливості форм реалізації кримінальної відповідальності щодо посадових осіб органів місцевого самоврядування за порушення порядку здійснення нотаріальних дій. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського. Серія Юридичні науки. 2021. Том 32 (71). № 4. С.82–87.
5. Коротюк О.В. Кримінально-правова характеристика нотаріуса як спеціального суб'єкта злочину. Вісник Академії адвокатури України. № 2 (24). С. 114–117.
6. Шевчук Н. В., Щербель А. І., Гевко О. О. Кримінальна відповідальність нотаріуса за вчинення злочину, передбаченого ст. 365-2 Кримінального кодексу України. Європейські перспективи. 2021. № 4. С.120–124.

ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ У СУЧАСНОМУ ІРАНЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ: ПЕРШІ КРОКИ ДО ЗМІН

Перхайло Ілона

курсант

Національна академія Служби безпеки України

Права жінок в Ірані завжди були предметом багатьох дискусій та конфліктів. Історично, іранські жінки були обмежені у своїх правах та можливостях, особливо після Ісламської революції 1979 року, коли влада перейшла до консервативних релігійних лідерів.

Сьогодні жінки в Ірані є активними учасницями суспільного життя, але їхні права все ще обмежені. Наприклад, вони не мають права на розлучення та опіку над дітьми, а також їхні свободи діяльності та вибору одягу суворо контролюються.

В Ірані існують обмеження для жінок у багатьох аспектах їхнього життя. Зокрема, жінки не можуть з'являтися у громадських місцях без хіджабу та в непристойному одязі, а їхні руки повинні бути закриті до кисті, а ноги - до п'ят. Вони також не можуть відвідувати громадські місця без супроводу чоловіка, батька чи брата, або відвідувати спортивні змагання та матчі, проводити сольні концерти – жінки можуть виступати лише у складі групи. Жінки в Ірані також обмежені у своїх правах щодо розлучення з чоловіком та феміністичної діяльності, спрямованої на обстоювання рівних прав для жінок. Крім того, жінкам заборонено виїжджати за кордон без дозволу чоловіка, а також балотуватися на посаду президента. Закон дозволяє дівчаткам одружуватися з 13 років, а хлопчикам - з 15 років, проте дівчатка до 13 років можуть укладати шлюбний договір за певних умов. Жінки також обмежені у своїх можливостях отримати вищу освіту та працевлаштуватися в деяких сферах [1].

Питання здобуття освіти для жінок в Ірані є важливим з точки зору рівних можливостей та прав людини. Іранські жінки мають право на освіту, але чоловіки можуть перешкоджати їм у навчанні після шлюбу. Це може призвести до обмеження розвитку жінок та їхньої самореалізації. Однак, описаної у питанні ситуації можна уникнути, якщо перед шлюбом жінки забезпечують собі це право, тоді чоловік не зможе скористатись певними статтями закону для перешкоджання їхньому навчанню [2]. У Ірані оголосили про проблему, пов'язану з вимогою дотримання учнями правил носіння хіджабу в школах. Міністерство освіти Ірану заявило, що дівчата, які не дотримуються цих правил, не матимуть можливості отримати освіту. Ця вимога стала причиною обурення серед деяких громадян, оскільки вона обмежує свободу вибору індивідуального стилю життя та релігійних переконань. Така позиція забороняє учням, які відмовляються від носіння хіджабу, отримувати доступ до освіти у школах. В цілому, питання здобуття освіти для жінок є однією з проблем, яку необхідно вирішувати в контексті боротьби за рівність прав та можливостей для жінок в Ірані [3].

Проте, останнім часом було зроблено кроки для покращення ситуації. У 2017 році Іран вперше найняв жінку на посаду судді. Крім того, уряд випустив новий закон про захист прав жінок, який забороняє дискримінацію за статевою ознакою у судах та в інших сферах. Однак, багато ще залишається зробити для того, щоб жінки мали рівні можливості у судовій системі Ірану, оскільки проблема відсутності жінок-суддів у Ірані тісно пов'язана зі стереотипами і патріархальними структурами суспільства, де чоловіки домінують у політиці, правоохоронних та судових органах.

За останні роки жінки в Ірані активно борються за свої права, виступаючи проти систематичної дискримінації та нерівності, не дивлячись на тиск та переслідування влади. Вони вимагають змін у законодавстві та суспільстві, щоб мати більше можливостей для самореалізації та вільного розвитку.

Восени 2022 року в Ірані відбулися масштабні протести, які стали результатом довгого наростання невдоволення в суспільстві. Початково протести спричинила загибель 22-річної дівчини, яку затримала поліція за вільно одягнений хіджаб. Але згодом протести переросли у загальнонаціональний акт непокори режиму, який володіє владою після ісламської революції 1979 року. Протести є унікальними і безпрецедентними через свою тривалість та склад учасників. На вулиці різних міст вийшли люди різного віку, соціального статусу та професій, у тому числі жінки, студентки, школярки та нафтовики. Загибла Махса Аміні була курдкою, але гасла «Жінка, життя, свобода» скандують усі представники іранського багатоетнічного суспільства. Ці протести стали найсерйознішим випробуванням для режиму аятоли за всю 43-річну історію сучасного Ірану, навіть якщо вони не приведуть до його усунення [4]. Протести восени 2022 року свідчать про зростання невдоволення жінок іранським режимом, а також про бажання змінити статус-кво і поліпшити свої права та можливості. Протестувальниць підтримували як чоловіки, так і жінки з різних верств суспільства, що свідчить про поширення усвідомлення про важливість рівноправності і рівності.

Ще однією не менш важливою проблемою є проблема нерівності у оплаті праці для жінок. Ця проблема є досить поширеною в Ірані, незважаючи на присутність жінок в різних сферах діяльності, таких як медіа, спорт, кіно та медицина. Навіть ті жінки, яким вдалося піднятися на керівні посади, зазнають дискримінації в оплаті праці порівняно з чоловіками-керівниками. Згідно зі статистикою, жінки заробляють в середньому на 47 відсотків менше, ніж чоловіки, що виконують аналогічну роботу на керівних посадах. Ця невідповідність особливо виразна в приватному секторі, який є найбільшим джерелом робочих місць для жінок в Ірані [5]. Ця проблема створює додаткові труднощі для жінок в Ірані, які борються за свої права та рівність. Нерівність у зарплаті може призвести до того, що жінки мають менше можливостей для самореалізації та зміцнення свого становища в суспільстві. Також це може відображати загальний стереотип про те, що жінки не є такими ж важливими або ефективними в роботі, як чоловіки, що веде до зниження їхньої самооцінки та недостатнього представлення в керівництві.

Згідно з наведеною інформацією, стан прав жінок в Ірані залишається незадовільним, хоча деякі покращення спостерігаються в деяких сферах, таких як медіа, спорт, кіно та медицина. Проте жінки все ще стикаються зі значними викликами у здобутті керівних посад, а також в оплаті роботи, в сфері правосуддя та інших аспектах життя.

Отже, можна зробити висновок, що в Ірані ще є довгий шлях до досягнення повної рівноправності жінок та чоловіків, але зростання свідомості та активізація жіночого руху в країні свідчать про поступову зміну ситуації та бажання змін.

Список літератури:

1. Novosti.dn.ua. URL: <https://novosti.dn.ua/article/8412-bez-prava-na-shhastyu-yak-iranski-zhinky-boryutsya-za-svoyi-prava-i-chomu-tikayut-iz-krayiny> (дата звернення: 01.04.2023)
2. Dad-man.ir. URL: <https://dad-man.ir/مشكلات-حقوقی-زنان-در-ایران/> (дата звернення: 03.04.2023)
3. Telegram URL: https://t.me/Iran_Revolutionn/1149 (дата звернення: 02.04.2023)
4. BBC. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-63257974> (дата звернення: 01.04.2023)
5. Elle.ua. URL: <https://elle.ua/ludi/novosty/shcho-potribno-znati-pro-zhittya-zhinok-v-irani/> (дата звернення: 02.04.2023)

ПРОБЛЕМА УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У ЄВРОПІ

Петруньок Артем

Тема біженців є актуальною в наш час, оскільки кожен день тисячі людей відчувають на собі біль та страх, пов'язані з примусовим виїздом зі своєї країни. І хоча тема біженців може бути складною та неприємною, вона потребує нашої уваги та співчуття, оскільки кожен з нас може потрапити у подібну ситуацію, та ми маємо розуміти та підтримувати тих, хто змушений шукати новий дім та майбутнє в інших країнах.

Нескінченні війни є однією з основних причин вимушених переселень, після анексії Криму та початку воєнних дій на сході у 2014 році це лихо спіткало й українців. За офіційними даними Організації Об'єднаних Націй, починаючи з 2014 року, понад 1,5 мільйона українців були змушені покинути свої домівки та місця проживання. З них понад 1 мільйон стали внутрішньо переміщеними особами, які переселилися в інші частини країни, а більше 480 тисяч стали біженцями та переселилися за кордон. Велика кількість людей втратила все, що мала [1].

Але, на жаль, незважаючи на неодноразові спроби України врегулювання ситуації, що склалася на сході та в Криму, зимою 2022 року сон мільйонів українців перебив шум вибухів у більшості міст та сіл України. Повномасштабне криваве вторгнення зі сторони російської федерації змусило багатьох людей поспіхом покидати рідні домівки, країну, щоб врятувати себе та своїх рідних. Жахлива картина, ранок 24 лютого, переповнені людьми залізничні станції, страх та сльози на обличчях тисяч людей.

Незважаючи на заяви, щодо зупинення повномасштабного вторгнення ще до його початку, сусідні країни та інші країни світу вже заздалегідь розпочали підготовку до великого напливу людей з території України. Вони відреагували на цю ситуацію шляхом прийняття українських біженців та надання їм тимчасового притулку, а також забезпечення допомоги та підтримки. Деякі країни, такі як Польща, Румунія та Угорщина, що є сусідніми з Україною і прийняли найбільшу кількість українських біженців. Ці країни вже мали досвід в прийнятті біженців з України, тому вони були здатні надати необхідну допомогу та підтримку українцям, які шукали притулок в їх країнах. Інші країни також приймали українських біженців. Наприклад, Канада та США відкрили програми відновлення сімейного об'єднання для українських родин, які були роз'єднані через конфлікт. Крім того, Німеччина запропонувала спеціальну програму для прийому українських біженців, яка передбачає швидке оформлення дозволу на проживання та підтримку в інтеграції в німецьке суспільство [2].

Завдячуючи добрим політичним відносинам України та інших цивілізованих країн світу, та незважаючи на скрутне становище, українців в їх великому обсязі, прийняли зі всією щирістю і надали все, щоб вони змогли оговтатись від потрясіння та адаптуватись до нового, тимчасового, життя. Реакція громадян країн світу на прийом українських біженців після повномасштабного вторгнення росії на територію України 24 лютого 2022 року була досить різноманітною. Багато громадян і громадських організацій виявили активну підтримку біженців та взяли на себе ініціативу забезпечення їхніх потреб. У країнах, де було прийнято біженців з України, з'явилася велика кількість добровольців, які допомагали їм влаштуватися в новому місці проживання. Багато місцевих жителів стали волонтерами, які допомагали біженцям у здобутті освіти, медичному обслуговуванні та влаштуванні на роботу.

Однак, були і випадки, коли громадяни країн прийняття були проти прибуття біженців, боячись, що вони стануть біднішими через збільшення конкуренції на ринку праці та соціальних послуг. Ці опозиційні групи часто виступали з вимогою зменшення кількості біженців, що прибувають до країни. Проте, загалом, реакція громадян країн світу на прийом

українських біженців була позитивною. Багато людей відкрито висловлювали свою підтримку та готовність допомагати біженцям у складних умовах.

Проблематика біженців з України після повномасштабного вторгнення є складною та багатогранною. Після завершення війни біженці зможуть повернутися додому, проте, їх повернення може стати складним процесом, оскільки вони можуть зіткнутися з недостатнім житлом, роботою та іншими проблемами, що виникли через війну. Також можуть виникнути проблеми у сприйнятті біженців тими, хто залишався в Україні протягом війни, через відсутність розуміння та взаєморозуміння.

Або ж якщо біженці вирішать залишитися за кордоном, вони можуть отримати статус біженця та захист у країні перебування. Проте, це може стати викликом для їхньої інтеграції в новій країні, зокрема у відносинах з місцевим населенням та у знайомстві з новими культурними та мовними середовищами. Але також не слід забувати, що це матиме жахливі наслідки для України, такі як зменшення економічного потенціалу країни, втрати трудового потенціалу та людських ресурсів та погіршення соціального потенціалу країни.

Отже, проблематика українських біженців через війну є дуже складною. Навіть після завершення війни ці проблеми не зникнуть одразу. Для їх вирішення потрібно комплексне рішення, яке включатиме у себе захист прав біженців, підтримку та інтеграцію в українське суспільство, а також психологічну допомогу для подолання травм.

Список літератури:

1. Вікіпедія: Біженці та вимушені переселенці російсько-української війни (з 2014)

URL:

[https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%96%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96_%D1%82%D0%B0_%D0%B2%D0%B8%D0%BC%D1%83%D1%88%D0%B5%D0%BD%D1%96_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96_%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8_\(%D0%B7_2014\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%96%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96_%D1%82%D0%B0_%D0%B2%D0%B8%D0%BC%D1%83%D1%88%D0%B5%D0%BD%D1%96_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96_%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8_(%D0%B7_2014)) (дата звернення: 05.04.2023)

2. Вікіпедія: Міграційна криза внаслідок російсько-української війни URL:

https://uk.wikipedia.org/wiki/Міграційна_криза_внаслідок_російсько-української_війни

ДІАГНОСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ЕХОКАРДІОГРАФІЇ В ВИЯВЛЕННІ КАРДІОТОКСИЧНИХ ЕФЕКТІВ ПРОТИПУХЛИННИХ ПРЕПАРАТІВ

Смирнова Г.С.

к.мед.н., доцент
кафедра радіології

Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

На сьогодні відомо, що розвиток незворотної дисфункції міокарда лівого шлуночка найчастіше реєструється на фоні лікування антрациклінами. В той час як механізм трастузумабу не пов'язаний із загибеллю кардіоміоцитів і є оборотним у більшості випадків при відміні препарату.

Діагностика дисфункції серця заснована на серійному визначенні фракції викиду лівого шлуночка (ФВ ЛШ). Частіше з цією метою виконують ехокардіографію (ЕхоКГ). За даними різних досліджень порогові значення визначення клінічно значущого зниження ФВ ЛШ відрізняються. Так, відповідно до спільних рекомендацій Американського ехокардіографічного товариства та Європейської асоціації з візуалізуючих методів у кардіології від 2014 року критерієм дисфункції серця на фоні проведення хіміотерапії є зниження ФВ ЛШ понад 10% від вихідної величини та нижче 53%. В рекомендаціях Європейського кардіологічного товариства від 2016 року вказано більш низьке значення ФВ ЛШ (50%) для діагностики дисфункції серця, пов'язаної з протипухлинною терапією. Зниження ФВ ЛШ може бути оборотним, частково оборотним і необоротним. Про оборотне зниження говорять у тому випадку, коли після відміни протипухлинного препарату ФВ ЛШ відновлюється в межах 5% від вихідної величини. При частково оборотному зниженні ФВ ЛШ зростає на $\geq 10\%$ від свого найменшого значення, але залишається нижче вихідної величини $>5\%$. Якщо ФВ зростає $<10\%$ від свого найменшого значення і залишається нижче вихідної величини $>5\%$, говорять про необоротність дисфункції ЛШ.

На жаль, трансторакальна ЕхоКГ не позбавлена низки недоліків, тому пріоритетним напрямком у діагностиці дисфункції ЛШ, пов'язаної з протипухлинною терапією, є використання методів, здатних виявляти початкові відхилення від норми, коли зміни в міокарді ще незначні і, що найважливіше, - оборотні. У зв'язку з цим останнім часом велика увага приділяється новим ехокардіографічним технологіям – STE у двовимірному та тривимірному режимах. Згідно рекомендацій, діагностичним критерієм субклінічної кардіотоксичності вважається зниження показника GLS більш ніж 15% від вихідної величини. Результати досліджень демонструють, що зниження показника GLS передусім зниженню ФВ ЛШ і точно передбачає подальший розвиток СН.

В висновку треба зазначити, що застосування нових технологій оцінки механічних властивостей міокарда дозволяє виявити ранній кардіотоксичний ефект комплексної терапії онкологічних хворих, своєчасно розпочати лікування кардіологічних ускладнень і знизити смертність пацієнтів, які перенесли онкологічні захворювання.

СТАНОВЛЕННЯ НЕТОКРАТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВІРТУАЛІЗАЦІЇ: АСПЕКТИ ВПЛИВУ

Стороженко Л.Г.

кандидат філологічних наук, доцент
доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Державний університет телекомунікацій
ORCID ID: 0000-0003-2766-3712

Інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій формує нові комунікаційні параметри суспільства. Сучасна динаміка становлення віртуальної сфери сприяє виникненню великої кількості форм і методів комунікативної взаємодії між владою та суспільством, репрезентуючи дедалі досконаліші та ефективніші інструменти взаємовпливів один на одного. У той же час, віртуальна мережа стимулює інтенсифікацію новітніх комунікаційних процесів, що є результатом стрімкого проникнення інформаційних технологій в усі сфери життя суспільства. Таким чином, інформаційні технологічні новації вписуються у реальні, вже існуючі суспільні відносини у певний спосіб модифікуючи останні [3, с. 12], а глобальна мережа стає справжнім феноменом сучасності.

В умовах інформаційного суспільства сучасне політичне, економічне, культурне, освітнє, соціальне та ін. життя набуває нового вектору розвитку, в якому мережева комунікація є найважливішим фактором формування нового типу соціуму, який завдяки горизонтальній комунікації в інтернет-мережі стає незалежним від державної влади в інформаційному та комунікативному аспектах.

Соціальні мережі зберігають у собі суттєвий потенціал для задоволення потреб та інтересів людини, серед яких можливість впливати на прийняття та реалізацію суспільно важливих рішень. Сьогодні віртуально-мережеве середовище – це потужний інструмент формування нетократичного управління як новітньої форми публічного управління, покликаної розвивати горизонтальну управлінську структуру, що приходить на зміну вертикальним управлінським зв'язкам.

На цьому наголошують апологети нетократії О. Бард та Я. Зодерквіст у своїй праці «Netocracy. The New Power Elite and Life after Capitalism». Зокрема автори зазначають, що існування віртуальної мережі – це факт, з яким не можна не рахуватися, оскільки «інтернет, це щось зовсім нове, засіб, завдяки якому практично будь-яка людина після відносно невеликих інвестицій в обладнання та за допомогою кількох простих дій може стати одночасно і творцем, і споживачем інформації. <...> Важко собі уявити щось більш могутнє. У мережі наша свобода самовираження колосальна, а аудиторія – величезна. Простим натискуванням кнопки будь-яка інформація стає доступною, а масштаби розвитку цього засобу комунікації не мають собі рівних. <...> Віднині засоби масової інформації зажили своїм власним життям, формуючи засади для нової владної структури, і почали все більше набувати характеристики парадигми інформаційного суспільства та його правлячого класу – нетократії. <...> Засоби масової комунікації привласнили собі роль кураторів політичної арени, і таким чином, здійснюють тотальний контроль над політичними процесами в інформаційному суспільстві, у повній відповідності з принципами нетократії. <...> У наслідок переходу від капіталізму до інформаційного суспільства влада покидає салони буржуазії і переміщується у віртуальний світ, де наготові руки нової еліти – нетократії» [1, с. 75–76, 104].

Тож, віртуалізація інститутів державної влади, поява в мережі Інтернет-сайтів державних органів, сторінок провідних державних діячів у соціальних мережах свідчить не просто про спроби «старої» системи управління використовувати мережу у власних

інтересах та можливість з її допомогою забезпечити імітацію відкритості до діалогу, а доводить формування «нової» форми публічного управління, а саме – нетократичного.

Як наслідок – суспільство отримало можливість реалізувати себе як суб'єкт влади, що дозволяє йому брати активну участь у прийнятті управлінських рішень. Крім цього, до важливих аспектів впливу віртуально-мережевого середовища на формування нетократичного публічного управління можемо зарахувати такі позиції:

- демократизація публічного управління: використання віртуальної мережі сприяє підвищенню прозорості й відкритості діяльності уряду та допомагає у покращенні якості прийнятих рішень, зменшує корупційні ризики;

- ефективність публічного управління: віртуальні інструменти роблять процес публічного управління більш ефективним, зменшуючи витрати часу та ресурсів на збір та обробку інформації;

- доступність та швидкість отримання інформації: інтернет-платформи (e-petitions, e-consultations, e-doromoha та ін.) забезпечують доступність і швидкість збору інформації, сприяють більшій активності громадян та залученню ширшої аудиторії до дискусій та прийняття рішень;

- обмін інформацією: створення віртуальних платформ та інструментів сприяє швидкому та зручному обміну інформацією між громадянами та урядовими органами;

- відкритість та прозорість: інтернет-середовище забезпечує відкрите та прозоре публічне управління, збільшуючи доступність та доступ до інформації кожного громадянина тощо.

Тож, віртуально-мережеве середовище є потужним інструментом у формуванні нетократичного публічного управління та трансформації сучасних демократичних процесів шляхом залучення громадськості до взаємодії з урядовими органами щодо прийняття управлінських рішень. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології відкривають нові горизонти, нівелюючи часові, дистанційні, національні, мовні бар'єри [2, с. 197–198] та формуючи нову соціальну даність.

Система нетократичного публічного управління повинна використовувати механізми і можливості інформаційного суспільства та віртуального середовища з метою покращення діяльності органів влади, поліпшення ефективності та прозорості управлінських процесів, забезпечення більш високої якості державних послуг, захисту прав та свобод громадян, зменшення витрат державного бюджету, подолання корупційних викликів тощо.

Список літератури:

1. Bard, A., Soderqvist, J. (2002). *Netocracy. The New Power Elite and Life after Capitalism*. London: Pearson Education.
2. Storozhenko, L. (2023). Netocracy as a form of information society management. *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*, (55/6), 194–199.
3. Woolgar S. *Five rules of virtuality. Virtual society? Technology, cyberbole, reality*. Oxford : Oxford University Press, 2002. 349 p.

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА МАРКЕТИНГОВУ СТРАТЕГІЮ КОМПАНІЇ

Ткачук І.К.

студентка 2 курсу бакалавра

Науковий керівник: к.е.н., доцент Мельник О.В.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Маркетингова стратегія – програма маркетингової діяльності фірми на цільових ринках, яка визначає принципові рішення для досягнення маркетингових цілей. [1].

Соціальні мережі мають значний вплив на маркетингову стратегію компаній, які прагнуть збільшити свою аудиторію, підвищити лояльність своїх клієнтів та збільшити власні продажі.

Вони мають вкрай великий ефект на маркетингову стратегію підприємства, адже завдяки ним створюється можливість залучити більше клієнтів та комунікувати з ними. Крім цього, соціальні мережі дозволяють повніше збирати дані про потенційних клієнтів, що допомагає компаніям налаштовувати більш персоналізовану рекламу та пропонувати тільки ті товари та послуги, які мають справді попит та можуть задовольнити реальну потребу.

Потрібно відзначити, що, перш за все, необхідно розробити стратегію присутності бізнесу в соціальних мережах, що можливо завдяки таким подальшим діям:

- постановка цілей та завдань, які компанія прагне досягти. Наприклад, це може бути підвищення лояльності поточних покупців, збільшення обсягу продажів, залучення нових клієнтів;

- визначення найбільш підходящої соціальної мережі саме для цього бізнесу та його цільової аудиторії. Варто звернути увагу на такі платформи як Instagram, TikTok, YouTube, за допомогою яких можна детально розповісти про переваги та користь продукції, взаємодіяти зі своїми партнерами та споживачами. Наприклад, якщо цільовою аудиторією є молодь, то слід активно використовувати Instagram та TikTok, а якщо це більш старші люди, то можна зосередитися на Facebook.

- визначення тону та стилю комунікації, який відповідатиме бренду. Наприклад, якщо це магазин одягу, то можна застосовувати креативний підхід, проте якщо це ріелторська компанія, то варто зосередити увагу на професіоналізмі та бути консервативним.

- розроблення контент-стратегії, а саме узгодження дедлайнів щодо публікації, формату контенту, створення постів про відео-огляди, корисні поради, конкурси та багато іншого, що в обов'язковому порядку мають відповідати потребам аудиторії та не перечити цілям компанії. І ще одним вкрай важливим аспектом є аналіз каналів просування, які будуть використовуватися в подальшому.

Зауважимо, що є декілька основних переваг використання соціальних мереж у маркетинговій стратегії.

Однією з головних переваг використання соціальних мереж для реклами є таргетування аудиторії, тобто бренди можуть створювати рекламні кампанії, тільки тим користувачам, які відповідають певним критеріям (вік, місцезнаходження, інтереси, що дозволяє з максимальною ефективністю використовувати бюджет на рекламу.

Також існує можливість створити, так би мовити, «вірусну» кампанію, тобто якщо контент стане дійсно захоплюючим, то він значно збільшить охоплення щодо розповсюдження бренду та призведе до збільшення обсягу продажів. Дані щодо переваг наведено у таблиці 1.

Таблиця 1. Переваги використання соціальних мереж у маркетинговій стратегії

Переваги	Характеристика переваги
Можливість залучення великої кількості споживачів за допомогою рекламних кампаній та промоакцій	компанії можуть створювати рекламні оголошення, які будуть показуватися певній аудиторії на основі її інтересів та поведінки вподобань в соціальних мережах, що дозволяє залучити нових покупців, пропонуючи їм цікавий та корисний контент.
Взаємодія з клієнтами та отримання від них зворотного зв'язку	завдяки можливості швидкому збору відгуків та фідбеків, анонсуванню нових товарів та послуг, підвищується лояльність клієнтів та створює підґрунтя для покращення своїх продуктів та послуг на основі отриманої інформації. Також створення певного зв'язку може позитивно вплинути на збільшення частоти повторних покупок.
Створення брендovих спільнот	компанії можуть ділитися зі своїми підписниками цікавими матеріалами, акціями та новинами, що дозволяє зацікавити як теперішніх, так і потенційних клієнтів. Також розширює свідомість про бренд та підвищує авторитет серед споживачів.
Швидкий доступ до даних про клієнтів	мається на увазі, що можна чітко простежити інтереси та поведінку клієнтів у соціальних мережах для таргетованої реклами. Тут постає можливість вивчення потреб та вподобань через запитання та відгуки у коментарях.

Джерело: сформовано автором на основі [2]

Доцільно ще розглянути моніторинг та аналіз маркетингових кампаній в соціальних мережах, адже це є важливим етапом у процесі розвитку та прогресу підприємства, що дозволяє оцінити ефективність витрат на рекламу, визначити, які стратегії працюють на високому рівні, а які потребують додаткових змін.

Для здійснення моніторингу та аналізу результатів маркетингових мереж можна використовувати набір різноманітних інструментів, таких як аналітика соціальних мереж, платформа для автоматизації маркетингу, Google Analytics, Hootsuite. Основними показниками, які необхідно відслідковувати, є кількість переглядів, лайків, коментарів, репостів, а також конверсій та аналіз поведінки споживача щодо контенту. Важливо зрозуміти, які типи взаємодії привертає увагу користувачів, та відповідно до цього створювати контент, який буде цікавим для аудиторії.

Зрозуміло, що статистика результатів маркетингових компаній залежить від багатьох факторів, таких як вподобання клієнтів, тип продукту, канал просування, бюджет та інше, проте дослідження показують, що соціальні мережі є ефективним інструментом для маркетингу, оскільки вони залучають та розширюють аудиторію, стимулюють до простеження потреб та надають перевагу перед конкурентами.

За даними дослідників, більшість компаній, які використовують соціальні мережі для маркетингу, отримують позитивні результати. Це можна підтвердити у числовому виразі проаналізувавши статистичні дані дослідження, яке було проведено «Hubspot»[3]. На думку 92 % маркетологів, соціальні мережі є важливим каналом для брендуння, а ось 80% стверджують, що вони є ефективним інструментом для залучення нових клієнтів.

Якщо проаналізувати дослідження «Wordstream», то можна зазначити, що 90% підприємств використовують соціальні мережі для маркетингу, а 73% з них збільшили свої продажі. Усі спостереження візуалізовано на рисунку 1.

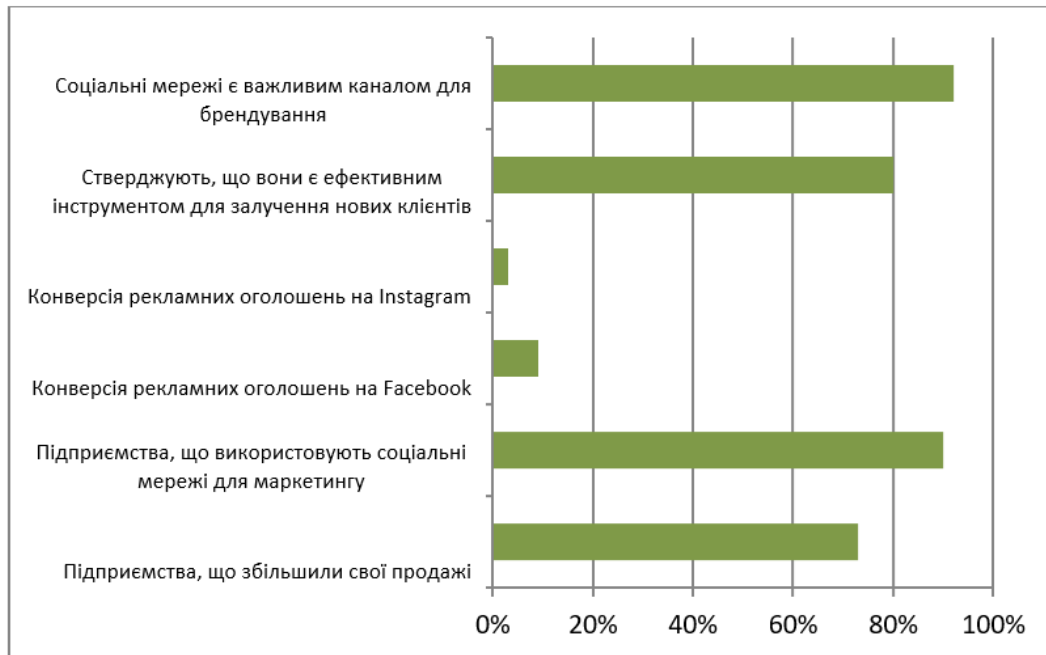

Рис.1. Вплив соціальних мереж на результативність компаній

Отже, важливо пам'ятати про те, що ефективність маркетингової стратегії на соціальних мережах залежить від того, наскільки добре компанія знає своїх клієнтів та як вона взаємодіє з ними.

Список літератури:

1. Маркетинг [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Н. Іванечко, Т. Борисова, Ю. Процишин [та ін.] ; за ред. Н. Р. Іванечко. - Тернопіль : ЗУНУ, 2021. - 180 с.
2. Електронне джерело: <https://dalistrategies.com/ua/perevagi-marketingu-v-soczialnih-merezhah/>
3. Електронне джерело: https://www.hubspot.com/marketing/free/am-hsmf?irclidid=0IdXqfQBZxyNUphXtp1s5SPeUkARfmxr22bjT80&irgwc=1&mpid=2086072&utm_id=am2086072&utm_medium=am&utm_source=am2086072&utm_campaign=amcid_0IdXqfQBZxyNUphXtp1s5SPeUkARfmxr22bjT80_irpid_208607

СУЧАСНІ ТРЕНДИ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Халілова Карина Вадимівна

студентка Інституту права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Митна політика Європейського Союзу (ЄС) - це система правил, регулюючих переміщення товарів між країнами-членами та третіми країнами. Митна політика Європейського Союзу (ЄС) відображає виклики сучасного світу та впливає на економіку та міжнародну торгівлю. Основною метою митної політики ЄС є захист економіки, суспільства та навколишнього середовища [1]. Митна політика ЄС охоплює велику кількість галузей, включаючи митні процедури, контроль за переміщенням товарів, здійснення тарифів, контроль за дотриманням стандартів якості та безпеки товарів та інші [1].

Один із найбільш загальних трендів у митній політиці ЄС - це спрощення та полегшення митних процедур [1]. Відповідні заходи включають у себе використання сучасних технологій, таких як електронне декларування, а також гармонізацію митних процедур між різними країнами. Це допомагає зменшити витрати та час на реалізацію митних процедур [1].

Щодо інших, більш деталізованих трендів:

Тренд 1: Збільшення застосування митних бар'єрів

Останнім часом в Європейському Союзі спостерігається збільшення застосування митних бар'єрів. Це пов'язано з бажанням захистити внутрішній ринок ЄС від дешевих імпортованих товарів, що можуть завдати шкоди виробникам внутрішнього ринку. Також ця міра спрямована на підтримку внутрішнього виробництва ЄС та зменшення залежності від імпорту.

Один з прикладів таких митних бар'єрів є антидемпінгові мита, які встановлюються на імпортовані товари, що продаються на ринку ЄС за цінами, які нижчі, ніж в країні їх походження. Це дозволяє урівнювати конкуренцію між імпортом та внутрішнім виробництвом. Згідно зі статистикою Європейської Комісії, у 2020 році ЄС встановив антидемпінгові мита на товари на суму 4,2 мільярда євро.

Ще одним прикладом митної бар'єри є мита на китайський імпортований сонячний акумулятор, які встановлені у 2013 році. Це відбулося через те, що ЄС вважав, що Китай надмірно дотує своїх виробників сонячних акумуляторів, що дає їм конкурентно нечесну перевагу на міжнародному ринку.

Також були введені мита на сталеві труби з України та російської федерації у 2019 році, оскільки їх продукція була продана на європейському ринку за цінами, які вважалися демпінговими.

Такі митні бар'єри можуть мати і негативний вплив на міжнародну торгівлю, адже вони знижують конкурентоспроможність імпортованих товарів та збільшують вартість для споживачів. Однак, ЄС переконує, що це необхідна міра для захисту внутрішнього ринку та забезпечення рівних умов конкуренції.

Тренд 2: Електронна митниця та автоматизація митного контролю

Ще одним трендом у митній політиці ЄС є впровадження електронної митниці та автоматизації митного контролю. Ці міри спрямовані на спрощення митних процедур та зменшення часу, який потрібен для проходження митного контролю [2].

ЄС запуснув програму єдиного цифрового доступу до митної інформації (Single Window Environment for Customs - SWED) у 2020 році. Ця програма дозволяє забезпечувати доступ до митної інформації на платформі єдиного вікна, що дає змогу зменшити адміністративні витрати для експортерів та імпортерів.

Крім того, було введено автоматичну митну систему (Automated Customs System - ACS), яка дозволяє митниці ЄС автоматизувати митний контроль та забезпечити більш ефективний митний процес.

Ці міри є важливими для поліпшення ефективності митних процедур та зменшення бюрократії, що може позитивно вплинути на міжнародну торгівлю та підтримати економічний зріст [2].

Тренд 3: Захист інтелектуальної власності та боротьба з контрабандою

Боротьба з контрабандою та порушенням інтелектуальної власності (ІП) є ще одним важливим аспектом митної політики ЄС. Митні органи ЄС здійснюють митний контроль за товарами, що ввозяться в ЄС, з метою виявлення порушень ІП, таких як підробка товарів, плагіат, порушення авторських прав тощо [3]. Відповідні митні процедури дозволяють виконувати пошук та конфіскування порушуваних товарів, а також нарахування штрафних санкцій.

У зв'язку зі змінами у геополітичній ситуації та збільшенням загрози тероризму, митні органи ЄС зосереджують увагу на забезпеченні безпеки та захисту від насильницьких актів. Це означає зміцнення митних контрольних заходів, зокрема, застосування технологій для виявлення небезпечних та потенційно небезпечних товарів, які можуть використовуватися для терористичних актів [5].

Інтелектуальна власність (ІВ) є важливою складовою міжнародної торгівлі, оскільки вона стосується прав на винаходи, товарні знаки, дизайни, літературні та художні твори, технічні розробки та інші інновації. ЄС активно працює над захистом ІВ на міжнародному рівні та вводить нові міри для боротьби з порушенням ІВ.

У 2019 році ЄС прийняв нову Директиву про авторське право на цифровому одноосібному ринку, яка має на меті забезпечити виправлення порушень авторських прав в Інтернеті та захист прав власників контенту.

Крім того, ЄС продовжує переговори з іншими країнами з метою включення міри щодо захисту ІВ у міжнародні торгові угоди. Наприклад, угода про зону вільної торгівлі між ЄС та Канадою (СЕТА) включає захист інтелектуальної власності.

Ці міри є важливими для захисту прав власників та підтримки інноваційного розвитку. Захист інтелектуальної власності також сприяє забезпеченню рівних умов конкуренції та забезпечує важливий механізм регулювання міжнародної торгівлі [3].

Тренд 4: Зелена митна політика

Ще одним важливим трендом у митній політиці ЄС є зелена митна політика. Одна з ініціатив в рамках зеленої митної політики - це зменшення впливу транспорту на навколишнє середовище [6]. Для цього вводяться вимоги щодо використання екологічно чистих видів транспорту, а також розробляються програми підтримки розвитку транспорту, який не забруднює довкілля. Крім того, зелена митна політика передбачає підтримку та сприяння розвитку зелених технологій та екологічно чистого виробництва [6].

Отже, митна політика ЄС є важливим інструментом для захисту економіки, суспільства та навколишнього середовища. Тренди у митній політиці ЄС включають спрощення та полегшення митних процедур, зелену митну політику, захист інтелектуальної власності та збільшення безпеки та захисту від терористичних актів. Крім того, у митній політиці ЄС зосереджують увагу на цифровій трансформації.

Досягнення у цих трендах можуть допомогти забезпечити більш ефективне та безпечне переміщення товарів через кордон та сприяти розвитку міжнародної торгівлі. Однак, не слід забувати і про захист прав споживачів та збереження принципів соціальної справедливості та екологічної стійкості під час їх реалізації.

Список літератури:

1. European Commission. EU Customs strategy. EU Customs strategy (europa.eu)
2. European Commission. Modernised Customs Code. Modernized Customs Code – Annex to Impact Assessment (europa.eu)

3. European Union enforcement of IP rights: a joint report with the European Commission. EU enforcement of IP rights: a joint report with the European Commission (europa.eu)
4. European Commission. Security and safety in the Customs Union. Security (europa.eu)
5. The digitalisation of customs. <https://www.linkedin.com/pulse/digitalization-customs-some-trends-purpose-recent-eu-plan-collosa>
6. Green Customs Initiative. Who We Are | Green Customs Initiative

ПОНЯТТЯ ПРО ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ СПОРТИВНОЇ КОМАНДИ

Хомяк Григорій

аспірант

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Сучасний етап розвитку наук про спорт та фізичне виховання характеризується різноплановими та суперечливими тенденціями, зокрема актуальними психолого-педагогічними проблемами командної підготовки у спорті. Це потребує особливої уваги науковців для отримання інформації про причини спаду суспільного інтересу до раніше актуальних проблем психології спорту, спортивної педагогіки як засобу розвитку особистості, збереження та зміцнення здоров'я нації.

Сучасний спорт може розглядатися як спільна колективна діяльність, що включає весь спектр соціально-педагогічних і соціально-психологічних проблем спілкування, взаємовпливів, лідерства в малих групах, стилів і методів керівництва колективами і командами. Психолого-педагогічне забезпечення підготовки висококваліфікованих спортсменів виявляється насамперед у злагодженій організації спільної діяльності у команді та їх тренерів у навчально-тренувальному процесі та під час змагань. Відповідно зростає роль психолого-педагогічних і соціальних чинників внутрішнього розвитку команди за рахунок спонтанної ініціативи тренерів, від взаємин яких зі спортсменами залежить формування психологічного клімату команди.

Зазначена соціально-педагогічна та психологічна специфіка сучасного спорту робить надзвичайно актуальною розробку шляхів та методів ефективного управління взаємовідносинами у спортивних колективах та командах, формування сприятливої «психологічної атмосфери» спортивних команд.

За нашим визначенням психологічний клімат спортивної команди – це стійкий у часі прояв настрою та взаєморозуміння у взаємовідносинах членів команди з вертикалі «тренер-спортсмени» і взаємовідносин у команді по горизонталі «спортсмен-спортсмен», що відображаються учасникам команди у формі переживань задоволеності (незадоволеності) міжособистісним спілкуванням та результатами змагальної діяльності.

Завданнями психолого-педагогічного забезпечення підготовки спортивних команд до відповідальних змагань є здійснення індивідуальної психологічної підтримки тренером кожного члена команди, відповідно до необхідності вдосконалення стану психологічного клімату команди та формування мотивації досягнення командного успіху у змаганнях.

Проблема взаємовідносин тренера зі спортсменами, як зазначають дослідники О. Гринь [1], Г.-М. Саппа [4], є комплексною і міждисциплінарною, що вирішується на стику спортивної педагогіки та сучасної психології спорту. Ця проблема однаково торкається педагогічних інтересів як тренерів і керівників команд, так і інтересів спортсменів, оскільки в спорті важливий не тільки процес тренування, а й кінцевий результат діяльності змагання.

Наукові знання про формування та прояв психологічного клімату в команді є невід'ємною частиною професійної підготовки будь-якого тренера зі спорту. Психологічно компетентний тренер – це успішний спортивний педагог-практик, який уміє використовувати психологічні методи у своїй тренерській діяльності, тренер з розвиненим теоретичним мисленням, що передбачає створення та подальше збагачення психолого-педагогічної теорії взаємовідносин тренера зі спортсменами (Н. Олійник [2], В. Пантік [3]).

Розглянуті дослідження з проблеми психологічного клімату спортивних груп і команд дозволяють намітити деякі нові шляхи вивчення взаємозв'язку та взаємообумовленості зазначених факторів. У зв'язку з цим слід зазначити, що хоча міжособистісне сприйняття та взаємне оцінювання людей у спортивних групах є фундаментальним груповим процесом, що впливає на всі аспекти спільної спортивної діяльності, проте, виходячи з принципу

соціальної детермінації психічних явищ та процесів у малих групах, слід розглядати стан психологічного клімату у спортивних командах як первинний чинник, який формує міжособистісне сприйняття, як чинник, відповідно до змісту та соціально-психологічних особливостей якого оформляється міжособистісна поведінка учасників команди.

Проте, необхідно враховувати і зворотний вплив міжособистісного сприйняття, взаємооцінювання та спілкування в команді. Отже, психологічний клімат команди визначає специфічність міжособистісного спілкування її учасників.

У дослідженні ми наголошуємо на первинності властивостей та станів психологічного клімату команди по відношенню до процесів взаємного оцінювання на рівні міжособистісного контакту її учасників. Ця ситуація дає підстави вирішення завдань управління командою через спілкування, вона типова для всіх соціально організованих груп і колективів, для контактних малих груп зі сформованою системою ролей і групових норм, з розвиненою груповою системою міжособистісних взаємин і сформованими процесами лідерства та керівництва тощо. Ця ситуація типова для спортивних команд. Успіх тренерської діяльності визначається вмінням тренера формувати психологічний клімат команди та використовувати його в управлінні командою.

Зі сказаного вище очевидно, що ступінь детермуючого впливу психологічного клімату спортивної команди на стан, характер та психологічні особливості міжособистісної перцепції, комунікації та ділової взаємодії її учасників відрізнятиметься в залежності від рівня розвитку команди як колективу, від ступеня сформованості та стійкості самого психологічного клімату як цілісної якості спортивної команди.

Психологічний клімат команди зрештою мотивує та визначає поведінку членів команди на змаганнях. Зі зниженням рівня розвитку групи зазначений вплив психологічного клімату на процеси та зміст міжособистісного сприйняття у спортивній діяльності має закономірно послаблюватися і, можливо, буде виявлено меншу узгодженість взаємних оцінних суджень про спортивно-важливі характеристики існування цієї спортивної групи.

Структура внутрішньогрупових взаємовідносин, як відомо, поділяється на вертикальні та горизонтальні, офіційні та неофіційні, що дозволяє розчленувати стан «клімату» відповідно до зазначеної структурної організації взаємовідносин на дві категорії – вертикальний клімат і горизонтальний клімат спортивної команди. Отже, сама логіка аналізу проблеми соціально-психологічного забезпечення підготовки кваліфікованих спортсменів вимагає виділення більш диференційованих понять, що характеризують його складові компоненти.

Як основне концептуальне поняття для аналізу проблеми нами вводиться поняття «вертикального клімату», який характеризується станом взаємовідносин членів групи з керівником (тренером, учителем). У спортивній психодіагностиці вивчення вертикального клімату у командах використовується методика «тренер-спортсмен».

Поряд із вертикальним кліматом у будь-якій групі, а тим більше в колективі, буде виявлятися і «горизонтальний клімат», що характеризується взаємовідносинами між членами групи. Для вивчення стану горизонтального клімату успішно застосовують методи опитувань, соціометрію, методику вимірювання «психологічної атмосфери» команди.

Введені поняття не є новими, але вони відображають різні соціально-психологічні явища в спортивній команді, виступають змінними, що характеризують цілісний стан соціально-психологічного клімату в команді.

Можна припускати, що у згуртованих і високоефективних спортивних командах вертикальний і горизонтальний клімат позитивно посилюватимуть одне одного, тоді як у командах нижчого рівня розвитку – взаємно послаблювати одне одного. Прикладом може бути жорсткий авторитарний стиль керівництва, що директивно нав'язує підлеглим неефективні шаблони поведінки – спортсмени висловлюють свою незадоволеність цим стилем тим, що формують у команді замкнуті угруповання, протистоять авторитарному тиску з боку свого тренера. У такій ситуації вертикальний клімат буде негативним, хоча горизонтальний клімат позитивним, але їх взаємний вплив, ймовірно, характеризуватиметься

нейтралізуючими тенденціями, що породжують пасивність учасників групи та небажання сумлінно виконувати вказівки та завдання тренера.

Вплив зазначених змінних, вертикального і горизонтального клімату, на процеси міжособистісного сприйняття та спілкування учасників спортивної команди, слід вивчати відповідно до зазначених двох контурів внутрішньогрупових взаємин членів групи – вертикальних і горизонтальних взаємин у групах.

Можна вважати, що стан вертикального клімату буде найважливішою детермінантою особливостей соціально-перцептивних процесів у взаємовідносинах керівника (тренера) і підлеглих (спортсменів), а стан горизонтального клімату знайде відображення насамперед у характеристиках міжособистісного сприйняття один одного і розуміння між спортсменами в команді.

За нашим визначенням психологічний клімат спортивної команди формується за допомогою процесів міжособистісної перцепції, взаємооцінювання та міжособистісних комунікацій у спільній діяльності спортсменів. Ці процеси йдуть як по вертикалі – між тренером і спортсменами (система відносин «тренер-спортсмени-команда»), так і по горизонталі – між спортсменами в команді (система відносин «спортсмен-спортсмен – команда»).

Основу формування психологічного клімату будь-якої спортивної команди складають міжособистісні взаємини членів команди з вертикалі в системі відносин «тренер-спортсмен», і по горизонталі, в системі відносин «спортсмен-спортсмен». Управління командою починається з поведінки тренера, включеного в структуру комунікацій, що формують «вертикальний контур» регулювання та формує психологічний клімат команди. «Горизонтальний контур» регулювання виникає в команді як система взаємовідносин спортсменів усередині своєї команди. Чим більш співналаштовані і взаємно збалансовані обидва контури регулювання взаємовідносин – вертикальний і горизонтальний, тим вище рівень розвитку команди та її згуртованість, що може бути виявлено за показниками її «психологічного клімату» та динаміки психічних станів членів спортивного колективу.

Вертикальний психологічний клімат команди формується у взаєминах тренера зі спортсменами і, у своїх проявах та станах, істотно залежить від професійної педагогічної майстерності тренера як керівника, педагога та вихователя спортсменів, здатного здійснювати психолого-педагогічний підхід до кожного спортсмена як члена команди з урахуванням його індивідуальних особливостей і особистісних якостей.

Горизонтальний психологічний клімат команди формується у взаємовідносинах спортсменів один з одним у спільній спортивній діяльності, зокрема у навчально-тренувальній та змагальній діяльності, що виражається у величинах соціометричного статусу членів команди за горизонтальними критеріями та у ступені задоволеності взаєминами з товаришами по команді.

На формування якісних та кількісних показників стану психологічного клімату команди впливають численні середовищні та педагогічні чинники, зокрема особистісні властивості тренера та спортсменів, серед яких провідну роль відіграють потреба в домінуванні в міжособистісних відносинах, що діагностуються в нашому дослідженні у формах прагнення тренера і членів команди до персонального лідерства та особистого впливу в міжособистісних взаєминах з партнерами із спільної спортивної діяльності.

Список літератури:

1. Гринь О. Р. Психологічне забезпечення та супровід підготовки кваліфікованих спортсменів : навч. посібник. К.: Олімпійська література, 2014. 233 с.
2. Олійник Н. А., Войтенко С. М. Психологічні особливості спортивної діяльності : монографія. Вінниця: ВНАУ, 2020. 240 с.
3. Пантік В. В., Митчик О. П., Жигун К. Ф. Психологічний клімат спортивної команди. Сумісність членів спортивної команди. Молодіжний науковий вісник, 2010. С.103–107.

4. Саппа Г.-М. М., Саппа М. М. Спортивна команда : Психологічний аспект командоутворення. Особистість, суспільство, закон : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. С. П. Бочарової (24 квіт. 2020 р., м. Харків) Харків. С.160–162.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПОПУЛЯРНOSTІ СПОРТУ В УКРАЇНІ

Цикоза Є.В.

старший викладач кафедри спорту та фітнесу
Київський університет імені Бориса Грінченка

Ляшенко О.Р.

старший викладач кафедри фізичного виховання
Київський національний економічний університет

Корольов Б.А.

старший викладач кафедри фізичного виховання
Київський національний економічний університет

Латишев М.В.

к.н.ф.в.с, доцент, доцент кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту
Київський університет імені Бориса Грінченка

Ступінь популярності спорту можна визначити за інтересом та визнанням людей до певного виду спорту чи спортивних подій в цілому. Індикаторами популярності можуть бути різні фактори, такі як кількість глядачів на телевізійних екранах або на стадіонах, кількість людей, які займаються цим видом спорту, або кількість публікацій та інформації про цей спорт, яка з'являється у ЗМІ. Окремо популярність можна визначити за кількістю запитів у мережі Інтернет [1, 3, 6].

Існує декілька факторів, які впливають на популярність спорту, такі як культурні та соціальні традиції, вартість спортивних занять, доступність та конкуренція з іншими видами спорту. Популярність спорту може значно впливати на різні аспекти суспільства, включаючи культурні та економічні аспекти. Успіх у спорті може бути джерелом національної гордості та підвищення самооцінки країни. Крім того, це може приносити значні фінансові вигоди через рекламу, спонсорство та інші доходи, пов'язані зі спортивною індустрією [2, 4].

Популярність спорту є необхідним показником розвитку спорту в країні, який має прямий вплив на міжнародні досягнення спортсменів. Політика держави є важливим фактором, що впливає на рівень популярності спорту в країні [2, 5].

У дослідженні використовувалися наступні методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури та джерел Інтернет, аналіз даних з відкритих інформаційних систем, методи математичної статистики. Для визначення популярності спорту в Україні та світі застосовувалася база даних web-застосунку Google Trends (trends.google.com) [7]. Даний сервіс надає дані про відносну кількість певних запитів у пошуковій системі Google.

Дослідження рівня популярності спорту за останні п'ять років вказує на деякі особливості, що пов'язані зі значними спортивними подіями. Є певний зв'язок між світовими та українськими тенденціями популярності спорту: коефіцієнт кореляції між рівнями популярності в Україні та у світі складає $r=0,64$ ($p<0,05$). Результати кореляційного аналізу вказують на високий рівень взаємозв'язку рівня популярності в світі та Україні. Хоча в Україні і спостерігається подібна тенденція щодо популярності спорту, як і в решті світу, проте також можна відзначити деякі внутрішні особливості, які впливають на цей процес.

На підставі проведеного аналізу можна виділити кілька загальних тенденцій популярності спорту в Україні за останні 5 років. По-перше, було відзначено значне зниження популярності спорту на початку карантинних обмежень, які були введені через пандемію Covid-19 у лютому-березні 2020 року. По-друге, на момент проведення Олімпійських Ігор у липні-серпні 2021 року було відзначено підвищення рівня популярності спорту в Україні, що можна вважати піком за весь розглянутий період. По-третє, було відзначено підвищення популярності спорту у час проведення Чемпіонату світу з футболу в

листопаді-грудні 2022 року. Нарешті, було відзначено значне падіння популярності спорту в Україні внаслідок повномасштабного військового вторгнення в лютому 2022 року.

У підсумку можна сказати, що динаміка популярності спорту в Україні має схожі тенденції зі світовими трендами, але є певні особливості. Найбільше падіння популярності до спорту викликано пандемією та повномасштабним військовим вторгненням. В той час, як найбільший рівень популярності за розглянутий період був з 08.2021 по 02.2022.

Список літератури:

1. Борисевич Л., Світлозарова А. Популярність спорту в суспільстві. Шляхи розвитку рухової активності молоді України: матеріали IV всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Дрогобич, 12 травня 2022 р. С. 143.
2. Імас Є., Петровська Т., Ганага О. Кіберспорт в Україні як сучасний культурний феномен. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2021. №1. С. 75-81.
3. Латишев М., Бойченко Н., Шандригось В., Тропін Ю., Старіков В., Григорович О. Вплив міграції на досягнення борців. Спортивна наука та здоров'я людини. 2022. № 1(7). С. 57-65. DOI:10.28925/2664-2069.2022.15
4. Руснак Н.О., Нагорна В.О. Популярність виду спорту як показник ефективності розвитку спортивних ігор. Спорт та сучасне суспільство: Матеріали XIV Міжнародної студентської наукової конференції. Київ: 19 березня 2021. С. 88.
5. Сітнікова Н.С. Сучасний стан і тенденції державного регулювання розвитку спорту вищих досягнень в Україні. Теорія та практика державного управління. 2013. № 2. С. 178-185.
6. Сушко Р. Влияние процессов глобализации на развитие спортивных игр. Наука в олимпийском спорте. 2018. № 4. С. 39-45.
7. Google Trends. Access Mode: <https://trends.google.com/> (дата звернення: 18.03.2023).

НОВІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ СИСТЕМ ОЧИЩЕННЯ ВОДИ ІЗ МІСЦЕВИХ ДЖЕРЕЛ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Чарний Д.В.

д.т.н., ст.н.с.

Інститут геохімії навколишнього середовища НАН

Мацелюк М.Є.

студент

Державний університет телекомунікацій, м. Київ

У результаті військової агресії РФ на території України відбулось руйнування інфраструктури, у тому числі водоводів і споруд, якими вода транспортувалась до міст та сільських населених пунктів. Ефективним альтернативним рішенням відновлення водопостачання можуть стати мобільні станції водопідготовки, для яких здійснюється водозабір із наявних місцевих природних джерел водопостачання.

Слід відмітити, що пошкодження та руйнування інфраструктури призвело до потрапляння у природні водні джерела водопостачання іонів важких металів, радіонуклідів, високомолекулярних сполук, пестицидів, гербіцидів, бойових отруйних речовин тощо. Окрім того, розповсюдження отримали резистентні до хлору форми патогенних мікроорганізмів, а отже відбулось зниження ефективності дії існуючих хлорвмісних дезінфектантів. Тому очищення поверхневих вод передбачає складний процес, який включає декілька технологічних етапів і блоків споруд, основними із яких є блок очистки, який повинен забезпечити вилучення колоїдних складових, іонів важких металів та радіонуклідів із води, а також надійне знезараження цих вод.

Розробки із зазначених напрямків сумісно здійснюються в Інституті водних проблем і меліорації НААН, Інституті геохімії навколишнього середовища НАН та Державному університеті телекомунікацій м.Київ.

Для вилучення колоїдів, а також фітопланктону із води успішно застосовується пінополістирольне фільтрувальне завантаження із діаметром гранул 2-5 мм. При проходженні води через таке завантаження здійснюється трьохстадійне її очищення: перша стадія – через шар завислого осаду, друга – через намівну мембрану у нижній частині фільтра, третя – через товщу фільтра. Для доочищення води доцільно застосовувати мембрани з діаметрами пор від 0,1 до 1 мкм. Такими можуть бути мембрани у вигляді порожнистих волокон з напрямом фільтрації «ззовні-всередину». Принцип роботи систем мікрофільтрації – бар'єрний, тобто ефективність затримання часток не залежать від змін витрат і ступеня забруднення води.

Для затримання іонів важких металів і радіонуклідів доведена ефективність використання сорбентних матеріалів: цеоліту, бентоніту та фераціоніду міді.

Важливим етапом в процесі обробки води є введення у вихідну воду окисного реагента. Враховуючи специфіку стану інфраструктури при військовому її руйнуванні, оптимальним є генерація окисника з вихідної води і атмосферного кисню. Найбільш перспективним на даний час є процес утворення окисних агентів за рахунок електророзрядної плазми, яка утворюється у водо-повітряному середовищі. В результаті вихідна вода обробляється сукупністю окиснювачів, де основними є пероксид водню H_2O_2 і озон O_3 . Застосовуючи даний набір окисників, у всіх випадках забезпечується надійне біологічне знезараження, а при обробці підземних вод із підвищеним вмістом розчинних сполук металів зі змінною валентністю ці окисники забезпечують переведення цих металів до вищих ступенів валентності з одночасним утворенням їх нерозчинних сполук і окисненням сірководню. У випадку поверхневих вод застосування даного типу окиснювачів забезпечує як біологічне знезараження, так і додатковий захист від бойових чи інших

отруйних речовин, особливо які базуються на хлорорганічних сполуках. У процесі обробки органіки даних речовин буде окиснена до CO_2 , а Cl може бути частково видалений в атмосферу, а частково розчиниться у воді. Так розщеплюються хлорорганічні сполуки, наприклад, розчин $\text{C}_{16}\text{H}_{18}\text{ClN}_2\text{S}$ (метиленова синь).

Застосування запропонованих систем гарантує: 1) видалення з води домішок зважених і колоїдних речовин, мікроорганізмів, радіонуклідів, важких металів, високомолекулярних сполук, а після попереднього окиснення – заліза, марганцю, миш'яку, сірководню, хлорорганічних сполук у вигляді залишків пестицидів, гербіцидів, бойових отруйних речовин, тощо; 2) стабільність якості отримуваної води протягом усього терміну експлуатації системи незалежно від зміни концентрації забруднень у вихідній воді; 3) компактність (висока пропускна здатність мембран дозволяє здійснювати процес фільтрування з високою питомою швидкістю); 4) низькі експлуатаційні витрати (енергоємність не більше $0,15 - 0,9 \text{ кВт} / \text{м}^3$), мінімальний час простою і обслуговування (1 людина, неповний робочий день)); 5) можливість роботи системи в широкому діапазоні рН, стійкість до високого вмісту окиснювача у воді (вміст активного хлору до 5 г/л), що дозволяє виключити біологічне обростання поверхні мембрани.

Використання зазначених підходів та технологічних рішень для створення ефективних систем водопідготовки в умовах наявних специфічних забруднень у природних джерелах водопостачання сприятиме вирішенню проблеми забезпечення населення якісною питною водою, особливо в регіонах, що користуються привізною або неякісною питною водою.

РОЗПОВСЮДЖЕНІСТЬ СИМПТОМІВ ГЕРХ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ДНІПРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Черниш Є.Ф.

Дніпровський державний медичний університет
номер телефону: +380969938435
електронна пошта: lizachernyshka284@gmail.com

Саніна Н.А.

к.мед.н., доцент кафедри внутрішньої медицини 1
Дніпровський державний медичний університет
номер телефону: +380503204353
електронна пошта: nataliyasanina@gmail.com

Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба (ГЕРХ) – це хронічне захворювання шлунково-кишкового тракту, патогенез якого зумовлений зворотнім закидом шлункового та дуоденального вмісту внаслідок слабкості кардіального (нижнього) сфінктеру стравоходу. Воно характеризується симптомами запалення слизової стравоходу.

Актуальність роботи: гастроезофагеальну рефлюксну хворобу вважають «хворобою третього тисячоліття», оскільки вона є широко розповсюдженою серед дорослого населення світу (більше 30% популяції страждає на ГЕРХ). Захворювання характеризується хронічним рецидивуючим перебігом, знижує якість життя пацієнтів, важкістю діагностики та лікування. Якщо вчасно захворювання не виявити, то можливий розвиток таких ускладнень, як: пептичні стриктури, кровотечі стравоходу, стравохід Баретта (передраковий стан) і аденокарцинома стравоходу.

З метою дослідження розповсюдженості симптомів, асоційованих з ГЕРХ, та факторів ризику розвитку захворювання нами було проведено анонімне опитування 100 студентів 4-6 курсів Дніпровського державного медичного університету. 77,2% опитаних склали жінки та 22,8% чоловіки. Вік респондентів складав від 18 до 22 років. Опитування було проведено за допомогою Google форм.

У 43,1% респондентів спостерігалися типові симптоми ГЕРХ, а саме: печія (25,2% опитаних), відрижка кислим (10,6%), біль при ковтанні (6,5%), біль в епігастрії (22,8%). Спостерігалися також і екстраезофагальні симптоми («симптоми маски»), а саме:

- бронхолегеневі: хронічний трахеїт (2,4%), нічне апное (1,6%);
- псевдокардіальні: біль в грудній клітці, стенокардитичного характеру (12,2%), екстрасистолія, що розвивається вночі, в горизонтальному положенні, при нахилі тулуба вперед (2,4%);
- отоларингологічні: зміна голосу (18,7%), хрипота (27,6%), дисфонія (2,4%), персистуючий кашель (10,6%);
- стоматологічні: зубний карієс (51,2%), афтозний стоматит (4,1%), ерозії зубної емалі (2,4%), пародонтоз (4,1%).

Респонденти зазначили, що застосовували симптоматичні препарати для купірування печії, а саме: антациди, сполуки алюмінію («Алмагель») (12,2%), антациди («Ренні») (2,4%), інгібітори протонної помпи (Омепразол) (13,8%), блокатори H₂-рецепторів (Фамотидин) (4,9%).

Щодо потенційних факторів ризику розвитку ГЕРХ, то слід зазначити, що 20,3% опитаних взагалі не дотримується правил здорового харчування, мають інколи погрішності у харчуванні 70,7%. Також у респондентів були наявні шкідливі звички, а саме: 16,3% студентів палять, 9,8% регулярно вживають алкоголь, одночасно палять та вживають алкоголь 8,1%. Більша частина опитаних часто відчувають стрес: майже кожного дня

знаходяться у стресових ситуаціях 41,5% студентів, переживають тяжкий стрес 1-2 рази на місяць 45,5%.

Таким чином, майже у половини опитаних студентів закладу вищої освіти спостерігаються симптоми ГЕРХ, типові та екстраезофагеальні, а саме: печія, відрижка кислим, біль в епігастрії, біль в грудній клітці, стенокардитичного характеру, осиплість і хриплість голосу та зубний карієс. Звертає на себе увагу досить суттєва розповсюдженість серед опитаних факторів ризику розвитку ГЕРХ (шкідливі звички, недотримання дієтичних рекомендацій, стреси). Отже, необхідним є пропагування відмови від шкідливих звичок, психотерапевтичні рекомендації, для профілактики розвитку ГЕРХ та її ускладнень.

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ ІНФОРМУВАННЯ БІБЛІОТЕК: ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО – ДЕРЖАВА

Шлапак Ю.С.

молодший науковий співробітник
<https://orcid.org/0000-0002-1191-3847>
dewchonka.77@ukr.net

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

Бібліотеки завжди були провідниками державної політики. Тому сьогодні вони мають приділяти першочергову увагу виконанню своєї традиційної функції – інформаційної, відмінною рисою якої є аналіз, оброблення інформації, її оперативне доведення до кожного пересічного громадянина. Визначення ж пріоритетом діяльності бібліотеки її перетворення на інформаційний центр громади посилює соціальну функцію бібліотеки, приводить до формування нею громадської думки, а також доводить її до владних органів. Крім того, такий інформаційний центр інформує громадськість про діяльність місцевої влади; збирає фактографічну інформацію з питань повсякденного життя, що надає діяльності бібліотеки інноваційного характеру.

У бібліотеці акумулюється місцева інформація, готуються дайджести, інформаційні досяє, експрес-інформації про рішення місцевої влади, нові соціальні пільги, навчання за кордоном, продаж чи купівлю житла, поради безробітним, тобто те, що найбільше потрібно населенню.

Нові соціально-економічні умови зумовили зміни в структурі керування та, у свою чергу, позначилися на запитах керівників і працівників органів влади різних рівнів. Для представників органів місцевого самоврядування та муніципальних службовців працівники бібліотеки готують аналітичні огляди, дайджести, тематичні добірки, де узагальнюється не тільки фактографічна інформація щодо життя місцевої спільноти, а і відомості про досвід розв'язання подібних проблем в інших регіонах країни та світу. Досить вдалим є надання інформації в режимі «запит – відповідь».

Робота бібліотечних установ створює умови для підвищення правових знань громадян, а отже, формування поведінки, що відповідає критеріям моральності та законності.

З бібліотеками починають більш активно співпрацювати центри з надання безоплатної правової допомоги; безпосередньо на базі бібліотек створюються центри з надання безкоштовної юридичної допомоги (зокрема, вторинної юридичної). Наприклад, Бердичівський центр з надання безоплатної правової допомоги активно співпрацює з бібліотеками міста [1]; Хмельницька ОУНБ ім. М. Островського співпрацює з Хмельницьким місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги, а також хмельницькими обласними громадськими організаціями «Подільська правова ліга», «Центр правового захисту» і юридичною клінікою Хмельницького університету управління та права [2].

На базі читального залу ОННБ в Одесі 20 квітня 2022 р. відбулася перша зустріч у рамках програми інформаційно-контактного центру правової допомоги, що здійснює ОННБ у співпраці з Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області [3].

До того ж на базі бібліотек можна отримати безоплатну правову допомогу дистанційно. Зокрема, у Волинській державній обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Олени Пчілки діє центр з надання такої допомоги. Жителі Нововолинської громади можуть скористатися послугами юристів, звернувшись до Нововолинської центральної міської бібліотеки. Працівники установи допоможуть зв'язатися з фахівцями з Луцьку,

поставити їм запитання й отримати відповідь в онлайн-режимі. Онлайн-прийом осіб проводиться в певний день тижня згідно з графіком, який шокварталу оновлюють [4].

У Києві відкрито *Правобережне кийське бюро правової допомоги*, яке працює в приміщенні Центральної спеціалізованої бібліотеки для сліпих ім. Островського [5]. Бюро обслуговує всіх киян і гостей столиці.

Понад 10 років існує *Центр правової інформації* Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого (створено у 2009 р. з метою розширення можливостей вільного доступу громадян до інформації правового характеру шляхом повного розкриття фонду юридичної літератури та надання користувачам доступу до електронних ресурсів правового змісту) [6]. При Центрі правової інформації з 2009 р. працює *громадська приймальня* – створена за сприяння Всеукраїнської спеціальної колегії з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю з метою надання безоплатної юридичної допомоги населенню. За час існування приймальні понад 3 тис. осіб отримали юридичні консультації фахівців інформаційно-юридичної служби «Альфа» з питань житлового, сімейного, цивільного, земельного права, проблем спадкування, нарахування пенсій.

Як структурний підрозділ при Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського створено *Національну юридичну бібліотеку (НЮБ)*. Пріоритетними напрямками діяльності НЮБ є сприяння утвердженню й розвитку національної правової традиції, розширення доступу до правових інформаційних ресурсів усім категоріям громадян, ефективне використання цих ресурсів у практиці суспільного життя з метою розвитку демократичних основ державного керування та демократизації українського суспільства.

Серед замовників інформаційно-аналітичної продукції НЮБ – найвищі та регіональні управлінські структури, наукові установи, громадські організації. НЮБ випускає бюлетені «Конституційна Асамблея: політико-правові аспекти діяльності», «Влада для громадян», «Громадська думка про правотворення», «Безпека підприємництва», «Економічна діяльність: нові орієнтири і ризики» та інші спеціальні видання згідно з потребами замовників.

Отже, важливою є постійна робота інформаційно-контактного центру з надання правових консультацій саме в бібліотеці, де є можливість не тільки отримати необхідну правову консультацію від фахівця, а і звернутися до тематичної літератури та інтернет-джерел.

Бібліотеки всіма своїми формами й методами роботи сприяють розвитку правової освіти населення. Саме тому серед пріоритетних напрямів діяльності бібліотек є інформаційна взаємодія з органами державної влади та місцевого самоврядування.

У бібліотеках створюються повнотекстові бази даних розпоряджень облдержадміністрацій і рішень рад народних депутатів. Ці бази даних представлено на вебсторінках бібліотек і регіональних вебсерверах. Користувач має можливість ознайомитися з нормативно-правовими актами, які приймаються різними за рівнем загальнодержавними владними органами, а також документами місцевих управлінських структур і будь-якою іншою інформацією про життєдіяльність відповідної території (місцевий бюджет, податки, власність, соціальний захист малозабезпечених верств населення, транспортне забезпечення, матеріально-технічні ресурси, статистичні дані тощо).

Список літератури:

1. Бердичівський центр з надання безоплатної правової допомоги активно співпрацює з бібліотеками Бердичева. Безоплатна правова допомога : вебсайт. URL: <https://www.legalaid.gov.ua/novyny/mistsevyy-tsentz-nadannya-bezoplatnoyi-vtorynnoyi-pravovoyi-dopomogy-aktyvno-spivpratsuyue-z-bibliotekamy-berdycheva>.

2. Бібліотека як консультаційний пункт з надання безоплатної правової допомоги. Центрально-Західне міжрегіон. упр. М-ва юстиції (м. Хмельницький). 2016. 16 лют. URL: <https://justice-km.gov.ua/news/view/2195-biblioteka-yak-konsul-taciyuniy-punkt-z-nadannya-bezoplatnoji-pravovoji-dopomogi>.

3. Інформаційно-контактний центр правової допомоги. Одеська нац. наук. б-ка : офіц. вебсайт. 2022. 21.04. URL: http://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=3669.

4. Дистанційну безоплатну правову допомогу можна отримати на базі бібліотеки. Нововолинська міськрада : вебсайт. 2021. 15.04. URL: <https://nov-rada.gov.ua/2021/04/15/sered-posluh-bibliotek-dystantsijna-bezoplatna-pravova-dopomoha>.

5. У Печерському районі Києва відкрито бюро правової допомоги. М-во юстиції України : вебсайт. 2019. 06.11. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/u-pecherskomu-rayoni-kieva-vidkrito-byuro-pravovoi-dopomogi>.

6. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого : вебсайт. URL: <https://nlu.org.ua/article.php?id=34>.

РОЗУМІННЯ КУЛЬТУРНОГО КОНТЕНТУ ЯК ІНФОРМАЦІЇ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Юринець Ю.Л.

доктор юридичних наук, професор
професор кафедри конституційного та адміністративного права
Національного авіаційного університету (м. Київ)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0281-3251>

Впровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій є основою соціально-економічного та науково-технічного прогресу – інформатизації суспільства [1]. Натомість, як зазначає відомий фахівець у галузі інформаційних воєн професор Г. Почепцов, інформаційна цивілізація, яка прийшла до людства, змінює не тільки статус інформації, тобто роль її позитивних наслідків, а й різко розширює негативні можливості. Перед нами потужний інструмент, для якого немає обмежень. Інформаційні війни різної інтенсивності стали явною ознакою наших днів [2].

У сучасній ситуації цілеспрямовані інформаційні впливи здатні перевести населення на повністю протилежну картину світу [3], спонукати до вчинення таких дій, на які б воно (населення) самостійно не наважилося і, скоріш за все, об'єктивно не хотіло. Як зазначає луганський автор, журналіст Є. Соломін, проімперська риторика росіян в українському регіональному ефірі спричинила те, що в головах багатьох луганчан сформувалося схвальне ставлення до путінсько-російської політики [4, с. 70]. Отже, убезпечення осіб від негативного впливу ворожої інформації діалектично поєднане із інформаційною безпекою держави як такої.

Згідно ст. 34 Конституції України, кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. Отже, для поширення цих норм на культурний контент необхідне обґрунтування розуміння культурного контенту як інформації. Теоретико-правові підходи до такого обґрунтування розглянуті авторкою у статті [5].

У теоретичному розрізі, з огляду на принцип еволюціонізму, зокрема культурного [6], слід визнати, що інформаційний обмін між особинами (біокомунікація) відбувався ще в долюдський період. Спостереження підтверджують наявність спілкування між особинами одного або різних видів, що встановлюється за допомогою вироблених ними сигналів (хімічних, механічних, оптичних, акустичних, електричних), які сприймаються відповідними рецепторами тварин: органами зору, слуху, нюху, смаку тощо. Спілкування тварин забезпечує чи полегшує їхнє існування в природі [7]. Спеціалісти у сфері етології виокремлюють особливу групу інстинктів – комунікативні (міміка та жести, невербальна звукова комунікація, лінгвістичний). Комунікація особин як обмін інформацією є практично в усіх групах живих істот. Зокрема, невербальна звукова комунікація людей схожа зі звуковою комунікацією тварин і, без сумніву, успадкована нами від мавпячих предків. У системі звукових сигналів сучасних мавп присутні десятки звукових сигналів зі значенням різних явищ навколишнього середовища. Звуки тваринних предків стали ключовим матеріалом (біологічною передумовою) формування звукової мови людини [8]. Отже, у тварин інформація кодується хромосомними структурами клітин і нейродинамічними системами мозку; носієм її є саме тіло тварини. Водночас, як наголошує О.Л. Шевнюк, екстремальні умови виживання протолюдини примушували її порушувати біологічну програму, первісно закладену на генетичному рівні, діяти відповідно до знаків (а не сигналів), які позначали певну ситуацію і вимагали певних дій. Це суттєво прискорювало процес передачі й закріплення інформації вже не на генетичному рівні, а на рівні

комунікації, зміцнювало соціальні зв'язки, обумовлені волею суб'єктів комунікативного процесу. Активність спілкування сприяє формуванню зв'язків між знаковою формою та предметом. Так формувалися знаки природної мови (слова). Чим більше сигналів перетворювалося на знаки, тим ефективнішою ставала поведінка первісної людини [9, с. 101]. Культура є особливим, принципово новим і незрівнянно багатшим за своїми можливостями типом інформаційного процесу, якого не знає природа. У культурі інформація кодується зовнішніми стосовно тіла людини структурами. Висловлюючи свої думки та уявлення у створених людьми знакових системах, індивід об'єктивує їх. Це означає, що вони ніби відділяються від нього, набувають самостійного, позаособистісного існування. Вони стають соціальною інформацією, носієм якої є не один цей індивід, а суспільна культура. На відміну від біологічної, вона не зникає зі смертю індивіда. Культура утворює специфічно людський, позагенетичний, надбіологічний «механізм» її наслідування – соціальну спадковість. Культура сприяла тому, що в суспільстві можливо те, що неможливо в світі тварин, – історичне накопичення та примноження інформації, яка знаходиться в розпорядженні людини [9, с. 101; 10, с. 32]. За висловом естонського літературознавця, культуролога та семіотика Ю.М. Лотмана, «культура є пристрій, який виробляє інформацію... культура, спираючись на ресурси навколишнього світу, перетворює неінформацію в інформацію» [11]. У п. 54 Декларації ООН щодо побудови інформаційного суспільства (Женева, 12.12.2003) зазначено, що «збереження культурної спадщини... пов'язує суспільство з його минулим. Інформаційне суспільство повинне усіма відповідними методами, включаючи переклад в цифрову форму, збирати і зберігати культурну спадщину для майбутніх поколінь». Тобто передача інформації про культурні явища зараз тісно пов'язана з сучасними можливостями інформаційного обміну. О.О. Верголяс [12] довів, що мережі передачі інформації існують з моменту виникнення життя на планеті. Отже, зв'язок відносин у сфері культури, з одного боку, та відносин у сфері інформації – з іншого, простежується на теоретичному рівні таким чином, що становлення інформації як небіологічного, позагенетичного процесу та становлення культури розглядаються як єдиний процес, в якому поява небіологічного, позагенетичного інформаційного обміну стає спусковим гачком створення культури як надприродного способу діяльності, а культура стає засобом створення, обробки, засвоєння, поширення та передачі інформації, яка має небіологічну, позагенетичну природу. Закономірним є визнання у Декларації Мехіко щодо політики у сфері культури від 06.08.1982, що передумовою розвитку кожної людини та народу є можливість отримувати інформацію, набувати знання й передавати власний досвід (п. 11).

Об'єктивність зв'язків відносин у сфері культури та відносин у сфері інформації породжує відповідні взаємозв'язки і на рівні правового регулювання цих відносин. Ці взаємозв'язки реалізуються таким чином: а) «класичні» інформаційні види діяльності розглядають як сферу культури. Згідно з п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України (далі – ЗУ) «Про культуру», діяльність у сфері культури (культурна діяльність) – творча, господарська, наукова, бібліотечна, інформаційна, музейна, освітня, культурно-дозвілєва та розважальна діяльність. У ч. 1 ст. 3 цього Закону видами діяльності у сфері культури визначена, зокрема, діяльність, пов'язана з виготовленням і розповсюдженням електронних та друкованих ЗМІ, аудіо- та аудіовізуальної продукції, розробленням комп'ютерних технологій і підвищенням їх потенціалу для розширення доступу й залучення громадськості до діяльності у сфері культури. У ч. 1 ст. 17 цього Закону видами професійної творчої діяльності у сфері культури визначена діяльність у сфері літератури, театрального, музичного, хореографічного, циркового, образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва, музейної справи, архітектури, кінематографії, журналістики, інформаційної, дизайнерської, науково-дослідної, реставраційної та іншої діяльності, спрямованої на розвиток культури. Остання законодавчо визнана галуззю культури ст. 3 ЗУ «Про кінематографію». Причому ч. 1 ст. 10 ЄКПЛ складовою регулювання свободи інформації визначено ліцензування у сфері кінематографії; б) «класичні» види діяльності у сфері культури розглядають як сферу інформаційної

діяльності. Так, дослідники у системі інформаційної діяльності вивчають бібліотечну, архівну, музейну діяльність, діяльність у сфері телебачення, радіомовлення та кінематографії. Причому, як зазначено вище, у ст. 3 ЗУ «Про кінематографію» остання законодавчо визнана галуззю культури. З іншого боку, відповідно до ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформаційного телерадіопростору України», сфера кінематографії належить до системи правового регулювання інформаційного телерадіопростору України; причому закони «Про кінематографію» та «Про телебачення і радіомовлення» розглядаються в єдності правового регулювання. Згідно зі ст. 1 ЗУ «Про бібліотеки та бібліотечну справу», бібліотечна справа – галузь інформаційної, культурної та освітньої діяльності суспільства. Відповідно до ст. 4 ЗУ «Про Національний архівний фонд та архівні установи», Національний архівний фонд України є складовою частиною вітчизняної та світової культурної спадщини й інформаційних ресурсів суспільства. У п. 1 ч. 1 ст. 2 ЗУ «Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років» визначено, що архівна інформація репресивних органів – інформація, зафіксована на будь-яких носіях, що була створена, отримана або перебувала в репресивних органах; в) інформаційна діяльність як чинник створення, збереження й поширення культурних надбань і доступу до культури. Акцентувалося на важливості значення для людства можливості поширення інформації про культурні надбання як у просторі (в країні та за її межами), так і в часі (від покоління до покоління). У ч. 3 ст. 2 ЗУ «Про культуру» встановлено, що забезпечення реалізації та захисту конституційних прав громадян України у сфері культури полягає, зокрема, у доступі до культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них. Також у ч. 2 ст. 2 цього закону встановлено, що сферою регулювання законодавства про культуру є діяльність, основною метою якої є створення, збереження, розповсюдження та використання культурних цінностей, культурної спадщини й культурних благ.

Отже, наведені узагальнення дозволяють підходити до закономірностей функціонування культурного контенту як інформації.

Список літератури:

1. Антонова С.Є., Мартинюк Г.Ф. Інформаційна безпека. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1528>
2. Почепцов Г.Г. Информационные войны. М., Рефл-бук; К., Ваклер, 2000. 576 с. Електронний доступ: <https://litlife.club/books/265064/read>
3. Почепцов Г. Пропаганда vs. информационные операции: сходства и различия. MediaSapiens. 17.04.2016. URL: <https://ms.detector.media/mediaanalitika/post/16443/2016-04-17-propaganda-vs-informatsionnye-operatsii-skhodstva-i-razlichiya/>
4. Соломін Є. Інформаційна безпека України: від анексії до концепції через війну на сході. Теле- та радіожурналістика. 2016. Вип. 15. С. 68-72.
5. Юринець Ю.Л., Белкін Л.М., Белкін М.Л. Інформаційне розуміння культури в контексті забезпечення національної безпеки країни. Філософські та методологічні проблеми права. 2020. № 1 (19). С. 96-108.
6. White L.A. Energy and the evolution of culture. American Anthropologist. 1943. Vol. 45. No. 3. Part 1. P. 335–356.
7. Мова тварин. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D1%82%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%BD
8. Етологія (основи поведінки тварин): Підруч. для студ. ВНЗ / О. В. Севериновська, О. Є. Пахомов, В. К. Рибальченко. – Д., 2010. 292 с.
9. Шевнюк О.Л. Культурологія: навч. посіб. 3-тє вид. Київ, 2007. 353 с.
10. Подольська Є.А. Лихвар В.Д., Іванова К.А. Культурологія : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та доповн. Київ. Центр навч. літ. 2005. 392 с.
11. LOTMANIANA TARTUENSIA. URL: <https://www.ruthenia.ru/lotman/>

12. Верголяс О.О. Спеціальні інформаційні операції в системі засобів протидії загрозам національній безпеці України. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2019. № 4.

Content

Coserea M.S.V. YOUTH MIGRATION FOR STUDIES IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION	4
Donkor A., Garcia R., Arkah A.S.Y., Ampon-Wireko S., Antwi J., Kwang E. PRINCIPLES FOR DEALING WITH HEALTH SYSTEMS RESILIENCE DURING WARS AND DISASTERS: EXPERIENCES FROM FIVE COUNTRIES	8
Făiniși R.-A. THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE ROLE OF EDUCATION IN THE FAMILY	9
Makaridze M.S. APPLICATION OF MICRO-BLOGS METHOD IN DISTANCE LEARNING PROCESS	13
Moroz O. INVESTIGATING THE RELATIONSHIP BETWEEN E-CIGARETTES AND TYPE 2 DIABETES: CURRENT EVIDENCE	15
Niemczyk M. THE CHERNOBYL NUCLEAR POWER PLANT AS A SYMBOL OF INTERNATIONAL COOPERATION	18
Zamkova A.V., Borysyuk I.Yu, Molodan Y.O., Fizer N.S., Valivodz I.P., Rokun D.-M.V. THE RELEVANCE OF THE DEVELOPMENT OF A VITAMIN PRODUCT FROM PLANT RAW MATERIALS	21
Березюк Д. МОТИВАЦІЙНО-ЦІННИСЬКЕ СТАВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДО ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	23
Белкін Л.М. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОГРАМИ «РАМШТАЙН» В КОНТЕКСТІ ГАРАНТІЙ ЗА БУДАПЕШТСЬКИМ МЕМОРАНДУМОМ 1994 РОКУ	26
Белкін М.Л. ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ПРАВ, ПОРУШЕНИХ ЗАСТОСУВАННЯМ НОРМ ЗАКОНІВ, ВИЗНАНИХ НЕКОНСТИТУЦІЙНИМИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	29
Гавур В.А. ДОПОМОГА ЯПОНІЇ ПРИЙНЯТИМ УКРАЇНСЬКИМ БІЖЕНЦЯМ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	32
Григоровський А.П., Басанський В.О., Броневицький А.П. РЕЦИКЛІНГ КОНСТРУКЦІЙ ДЕМОНТАЖУ КРУПНОПАНЕЛЬНИХ БУДІВЕЛЬ ЯК ОДИН ІЗ МЕХАНІЗМІВ ГЕНЕРУВАННЯ РЕСУРСІВ ДЛЯ НОВОГО БУДІВНИЦТВА	34
Дружинець Д.-М.І., Заїка К.О., Саджениця К.В. СТЕРЕОТИПИ І ЇХ НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА СПРИЙНЯТТЯ ЖІНКИ У СУСПІЛЬСТВІ ТА БІЗНЕСІ	36
Іванова Г.Т. МУЗЕЙНА СПАДЩИНА ХІРОСІМИ ТА НАГАСАКІ: ПАМ'ЯТЬ ПРО ТРАГЕДІЇ ЯК ПОПЕРЕДЖЕННЯ НОВИХ КАТАСТРОФ	39
Криволап Є.В. ЗАСАДИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ АКТАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РІВНЯ	42
Лімонт А.С., Лімонт З.А. УРОЖАЙНІСТЬ ЛЬОНУ-ДОВГУНЦЯ І ЕЛЕМЕНТИ АГРОЛАНДШАФТІВ ЛЬОНОСЮЧИХ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ	46
Матисаков Ж.К., А. уулу К. ОСНОВНЫЕ ПОДХОДЫ ПО РАЗРАБОТКЕ ВЕБ-ПРИЛОЖЕНИЙ НА РНР	49
Музика Я.І., Гльницька О.В. ПРАВОВА ПРИРОДА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НОТАРІУСА	52
Перхайло І. ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ У СУЧАСНОМУ ІРАНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ: ПЕРШІ КРОКИ ДО ЗМІН	54
Петруньок А. ПРОБЛЕМА УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У ЄВРОПІ	56
Смирнова Г.С. ДІАГНОСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ЕХОКАРДІОГРАФІЇ В ВИЯВЛЕННІ КАРДІОТОКСИЧНИХ ЕФЕКТІВ ПРОТИПУХЛИННИХ ПРЕПАРАТІВ	58

Стороженко Л.Г. СТАНОВЛЕННЯ НЕТОКРАТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВІРТУАЛІЗАЦІЇ: АСПЕКТИ ВПЛИВУ	59
Ткачук І.К. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА МАРКЕТИНГОВУ СТРАТЕГІЮ КОМПАНІЇ	61
Халілова К.В. СУЧАСНІ ТРЕНДИ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	64
Хомяк Г. ПОНЯТТЯ ПРО ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ СПОРТИВНОЇ КОМАНДИ	67
Цикоза Є.В., Ляшенко О.Р., Корольов Б.А., Латишев М.В. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПОПУЛЯРНІСТІ СПОРТУ В УКРАЇНІ	71
Чарний Д.В., Мацелюк М.Є. НОВІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ СИСТЕМ ОЧИЩЕННЯ ВОДИ ІЗ МІСЦЕВИХ ДЖЕРЕЛ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ	73
Черниш Є.Ф., Саніна Н.А. РОЗПОВСЮДЖЕНІСТЬ СИМПТОМІВ ГЕРХ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ДНІПРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	75
Шлапак Ю.С. СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ ІНФОРМУВАННЯ БІБЛІОТЕК: ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО – ДЕРЖАВА	77
Юринець Ю.Л. РОЗУМІННЯ КУЛЬТУРНОГО КОНТЕНТУ ЯК ІНФОРМАЦІЇ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ	80